

„ГЛАС СРПСКИ“ БЕСПЛАТНО ЗА ВОЈСКУ

ГЛАС СРПСКИ

ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

БАЊА ЛУКА, 25. И 26. ЈУНИ 1994. ГОДИНЕ • БРОЈ 7385 И 7386 ГОДИНА I • ПРИМЈЕРАК 50 НОВИХ ПАРА

У ПЛОДНОМ ЛИЈЕВЧУ ПОЉУ

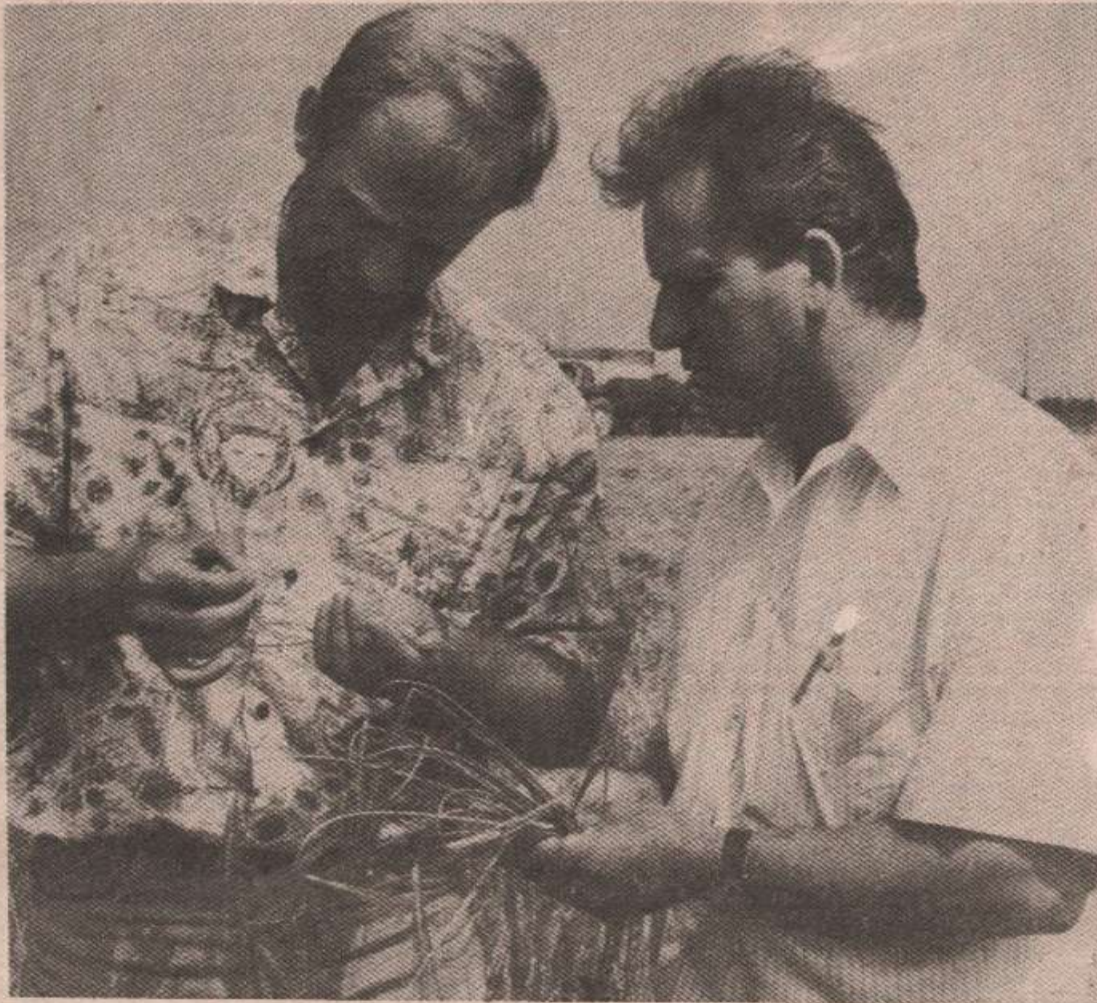
ЖЕТВА ЈЕ ПОЧЕЛА

На плодним пољима Републике Српске, посебно у њеном сјеверном дијелу, гдје се простире Лијевче поље, почела је жетва јечма.

То је само почетак пољопривредних радова овог љета. Почетак борбе између машина, људи и времена.

Жетва је почела...

страница 12, 13

Жетва под будним оком стручњака

Снимко: Р. ОСТОЈИЋ

СПЕЦИЈАЛНИ ДОДАТАК "ГЛАСА СРПСКОГ"

**КОЛОР – ПОСТЕР ФИНАЛИСТЕ
ФУДБАЛСКОГ КУПА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
„КОЗАРА“ – ГРАДИШКА**

БАЊА ЛУКА, 24. јуна - „Глас српски“ стиже на прве линије одбране Републике Српске. Наиме, од понедељка, 27. јуна, борцима ћемо достављати већи број примјерака нашег листа да би били што боље информисани о збивањима код нас и у свијету.

На овај потез смо се одлучили водећи прије свега

рачуна о потреби бораца Војске Републике Српске да буду благовремено и тачно информисани. Наравно, примјерци нашег листа који ће стизати на фронт су бесплатни.

„Гласу српском“ је значајну помоћ у реализацији овог посла пружио Извршни одбор бањолучке општине и Јавно предузеће „Српске шуме“.

УКАЗ ПРЕДСЈЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ВАНРЕДНА УНАПРЕЂЕЊА ОФИЦИРА ВРС

САРАЈЕВО, 24. јуна (Танјуг) — Предсједник Републике Српске Радован Караџић, поводом славе Војске Републике Српске (ВРС) и државног празника - Видовдана ванредно је унаприједио 12 официра Војске Републике Српске у више чинове. саопштио је данас кабинет Предсједника РС у Сарајеву.

Генерал-потпуковник Ратко Младић унапријеђен је у чин генерал-пуковника.

Генерал-мајори Манојло Миловановић, Милан Гвело и Ђорђе Ђукић добили су чин генерал-потпуковника, а у чин генерал-мајора унапријеђени су досадашњи пуковници Мићо Грубор, Здравко Толимир, Јован Марић, Стеван Томић, Мићо Влаисављевић, Будимир Гаврић, Милутин Скочајић и Божо Новак.

Официри су у виши чин унапријеђени за досадашњи допринос и успјехе постигнуте у организовању, руковођењу и командовању Војском Републике Српске, каже се у саопштењу.

ДАНАС У "ГЛАСУ СРПСКОМ"

ИНТЕРВЈУ „ГЛАСА СРПСКОГ“:
ПРОФ. ДР СМИЉА АВРАМОВ,
ЕКСПЕРТ МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА

СРБИ БЕ НА КРАЈУ ПОБИЈЕДИТИ

СТРАНЕ 6. и 7.

ЈОВО РОСИЋ, МИНИСТАР ЗА
ПРАВОСУЂЕ И УПРАВУ О ЗАКОНИМА
О ДРЖАВНОЈ УПРАВИ И ТЕРИТОРИЈАЛНОЈ
ОРГАНИЗАЦИЈИ РЕПУБЛИКЕ

ТЕМЕЉ ДРЖАВЕ

СТРАНА 8.

ШТА КАЖУ ЖЕНЕ О ПОВЕЋАЊУ НАТАЛИТЕТА
ЈЕДНО, ДВОЈЕ, МОЖДА ТРОЈЕ ДЈЕЦЕ

СТРАНА 9.

НОВИ ФЕЉТОН

О КЊИЖЕВНОЈЕЗИЧКОЈ ПОЛИТИЦИ У ВДХ

СТРАНА 16.

КУЛТУРА

ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА
ХИЛАНДАРСКИХ ИКОНА
У ДОМУ ВОЈСКЕ РС

РАСАДНИК ВИЗАНТИЈСКЕ КУЛТУРЕ

(СТРАНА 14)

КОМЕДИЈА

ЗЕЛЕНИ ШЉЕМОВИ

Пише Јован ЈАЊИЋ

Турци су опет дошли на Балкан. Одлуком Берлинског конгреса (1878), послје Петовјековног присуства, отишли су као окупатори, а сада су се вратили као тобожњи мировњаци - под фирмом „мировних снага Уједињених нација“!

Упркос прокламованим принципима Уједињених нација да се под плавим шљемовима (у УНПРОФОР-у) не могу ангажовати сусједне земље и оне које имају историјску хипотеку на Балкану, Бутрос Гали, генерални секретар ОУН, дао је зелено свјетло Турцима за долазак у бившу Босну и Херцеговину, под образложењем да друге земље нису спремне да пошаљу своје јединице. Турцима је то добродошло, јер су и сами на разне начине настојали да се домогну Босне. А томе се поготово обрадовао Алија Изетбеговић, који турске снаге доживљава као своје трупе. То и није без разлога, с об-

иак у свим приликама заговарају рат, рат и само рат!?

Муслимански чепници из Сарајева изнотно прије почетка рата запагали су се за долазак „свјеже исламске крви“ у Босну и Херцеговину, да би је тако, по опробаним исламским рецептима, претворили у - муслиманску државу. Тако, рецимо, у програм рада Скупштине СР БиХ за 1991. годину успјели су да прогутају усвајање Закона о двојном држављанству, да би, како су сами изјављивали, Турци из Турске, који су или чији су родитељи ту некада „живјели“, имали и држављанство Босне и Херцеговине!

Та стратегија „мирне окупације“ (насељавањем) добро је позната у исламском свијету, а поготово на примјеру Турске. Тако, рецимо, њена данашња пука Искендерун, некада регион Хатај, припадала је све-

КОНТАКТ ГРУПА

Карикатура Тоше Борковића - „Вечерње новости“

зиром на то да је Турска главни ратни ослонац босанских муслимана, које је и сама произвела да буду то што јесу. Ако се узме у обзир турски сан о империји „од Кинеског зида до Јадрана“, онда је јасно да су им интереси - обострани.

Саме муслиманске власти у Сарајеву кажу да оно што нису успјели ратом, да ће постићи преко Уједињених нација. Један од начина је, свакако, долазак „зелених шљемова“. Из Турске (у првој тури) стиже 1.500 војника, из Пакистана 3.000, из Бангладеша 1.200. Прије њих стигли су „зелени“ из Египта, Јордана и Малезије (не рачунајући хиљаде муџахидина пристиглих илегалним каналима). Списак заинтересованих за званични долазак војника под ознакама полумјесца је све шири. Тако Иран „конкурише“ (за почетак) са 10.000 својих војника...

Све ове земље које у Босну шаљу своје војнике, под фирмом „мировних снага“, по многим свјетским форумима, јавно исказују да им је циљ „заштита угрожене браће“ (муслимана). А зна се како ти „мировњаци“ то замишљају - ратом! То се видјело и по френетичном испраћају војника из Турске, који су према Босни кренули не као јединице мира, већ као снаге рата - опремљене, између осталог, са 393 возила, међу којима доминирају она борбена.

Док „зелени“ журе у Босну, припадници неких других шљемова журе да из ње оду! Није ли и то доказ да је на највишем (свјетском нивоу Босна обећана муслиманима, који се упорно приказују као жртве,

до 1939. године Сирији. Била је насељена већином арапским и јерменским, а мањим дијелом турским живљем. Временом, Турска је све више „убацивала“ свој живаљ, да би потом, када су се створили услови, успједно захтев турске мањине за аутономију, затим организоване демонстрације и - побуна! Све то пратио је војни притисак на граници, па је „аутономни“ Хатај 29. јуна 1939. године „прокламовао“ присаједињавање Турској.

Исти рецепт Турска је примијенила и према Кипру, на којем је од укупног броја становника било 82 одсто Грка. Турска мањина, по савјету Велике Британије добила је третман „заједнице“ (као што су и код нас националне мањине Уставом из 1963. године добиле назив „народност“), да би имала већа права него што јој припадају. Убрзо, та „заједница“ добила је право вета, да би затим 15. јула 1974. године успједила турска инвазија на ово острво, чему је као изговор послужило државни удар тих дана на Кипру. Од тада Турска и не помишља на повлачење, а „међународна заједница“ пред тим затвара очи, исто као што и прелуткује турски геноцид над Курдима у самој Турској, гдје је за само неколико посљедњих година спаљено и уништено више од 1.100 курдских села и градова.

Тако то ради Турска, пред очима свјетске јавности!

Због свега тога, њени (и други) „зелени шљемови“ у Босни нису „снаге мира“, иако су (чудног ли парадокса!) под том фирмом дошли!

РЕКЛИ СУ • РЕКЛИ СУ • РЕКЛИ СУ

БОРИСЛАВ МИКЕЛИЋ:

ПРАВО НА ДРЖАВЉАНСТВО

Председник Владе Републике Српске Крајине (РСК), Борислав Микелић изјавио је Танјугу да ће ускоро предложити концепт, по коме ће грађани РСК (и наравно Републике Српске) имати право да буду држављани Савезне Републике Југославије (СРЈ).

Од 1991. године водимо отаџбински рат, каже Микелић. Нама је Југославија била и остала домовина. У твари, ми из Југославије нисмо ни отишли, нагласио је он. Ако већ постоји СР Југославија, зашто њени држављани не би били и грађани РСК.

„Није уопште спорно то да ће Срби у РСК наставити борбу за властиту државност“, тврди премијер РСК. Али, врло је важно, како је рекао, да се њима призна право на југословенско држављанство.

„Хрватску је напустило 350.000 Срба, управо због тога што нису хтјели да искажу појалност Фрањи Туђману и његовом режиму“, наглашава шеф Владе РСК.

СР Југославија понаша се према прогнанцима сасвим коректно. Међутим, истиче Микелић, они немају право гласа. Нијемци су се ујединили, а Србима, подсјећа он, не дозвољавају да остану у држави у којој су били. Зар таква политика није банална и бесмислена?

Дижући устанак, Срби су се побунили против статуса мањине, какав су имали по хрватском Уставу из '90. године. Заправо, они су водили отаџбински рат како би наставили да живе у Југославији, изричит је Микелић. „Рузвелт је тражио да Хр-

ватска буде најмање 50 година у резервати због Независне Државе Хрватске (НДХ). За све вријеме другог свјетског рата Срби су се борили против НДХ и били жртве усташког геноцида“, каже Микелић. Само захваљујући борби Срба, Хрватска се наша на страни побједника.

Међутим, хрватски политички врх и ХДЗ-су премла то никако нису жељели, рјешавање српског питања „препустили“ самим Србима и РСК. И више, категоричан је Микелић, нема повратка на старо. У том смислу Венсов план је велики догађај.

„Потписали смо мировни споразум јер смо за мирно рјешавање свих проблема“, напомиње он. „Ми смо за преговоре са хрватском страном. Она је, међутим, против преговора, што су и недавно отворено демонстрирали“.

Но, српска страна је подвлачи премијер РСК за равноправне преговоре Хрватска страна, пак не жели равноправне преговоре о економским питањима, упозорава Микелић. Она би да преговоре враћа на политичка питања која су за нас неоспорна и дефинитивна.

Хрватска страна стално понавља да ће се сложена питања између ње и РСК ријешити реинтеграцијом Крајине у Хрватску, истиче Микелић. Тако нешто, међутим, недолази у обзир.

„Ми кажемо: У реду, питање, на примјер, ауто-пута биће ријешено онда када се Срби врате у своја 183 села у западној Славонији“.

Као веома важну чињеницу Микелић истиче то што је народ РСК вратио вјеру у сопствену власт. Међу становништвом РСК снажно је ојачао осећај да га „нико није продао и да га нико не може продати“.

Оживјела је производња овогодишња сјетва била је успјешна, тако да ће РСК имати 50 одсто више хране него што су потребе њеног становништва, додаје први човек Владе РСК. Прекинуте су и многе линије шверца и многи канали профитерства. Република Српска Крајина све више живи као правна држава. „Убице више не ходају цестима РСК“.

„ГЛАС СРПСКИ“ ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
в.д. главни и одговорни уредник Мирко МЛАБЕНОВИЋ

ИЗДАЈЕ И ШТАМПА ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„ГЛАС СРПСКИ“, Ул. СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА 93, БАЉА ЛУКА
в.д. директор предузећа Горан МИЈАТОВИЋ

Оснивач листа је Народна скупштина Републике Српске. Први број „Гласа“ изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жупици крај Дрезва 31. јула 1943. године. Од 8. фебруара 1983. године „Глас“ излази као дневни лист.
Од 15. септембра 1992. године излази као дневни лист Републике Српске.
Указом Председника Републике Српске од 9. јануара 1994. године лист „Глас српски“ одликован је Орденом његоша првог реда.
Редакција-телефони: главни и одговорни уредник 12-032 деск 17-076, 12-084, дактилографи 12-004, телефакс 11-758.
Спортска рубрика у Улици Веселина Маслеше 28, телефон 12-852, телефакс 12-840.
Огласно у Улици Веселина Маслеше бр. 28, други спрат, телефони 12-844 и 12-848, Шеф ппсма-на 12-071. Рукописи се не враћају.

Телефони Јавног предузећа „Глас српски“: централа (078) 12-414, Директор предузећа 11-658 и 12-263, телефакс 12-283.
Динарске уплате на жиро-рачун за старе динаре бр. 10500-601-5-12456 и за нове динаре бр. 30500-601-0-12456 код СДК Бања Лука. Уплате на девизни рачун бр. 10500-620-71000-522 код Банке Републике Српске ДД Бања Лука.
КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕТПЛАТУ ПОСЛАТИ НА ОГЛАСНО.
Рјешењем Министарства информација Републике Српске бр. 01-413/93 лист је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35.
На основу тарифе пореза на промет тарифни број 8 тачка 1 под 13 на дневне новине „Глас српски“ порез на промет плећа се по стопи од 3 одсто („Срп гласник Републике Српске“ бр. 15/92).

Х Р В А Т С К А К Р Е Б Е У Р А Т ?

ЗВЕЦКАЊЕ РИЈЕЧИМА И ОРУЖЈЕМ

Судећи према обилатим количинама „ратничких изјава“ високих функционера Хрватске војске и реторици у Сабору (парламенту), чини се да Хрватска неминовно поново креће у рат, пише данашња „Слободна Далмација“ из Сплита.

Сплитски лист оцјењује, у коментару насловљеном „Звецкање ријечима и оружјем“?, да треба бити опрезан у давању дефинитивних закључака.

„Вањски озбиљни и непристрасни аналитичари држе да у нас гријеше сви који мисле да би коначан сукоб са Србима био лагани поход“, упозорава „Слободна Далмација“.

Постављајући питање - да ли Хрватска, ипак, има избора? - лист наводи да садашњи „хрватски естаблишмент“ даје „жешће изјаве“ из најмање три разлога.

Први је чисто унутрашње природе: владајућој странци је, у сукобима са опозицијом, потребан „мобилизацијски чимбеник“ који треба да уједини не само ХДЗ, него и нацију.

Међу разлоге ратничких повика „Слободна Далмација“ наводи и могућност продубљивања парламентарне кризе, па би владајућа ХДЗ могла да се определи за рат не би ли тиме разбила опозициони блок.

Најзад, пише сплитски лист, „Книн и тамошње марионетско руководство једноставно не могу опстати ако у њихова малаксала једра не запуше нови ратнички вјетар“.

Наводећи да је овај трећи разлог и најјачи, покушавајући тиме да кривицу за евентуални поновни поход

Хрватске у рат пребаци на Републику Српску Крајину, „Слободна Далмација“, ипак, у коментару закључује и пријети:

„Пријетећа галама, која тренутно одјекује из Загреб, није упућена само Србима. Треба да је добро чује и

„велики свијет“ који је дао јамства за provedбу потписаних обавеза. Додуше, нестрпљива јасна вика према вани може да се сведе и на само једно сложено (тихо) изговорену ефектну тврдњу: Пријетрани смо уза зид. Подузмите нешто или...“ (Танјуг)

Илустрација пренесена из „Борбе“

ИСТРА ОТКАЗАЛА ТУЂМАНУ

ЗАГРЕБ, 24. јуна (Танјуг) — Са градоначелници истарских градова, са жупаном Истре Луђаном Делбјанком и предсједником Скупштине Истарске жупаније Дамиром Кајнином на челу, одбили су јуче позив хрватског предсједника Фрање Туђмана да присуствују свечаности на Брионима поводом Оснивачке скупштине Вијећа за Истру.

Вијеће за Истру је основано на Туђманов приједлог као „савјето-давно тијело“. Приједлог

предсједника Републике је, међутим, наишао на жестоко противљење у Истри, чији челници сматрају да је ту ријеч о намећу паралелне власти оној која је легално изабрана на посљедњим регионалним изборима.

Неуобичајени потез истарских функционера је успиједио послје Туђмановог говора у Пазину, гдје је оштро критиковао политику регионализма у Истри, тврдећи да је то политика „декрватизације“ Истре.

ПОСИЋ У ФРАНЦУСКОМ НЕДЈЕЉНИКУ „МИНИТ“

Очигледна неукост: Жак Делор

Искрене примједбе: Добрица Посић

недјељник наводи да је Посић два дана након те емисије послао Делору „снажне и искрене примједбе“, при чему се целокупна француска штампа „евидентно добро чувала да их не објави“. Додаје се да је Посић, поред осталог, поручио Делору како „никада није био предсједник Србије“ већ да је од „15. јуна 1992. до 31. маја 1993. године био предсједник Југославије“, а да је у то вријеме предсједник Србије био, као уосталом и данас, Слободан Милошевић. Поводом Делорових апсурдних прича о „етничком чишћењу“, Посић наводи да „није 1990. године објавио било какав меморандум“. „Уколико господин Делор мисли на Меморандум Српске академије наука и уметности, чије је недовршен рад објављен 1986. године захваљујући интервенцији комунистичке полиције“, Посић истиче да „није био међу ауторима тог текста“, у коме „нема једне реченице која подстиче на етничко чишћење“.

Уз напомену да предсједник Европске комисије „није кадар да коректно изговори чак ни Посићево име“, париски недјељник констатује да је Делор „политичкој и историјској необразованости додао и очигледну литерарну неукост: нико га, без сумње, није научио да је Добрица Посић (бивши припадник резистенције нацизму и дисидент титоистичког режима) и један од највећих романисијера краја овог вијека („Време зла“, „Корени“). „За информацију нашем храбром Европљанину - савјетујемо и даље да прочита посљедњу и недавно објављену Посићеву књигу „Рушење Југославије“ - каже на крају париски „Минит“.

основни узрок југословенског конфликта „идеологија етничког чишћења, актуелизирана од стране господина Посића, предсједника Србије, који је објавио меморандумом 1990. године“. Француски недјељник примјећује да је бриљантни предсједник Европске комисије демонстрирао своју историјску и политичку необразованост, дајући такву анализу југословенске кризе“.

Уз оцјену да Делор „говори било шта“, што ће рећи глупости, „посебно о српском питању“, париски

БЕСПЛАТНА ЛЕКЦИЈА ДЕЛОРУ

ПАЗИЗ, 23. јуна (Танјуг) - Под ироничним насловом „Бесплатна лекција српског за Делора“, француски недјељник „Минит“ објавио је у посљедњем броју изводе из одговора Добрице Посића предсједнику Европске комисије Жаку Делору, који је недавно на француској телевизији изрекао читав низ измишљотина на рачун бившег југословенског предсједника.

Наводећи да је у телевизијској емисији „Седам на седам“ Првог програма Француске телевизије, петог јуна, Жак Делор рекао како је

У Ж И Ж И ПРЕСЕДАН

— Први пут у историји НАТО-а догодило се да његова четири европска представника, и уз њих и један министар иностраних послова (Велика Британија), оду у амерички Сенат и без устручавања кажу Американцима да се не слажу с њима у једном од сегмената свјетске политике.

Преседање се догодило иступањима четири висока функционера министарстава одбране Британије, Француске, Шпаније и Данске пред Војним комитетом Сената, који се спрема да сљедећих дана гласа за једнострано укидање ембарга на испоруке оружја босанским Муслиманима.

Пред истим сенатским Комитетом шеф британске дипломатије Даглас Херд је рекао да би једнострано укидање ембарга могло да доведе до „страшног крвопролића“ у Босни и да би тај рат постао „америчка афера“.

Таква иступања Европљана у америчком Сенату, тумачи се данас у Београду, јесу најаве да се Европа окреће својим интересима чији је основни циљ политичко, економско и безбједносно повезивање читавог континента. Да би се дошло до тог циља, морају се, прије свега, угасити европска жаришта, а босанско је, без сумње, најакутније.

Када се говори о сопственим, европским интересима, они сигурно не подразумевају затварање Европе. Напротив, ти интереси подразумевају политичку, економску и безбједносну стабилност старог континента, који би као такав био још кориснији партнер за сарадњу с другим регионима.

Догађај без преседања у америчком Сенату значи, такође се процјењује у Београду, и да Европа попако али сигурно трага за сопственим идентитетом, посебно безбједносним, у који се не укљупа досадашња америчка политика према босанском сукобу.

Без обзира на то што се ради о преседању у односима између Америке и Европе, тако нешто се ипак могло очекивати. Јер, највеће разлике међу њима показале су се управо у приступу кризи на просторима бивше Југославије, а посебно према грађанском рату у Босни.

Шеф британске дипломатије очигледно није говорио само у име Лондона. Веома сличне ставове данас износе Париз, Рим, Мадрид, Атина...

Како се процјењује у Београду, Самит Европске уније на Крфу, данас и сутра, могао би показати до које је мјере Европа спремна да води једну независнију политику, посебно према питањима која се тичу мира на континенту.

С. ЧОРДАШ

Др РАДОВАН КАРАЦИЋ ПРИМИО ДЕЛЕГАЦИЈУ СВЕГРЧКОГ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ ПАСОКА

СТОТИНУ РАЗЛОГА ЗА ЗАЈЕДНИШТВО

Наша посјета носи у себи симболику, јер док Турци стижу као војници, ми долазимо као пријатељи - рекао Димитрис Бонацос

ПАЛЕ, 24. јуна - Предсједник Републике Српске Радован Караџић примио је на Палама делегацију Свегрчког социјалистичког Пасока коју су предводили Димитрис Бонацос и Јанис Хаџиопулос, јавља агенција Срна.

„Наша посјета носи у себи и симболику,

јер док Турци стижу као војници, ми долазимо као пријатељи, рекао је Бонацос, који је и члан грчког парламента.

Караџић је истакао да има „стотину разлога због којих Грци и Срби треба да буду заједно“, наглашавајући да је Грчка прва притекла у помоћ српском народу.

Гости из Грчке су оцијенили да је српски народ у РС „симбол отпора империјалистичким силама“ и нагласили да Грци, независно којој страни припадају, подржавају његову борбу, наводи Срна.

Мр Момчило Крајишник:

НАМЕТНУТА РЈЕШЕЊА НЕ ВОДЕ МИРУ

САРАЈЕВО, 24. јуна (Танјуг) — „Информације које су нама до сада доступне говоре да је рад Контакт-групе у завршној фази“, изјавио је јуче новинарима предсједник Народне скупштине Републике Српске Момчило Крајишник.

„Оно што ми знамо и о чему имамо поуздане податке јесте

дилема контакт-групе да ли ће одређена подручја бити сиве зоне или подијељени градови“, рекао је Крајишник.

„И једно и друго за српску страну је неприхватљиво јер јенаше становиште да су само чиста рјешења гаранција за трајан мир“, напоменуо је Крајишник, подсећајући да је српска страна у досадашњем комуницирању са члановима контакт-групе, посебно са Французима и Британцима, јасно ставила до знања то своје одређење.

Коментаришући изјаве Кристофера и Козирјева у Бриселу Крајишник је рекао да такви иступи имају за циљ вршење притиска на све стране у сукобу да прихвате понуђена рјешења, причему је основна тежина, ипак, усмјерена на српску страну.

„Наметнута рјешења међутим, не воде миру из тога је оправдано да се укрене аргументи у погледу заинтересованости страна за одређена спорна подручја да би се утврдило чији захтјев има више основе и оправдања. Ту, прије свега, мислим на подручја у западној и источној Босни и Посавини“, рекао је Крајишник.

Он је подсетио да међународна заједница мора имати у виду чињеницу да Срби у бишој Босни и Херцеговини већ имају компактну државну територију а да се компактност муслиманско-хрватске федерације настоји остварити преко задирања у виталне српске интересе и наустраб српске територијалне хомогености.

„Ми прихватамо да муслиманска страна образложи своје инсистирање на енклавама које битно утичу на компактност наше територије и уколико ти аргументи буду довољно утемељени и реални, ми ћемо их уважити“, рекао је Крајишник.

ОПШТИНСКИ ОДБОР СДС БАЊА ЛУКА

ОСЛОНАЦ У МЈЕСНИМ ОДБОРИМА

ИЗ „ЕЛЕКТРОКРАЈИНЕ“

ВЕЋЕ РЕДУКЦИЈЕ СТРУЈЕ

БАЊА ЛУКА, 23. јуна - Услјед смањеног дотока воде у акумулациона језера дошло је до погоршања електроенергетске ситуације. То значи да ће се потрошачима испоручивати још мања количина електричне енергије него раније.

У „Електрокрајини“ кажу да ће до редукције долазити до три пута у току дана и ноћи у трајању од четири до шест часова.

На грађане се још једном апелује да максимално штеде електричну енергију.

Р.Ш.

БАЊА ЛУКА, 24. јуна - Одукупно 57 мјесних заједница бањолучке општине у 45 је ревидиран рад мјесних одбора СДС у дванаест је у току, а само у три четири то није учињено, саопштено је на данашњем сасланку Општинског одбора СДС. Анализирајући рад мјесних одбора странке, закључили судасе убудуће сваки члан Општинског одбора мора више ангажовати на помоћи у раду мјесним, јер тамо људи немају политичких искустава и треба им указати на могуће правце рада зависно о окружењу у којем се налазе. Речено је и то да мјесни одбори села имају проблема са обезбјеђењем нафте за жетву. Занима их и рјешавање питања привредског саобраћаја, а оне у граду, комунални проблеми, пријезди чистоћа и градски превоз.

Упозорено је и на појаву све агресивније политике против Цркве, затим да се грађани анкетирају о теми заједничког живљења Срба, Хрвата и муслимана, те је речено да то раде друге политичке странке, а цијелу такову активност Општински одбор оцењује негативном. М. Ко.

ОКРУГЛИ СТО

ВРАТИТИ СЕЛУ ДУШУ

БАЊА ЛУКА, 24. јуна - Дводневни боравак у Бањој Луци професор др Смилја Аврамов завршила је готово тросатним разговором са двадесетак бањолучких интелектуалаца. Тема разговора била је „Југословенска криза и актуелни међународни односи“. И овога пута, као и у ранијим приликама када је говорила на ову и сличне теме проф. Аврамов је нагласила да не може и не смије бити распродаја српског националног богатства, а њен домаћин мр Предраг Редић, предсједник општине Бања Лука, посебно је истакао проблем насељавања опустјелих српских села и потреби да им се врати душа. С тим у вези замолио је проф. Аврамов да на путу за Београд прође и путевима покрај Дервенте и Брода и лично се увјери у потребу насељавања тих подручја, посебно мимо градских центара.

М. Ко.

РАТИШТА

ОФАНЗИВА НЕ ПРЕСТАЈЕ

БАЊА ЛУКА, 24. јуна - На свим фронтима у ширем региону Добоја, балијске формације и даље, несмањеном јачином, изводе интензивна борбена дејства по српским одбрамбеним положајима и цивилним објектима у Добоју, Теслићу и селима, саопштила је јутрос Информативна служба Првог крајишког корпуса Војске Републике Српске.

Још трају офанзивна дејства балијских снага на озренском фронту која су, углавном, усмјерена према цивилним циљевима у српским насељима. На удару снажне пјешадијске, снајперске и артиљеријске ватре најчешће су насеља Сижје, Росуље, Савичићи и Мала Лозна, на источној дијелу Озрена, која се угрожавају из правца Деветака, Турије и Подова.

Тенковским гранатама из правца Дујске воде напађано је и српско насеље Суво поље, на лијевој обали ријеке Спрече. Људских жртава није било.

РАЊЕНО ТРИНАЕСТ ЦИВИЛА

На возућком фронту балије настављају гомилање нових снага према свим српским одбрамбеним линијама из чега се може закључити да не одустају од нових офанзивних акција према слободним српским територијама возућког краја и јужног дијела Озрена.

У јучерашњем артиљеријском нападу на Добој повријеђено је шесторо цивила, међу којима троје дјеце-трогодишња Илина Радиф, њен годину дана млађи брат Јован и шестогодишња Елена Милivoјевић.

Причињена је велика материјална штета.

Из више правца, најчешће са Дебелог брда и Уларица, снажном пјешадијском артиљеријском ватром балије су нападале и српске положаје западно од Добоја, посебно у рејону Пурачића, док је на подручју Путниковог брда разбијена

извијачко-диверзантска група.

На град Теслић је из правца Тешња, и Јелаха испаљено више пројектила. Повријеђено је седморо цивила и причињена велика материјална штета.

Теслић се готово свакодневно гађа артиљеријом од 15. јуна, а циљ противника је рушење привредних објеката и паралисање цивилног и привредног живота у том граду, наводи се у саопштењу.

ВОЗУЋА ЗА УВИЈЕК СРПСКА

Јунаци Возуће су сломили све досадашње балијске офанзиве на јужне границе Републике Српске. Одбрањени су сви прилази Возући и Озрену. У првом затишју, док су балијске снаге пребројавају своје погинуле и истовремено се припремају за нове офанзивне дејства, храбри браниоци слободне српске Возуће упутили су телеграм Команди Првог крајишког корпуса у којем се, између осталог, каже:

„Све док се и једна пушка буде оглашавала са Возуће, знајте да је овај дио српске територије слободан. Све док има живих Возућана, балијске хорде неће крочити на овај дио наше земље. Сви ћемо изгинути до последњег, али Возућа мора бити српска, као што је то увијек била. Непријатељска чизма никада овим просторима није могла газити. То неће бити ни сада. Возућа јесте и биће само и једино српска“.

Вишецијевним бацањима ракета, артиљеријским оруђима и тенковима балије су жестоко угрожавале источне положаје дуж линија раздвајања, посебно

ДОБОЈЛИЈЕ У СКЛОНИШТИМА

Данас прије подне Добој је поново био на мети балијске артиљерије из правца Грачанице и Тешња.

Више разорних пројектила пало је на стамбене и друге објекте на којима је причињена велика материјална штета.

За сада нема података о евентуално повријеђеним и рањеним.

Сирене су у 10.30 часова означиле општу опасност и грађани су отишли у склоништа.

но у рејонима Велике Мањаче, Високог виса, Хусара, Омеровог гумна и Канатове косе.

Балије постепено појачавају дејства и на требавском фронту, посебно са Звијезде по Јавору, на јужном дијелу ратишта, као и са Хаџића главице по Бечују, сјевероисточно од Добоја.

Са Дујских вода тенковским гранатама угрожавана су приградска насеља Добоја и Суво поље.

На сребранском ратишту балијске снаге настављају са дејствима из пјешадијског наоружања дуж цијеле линије раздвајања, с тим што су отварају ватру и из ПАТ-ова из рејона Прусца али без већих посљедица по српске одбрамбене линије.

На влашићком ратишту непријатељ је такође провокативно дејствовао ватром из пјешадијског наоружања дуж цијеле линије раздвајања. Истовремено су из рејона Дуга лаким ракетним лансерима гађане српске одбрамбене линије. Како није било веће опасности по српске браниоце, на непријатељску ватру се углавном није одговарало.

На линијама одбране Новог Града посљедња 24 часа непријатељ је мислио

и није отворио ватру по српским одбрамбеним линијама.

ПРЕГРУПИСАВАЊЕ УСТАШКИХ СНАГА

На орашском дијелу ратишта здружене усташке јединице хрватске војске током ноћи су у више наврата нападале на српске одбрамбене положаје, саопштило је Прес-центар Брчко. Припадницима ХВО-а и ХВ синој су у 19.10 часова из правца Копаница испалили два минобацачка пројектила калибра 120 мм по Крешићу, 12 км југоисточно од Орашја у 20.30 часова из рејона Матића испалили су двије минобацачке гранате калибра 82 мм по српским положајима у Човић Пољу, 8 км југозападно од Орашја.

Око поноћи на путу Лончари-Орашје примијеђено је прегруписавање усташких снага, а на овом правцу том приликом дејствовало је и из прага.

На ове нападе српски борци нису узвраћали пошто су протекли без последица по војнике ВРС.

На брчанском и градачачком дијелу ратишта балијске снаге су повремено отварале ватру из пјешадијског наоружања, али без последица по српске борце.

Информативна служба Херцеговачког корпуса Војске Републике Српске саопштила је јутрос да су балијске снаге синој у рејону Зебина шума, петнаестак километара југозападно од Горажда, озбиљно нарушиле договорени прекид ватре.

Српски борци су, како тврди њихова команда, узвратили на тај напад јер су им били угрожени животи и положаји које држе.

На требињском дијелу фронта, како истичу српски војни извори, оружане снаге Републике Хрватске синој су повремено дејствовале ватром из пјешадијског и противавионског наоружања.

Изјаштачи „Гласа српског“, и Танјуга

САВЈЕТ БЕЗБЈЕДНОСТИ УН ПОНОВО
ПРЕКРШИО ПОВЕЉУ СВЈЕТСКЕ
ОРГАНИЗАЦИЈЕ

СУМЊИВА РЕЗОЛУЦИЈА ЗА РУАНДУ

• Прије свега, под плаштом хуманитарне помоћи одобрена је интервенција, а без сагласности једне од сукобљених страна • Интервенцијом ће крши и други принцип УН - немијешање у унутрашње ствари једне земље

БЕОГРАД, 24. јуна (Танјуг) - Француска војна интервенција, која је јуче започела у Руанди, предузета је на основу Резолуције Савјета безбједности.

Гласање о тој Резолуцији, наговјештава, међутим, да се у Савјету ипак нешто мијења и то, прије свега захваљујући неприхватању преседана која су чињена према СР Југославији и кризи на просторима бивше Југославије, истиче се данас у београдским дипломатским круговима.

Што се закључака о извјесним промјенама тиче, углавном се доноси на основу гласања о француској интервенцији. Резолуција је прошла „крз иглене уши“, имајући у виду чињеницу да се чак пет чланова Савјета безбједности, уздржало од гласања, а ради се о земљама које имају политичку тежину и утицај у својим регионима - Кина, Бразил, Нигерија, Пакистан и Нови Зеланд. Минимум за изгласавање било које резолуције у Савјету безбједности је девет гласова, наравно, под условом да нека од пет сталних чланица не уложи вето.

Резолуција о војној интервенцији у Руанди је, слично оним о Југославији, у суштини противна основним принципима Повеље Уједињених нација. Прије свега, под плаштом хуманитарне помоћи одобрена се интервенција, а без сагласности једне од сукобљених страна. Осим тога, интервенцијом се крши и други принцип УН - немијешање у унутрашње ствари једне земље.

Уздржаност пет чланица Савјета, како се оцјењује у Београду, јасно говори у прилог тезе да се више земаља зазира о било каквих војних интервенција, а предност дају политичким методама као средствима за гашење сукоба у свијету. Међу уздржаним је био чак и Пакистан, који је до сада редовно подржавао све мјере, укључујући и војне, против СР Југославије и Срба у Босни.

Резолуције о „хуманитарним интервенцијама“, како се истиче у Београду, почињу озбиљно да забрињавају чак и protagonisti такве политике, као што је, на примјер, Пакистан. Ако би се усталио тај принцип интервенција, сутра би се могао примјенити на било коју другу земљу, а управо се тога плаће и постају свјесне оне такозване мале земље.

БЕЧ: ГОДИНУ ДАНА СПОРНОГ ЗАКОНА О СТРАНЦИМА

ТУЖАН БИЛАНС ГЕРМАНСКЕ ПРАВДЕ

• Бечки лист радикалне деснице „Кронен цајтунг“ са задовољством данас наводи податак да је, захваљујући новом закону, „Јуриш странаца на Аустрију лани био преполовљен“

БЕЧ, 24. јуна (Танјуг) - Посланица зелених у Парламенту Аустрије Терезија Стојшић изјавила је данас у Бечу поводом годишњице примјене спорног Закона о боравку странаца да је разочарана равнодушношћу владе према честим протестима и захтјевима њене странке да се у тај закон унесу „хумане измјене“.

Контроверзни закон, који је почео да се примјењује 1. јула 1993. године, директно је уперен против странаца и често погађа и оне гастарбајтере који у Аустрији живе по десет и више година, каже Терезија Стојшић.

У Аустрији живи око 500.000 страних радника, а готово половину тог броја чине Срби.

Бечки лист радикалне деснице „Кронен цајтунг“ са задовољством данас наводи податак да је, захваљујући новом закону, „Јуриш странаца на Аустрију лани био преполовљен“.

Лидер десних радикала Јерг Хајдер недавно је на конгресу своје странке изнио захтјев да сви страни радници буду протјерани.

Хајдеров став према странцима је главни мотор његове све веће популарности међу бирачима. Једна анкета Демографског Института Академије наука Аустрије недавно је показала да 61 одсто грађана алпске републике између 20 и 54 године старости жели да се границе њихове земље потпуно затворе за све потенцијалне

имигранте, укључујући и избјеглице.

Зелени сваке недјеље износе у јавност појединачне случајеве нехуманости закона и бирократске равнодушности оних који га спроводе у дјело.

Најновији случај се односи на једну 12-годишњу дјевојчицу из Египта којој су власти најавиле да ће ускоро бити протјерана из Аустрије - зато што је њена мајка за неколико дана закаснила са подношењем захтјева за продужење дозволе борака. Дјевојчица живи у Аустрији са мајком и још четворо браће и сестара од 1989. године.

Терезија Стојшић највише замјера чиновницима који примјењују закон што „гурају странце у илегалност“. Ако власти не ријеше захтјев странаца за продужење дозволе борака у законски прописаном року (шест недјеља), тај странац аутоматски постаје „илегалац“.

Она такође захтијева да се олакша спајање породица јер, према сада важећем закону, странац мора да чека најмање двије године да добије право да у Аустрију доведе чланове најуже породице.

Аустријски закони о боравку странаца и азилу често су предмет критике и међународних организација за права човјека и дијела Католичке цркве Аустрије.

ЗИМБАБВЕАНСКИ „ХЕРАЛД“:

ИСЛАМСКИ ФУНДАМЕНТАЛИЗАМ ПРИЈЕТИ СВЈЕТСКОМ МИРУ

• Медији у Зимбабвеу, који јављају отоварима новца и оружја из исламских земаља упућеним босанским муслиманима, досад су у више наврата упозоравали на то да Иран користи Судан као одскочну даску за продор исламског фундаментализма на „црном континенту“

ХАРАРЕ, 24. јуна (Танјуг) - Исламски фундаментализам је једна од највећих опасности по мир и демократију у свијету не само у овој, већ и у наредној деценији, јер је ријеч о вјерским фанатизма који су одлучни да наметну своје мишљење таквима који не вјерују у демократију и, најзад, онима који су спремни на насиље.

То су мишљења садржана у коментару објављеном у „Хералду“, водећем зимбабвеанском дневнику, под насловом: „Изазови од исламског фундаментализма“.

Овадешњи медији, који јављају отоварима новца и оружја из исламских земаља упућеним босанским муслиманима, досад су у више наврата упозоравали на то да Иран користи Судан као одскочну даску за продор исламског фундаментализма на „црном континенту“.

У аналитичном напису објављеном у „Хералду“ указује се на чињеницу да је сасвим извјесно да нису сви муслимани исламски фундаменталисти, али да је та опасна фракција пустила дубоке коријене у Алжиру, Египту, Судану, Авганистану и још понегдје.

Указује се тако да је ријеч о вјерским фанатизма који су одлучни да наметну своју вољу читавом друштву, да не вјерују у демократске принципе, да су спремни да ликвидирају своје противнике, да су веома добро организовани и приправни да руше садашњу власт својих земаља и другдје.

Аутор износи мишљење да је Вашингтон показао немалу политичку кратковидост када је помогао исламске фундаменталисте у Авганистану, и то само зато што су били антикомунистички оријентисани, тако да ризикује стварање „тиранске исламске владе“.

У истом напису се додаје да је Вашингтон можда на прагу да учини нову грешку, тиме што би препустио да власт у Алжиру преузму исламски фундаменталисти.

Коментатор сматра да би демократски свијет морао да стави јасно на знање да неће дозволити исламским фундаменталистима да руше садашњу власт у Алжиру, Египту и другдје, да такве силом успостављене режиме неће признавати, односно да ће их међународно изоловати и, најзад, да би Запад посебно морао да престане да подржава реакционарне режиме као што је онај у Саудијској Арабији.

РУСИЈА И
ЕВРОПСКА УНИЈА

СПОРАЗУМ О ПАРТНЕРСТВУ И САРАДЊИ

КРФ, 24. јуна (Танјуг) Председник Русије Борис Јељцин и лидери Европске уније потписали су данас на Крфу споразум о партнерству и сарадњи између Русије и Европске уније.

„Управо смо потписали документ од велике историјске важности“, изјавио је Јељцин на почетку дводневног самита ЕУ. Документ представља одлучан корак ка обнову јединства нашег континента“, додао је руски председник.

„Данашња церемонија доказује велик значај мјеста које заузима ЕУ у сарадњи с Русијом“ рекао је грчки премијер Андреас Папандреу, домаћин и председавајући самита, додавши да ће „Споразум допринијети миру и просперитету наших народа, који они толико желе“.

СКОПЉЕ

МАКЕДОНСКО - РУСКА КОНЗУЛАРНА КОНВЕНЦИЈА

СКОПЉЕ, 24. јуна (Танјуг) - У Скопљу је данас саопштено да ће ускоро између БЈР Македоније и Руске Федерације бити закључена конзуларна конвенција.

Делегација републичког Министарства за односе с иностранством БЈРМ и делегација Министарства иностраних послова Руске Федерације разматрали су ових дана у Москви више питања у вези са односима двије државе. Посебна пажња била је посвећена будућем одржавању редовне конзуларне консултације између два министарства, као и за правну помоћ у грађанско-управним и кривичним пословима - каже се у саопштењу Македонског министарства за односе с иностранством.

НА КОРЗИЦИ

СЕРИЈА ЕКСПЛОЗИЈА БОМБИ

АЈАЧИО, Корзика, 25. јуна - Пет бомби је рано јутрос експлодирало у згради владе и вилама на француском медицинском острву Корзика, јавља Ројтер позивајући се на саопштење полиције.

Три бомбе су експлодирале у канцеларијама Министарства образовања а једна у Бироу за запошљавање у Ајачију, при чему је оштећено више паркираних аутомобила.

У експлозијама су страдале и двије виле у Портичију у близини Ајачија. Једна кућа је припадала корзиканској породици, а друга власницима из Француске. У инцидентима није било жртава.

Британска агенција примјећује да је напад карактеристичан за илегалну герилску сепаратистичку организацију „Корзикански ослободилачки фронт“ (ФЛНЦ), која често напада владина представништва и љетњиковце.

ИНТЕРВЈУ "ГЛАСА СРПСКОГ"

ПРОФ. ДР СМИЉА АВРАМОВ, ЕКСПЕРТ

СРБИ ЋЕ НА КРАЈУ

● Не треба заборавити своје традиционалне духовне и културне темеље, али не треба истовремено ни подлећи романтичарском заносу ● Сецесија Словеније и Хрватске протуправан чин који не познаје међународно право ● Континуитет државности уназад двије стотине година једино има Србија, и она је једини истински наследник Југославије ● Сачињен је инвентар имовине и дугова бивше Југославије, и сада слиједи подјела те имовине ● Признање није правни акт, већ политички

Концепт пораза или победе не може бити више прихваћен као вредносни суд кад је реч о југословенској кризи и начинима њеног

Анђелко АНУШИЋ
ловенској кризи и актуелним међународним односима.
Говорећи о координатама

МЕЂУНАРОДНО ПРИЗНАЊЕ НЕ СТВАРА ДРЖАВУ

"Глас српски": Република Српска и Република Српска Крајина су нове државе на простору бивше Југославије. С тачке међународног права, које су и какве шансе њиховог скорашњег међународног признања и афирмације?

АВРАМОВ: Оне су де факто већ признате. То је први корак. Јер, већ самом чињеницом што су прихваћене да учествују у преговарачком процесу — то је већ један вид, не правног већ фактичког признања. Јер, преговарачка државна делегација Републике Српске третира се на потпуно равноправној основи са свима осталима у преговарачком процесу. Високи правници и људи од ауторитета диве се достојанству политичара Републике Српске који не наседају јефтним провокацијама, који раде свој посао на једном изузетно високом професионалном и етичком нивоу. Ја им одајем признање, заиста. А какве су шансе за признање? Гледајте, те две државе које су изникле на пепелу, на развалинама бивше Југославије — имају све елементе државности. Они имају територију коју контролишу и на којој врше суверену власт.

Они путем свог државног апарата контролишу живот на својој територији, односно гарантују људска права и поредак на тој територији. То су вам ти конститутивни елементи државе. Јер знате, држава не настаје никаквим правним актом. Држава настаје *via facti* (путем чињенице). А признање државе није правни акт. Признање је политички акт. Не може признање створити једну државу. Ту једино изузетак Израел где је Генерална скупштина ОУН донела одлуку да се формира држава Израел на тој и тој територији.

То је заиста један историјски изузетак. Све државе које су настале — оне настају *via facti*, кроз организовање „одоздо“, и кад се стекну сви конститутивни елементи државе, долази на крају, као круна свега, признање. Јер признање је само политички акт, оно није конститутивни елемент, већ декларативни. Ја сам оптимиста, и уверена сам да ће то признање доћи ускоро, и да ћемо ми Срби на крају победити.

решења. Ја лично, а нити се то може објективно прихватити, не мислим да се ради о српском поразу, него се ради о једној прелазној фази коју смо ми дочекали веома неспремни. Ово су ријечи проф.

југословенске кризе, њеним узроцима и последицама по српски народ, али и њеним могућим исходним тачкама у смислу њеног скорашњег привођења крају. професорица Аврамов је ис-

КОНТИНУИТЕТ СРПСКЕ ДРЖАВНОСТИ

Једино је Србија имала државност, а државност је изузетно значајна јер је она једини канал путем кога држава може да општи са међународном заједницом. Све остале покрајине и делови Југославије били су делови непријатељских земаља које је Србија великодушно прихватила и устала у њихову заштиту, и своје ратне успехе проширила на те крајеве. Према томе, кад говорите о питању идентитета и континуитета државе, ви морате ићи путем историјског развоја и долазите на ону последњу тачку — а то је српска држава. Оно што ми Срби данас морамо да заступимо, то је континуитет српске државности. Само при томе морате разликовати, између континуитета државе, сукцесије и идентитета. То су три различите категорије. Кад је реч о идентитету и континуитету државе, ту постоји само једна држава која може имати континуитет, а то је у овом случају Србија. Јер, ниједна друга није била држава, и ниједна друга није учествовала у историјским процесима који су довели до Југославије.

др Смиља Аврамов, експерт међународног права и члан преговарачке групе СР Југославије о сукцесији (наслеђивању) изговорене синоћ на трибини у Банском двору у Бањој Луци о југос-

такла да је Југославија била прва жртва постхладног рата који према многим аналитичарима у свијету још није завршен, што према томе значи да коначно решење југословенске кризе треба још сачекати.

Очување националног јединства, културног и духовног идентитета српског народа, али и залагање за сједињење српских држава — опције су српског спасења и пут рјешења српског националног питања, устврдила је професорица Аврамов, и упозорила:

— Не треба заборавити своје традиционалне темеље, али треба се истовремено ослободити романтизма и реално сагледати и југословенску и светску кризу. Треба, дакле, радити свој посао, али гледати и послушати стварност, и не подлећи романтичарском заносу.

"Г. српски": Професорица Аврамов, да ли је насилном сецесијом бивше Југославије, и касније Совјетског Савеза, да како уз потпору и благослов западних сила и ватиканско-папске ложе — извршена еутанازیја међународног права?

Аврамов: Расцеп Југославије и дезинтеграција бившег Совјетског Савеза су на различитим линијама. Оне се додирују на неки начин касније, у логици великих сила, и у логици једне шире европске политике. Но да се вратимо најпре на Југославију. Насилна сецесија, коју су извршиле Словенија и Хрватска, у бити су својој протуправне. Сецесија није правни принцип, то је болшевички принцип. Он јесте изведен, да би се из такозваног права на самоопредељење — дао легитимитет револуцијама. Међународно право никада није сецесију прихватило као законити основ настанка држава.

Ниједан међународни правник не прихвата је као правни принцип него као, што сам рекла, политички принцип. Додуше, има неколицина француских теоретичара који сматрају да је сецесија могућа једино под једним условом — уколико се држава, на чијој се територији врши

сецесија, — да пристанак на сецесију. То смо имали ми у нашем Уставу. Сецесија је била укључена у наш устав, али под једним условом — да на то да сагласност савезни парламент, то ће рећи све федералне јединице.

СЕЦЕСИЈА — ПРОТУПРАВАН ЧИН

Према томе, оно што су урадиле Словенија и Хрватска, је у бити својој протуправно и представља кршење темељних принципа међународног права. Но, оно што је много горе од тога је то што су Уједињене нације, када је покренуто питање сецесије приликом сецесије у Африци, у процесу деколонизације, онда су те исте Уједињене нације заузеле начелан став који је сасвим категорички изражен — да Уједињене нације никада неће прихватити сецесију дела територије својих чланица. То је био став који је у принципу браћен у Уједињеним нацијама. Одједаред, сада послје толико година Савет безбедности прихвата сецесију, и то сецесију у односу на свог оригиналног члана — члана и оснивача Уједињених нација, јер немојте заборавити да је Југославија потписала декларацију Уједињених нација првог јануара 1952. године, она није накнадно приступила овој организацији, јер она заиста припада кругу утемељивача. И то је, да се тако изразим, један тежак грех који је учињен према Југославији.

"Г. српски": Како објашњавате то да су баш источне земље (ту прије свих мислим на Југославију у првом реду, и касније Совјетски Савез) послужиле међународној заједници као полигон за докрајивање међународног права, и колико је аналогја са политичким системом Совјетског Савеза и бивше Југославије — ишла на руку разбијачима Југославије?

Аврамов: То ваше питање укључује неколико питања, али оно мора бити постављено у једном ширем контексту. Хладни рат је окончан, односно, Запад сматра да је хладни рат окончан. Наиме, формално-правно, он је окончан оном чувеном декларацијом Буша и Горбачова децембра 1989. године на Малти. После тога, мада је хладни рат окончан тим споразумом, САД су себе виделе као државу победницу у хладном рату. Победника у идеолошком смислу, победника у економском и политичком смислу.

Сматрале су да смо ушли у један такозвани униполарни свет у коме је једино остала Америка као главна суперсила са огромним потенцијалом војним, економским и тако даље, и да посредством тог свог тријумфа, те своје победничке улоге у холандском рату — може да преобликује свет према свом мишљу. Ту је тежаљ свему овоме што нас данас окружује.

Након што су Буш и америчка администрација са-

ледали да је у ствари, хладни рат окончан, али да је Совјетски Савез доживио колапс — они су ишли корак даље — најпре на дезинтеграцију Варшавског пакта. Затим дезинтеграција Совјетског Савеза, па сада иду и на дезинтеграцију Русије. Сматрали су, дакле, да та Источна Европа треба да буде преобликована или како је то господин Бејкер, бивши министар иностраних послова САД рекао — да се мора поставити нова архитектура у Европи.

И у тој новој архитектури су предвидели, не баш тако славну и не баш тако светлу тачку и за несретну Југославију. Дакле, наша криза треба бити постављена у контекст тих догађаја.

"Г. српски": Ипак, нисте ми професорице Аврамов сасвим децидирано одговорили да ли је извршена еутанازیја

САНКЦИЈЕ НИСУ УВЕДЕНЕ ЗБОГ БОСНЕ

Морам вам рећи да санкције нису уведене због Босне, већ због одбијања Карингтоновог предлога о расправљању СР Југославије, о одрицању Србији права на континуитет државности уназад две стотине година, и изједначавања Србије са свим осталим на простору бивше Југославије, дакле и са Хрватском, Словенијом, Македонијом које никада нису биле државе.

међународног права, односно да ли овог права има или нема, а све је прилика да га нема. Ако га нема, а чини се да је тако, ко онда санкционише међународно право, односно међународне преступе?

НИЈЕ КРАЈ МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА

Аврамов: То је управо једно од најбољних питања за мене као професора међународног права, јер сам се питала шта сам ја то радила готово четрдесет година. Да ли сам моје студенте погрешно поучавала. Не, ја ипак данас када анализирам ситуацију сматрам да није дошло до еутаназije међународног права, већ је дошло до једне деформације у оквирима међународног поретка, једне тешке деформације и злоупотребе од стране неких сила, у првом реду од стране САД и Европске уније. Управо ове силе за себе траже поштовање међународног права, али не и за остале. Отприлике, на сцени је једна нова варијанта колонијалне политике, присуства два стандарда — један је за „наш такозвани цивилизовани свет“, а други је за остали свет који је избачен из правног система.

МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА

ПОБИЈЕДИТИ

Ја мислим да је таква логика данас неодржива. Јер, знате, то није више свет деветнаестог века са којим се може манипулисати. Данас ви имате пред собом једну другу Азију и једну другу Африку, и мислим, то је моје дубоко убеђење, да управо сада присуствујемо једном ретирању. Управо је Југославија један драстичан, школски пример како се, ипак, не може бескрајно манипулисати народима и земљама.

Управо је то био разлог што се Југословенска криза не може тако дуго решити, јер се ради о крајње неприципијелном ставу Запада. Зато они сада траже неке ретерне тачке које би имале некакову равнотежу и биле засноване на неким принципима. Мислим, и то је моје уверење, свет мора да се врати на принципе међународног права, јер ако одбацимо правни систем и право - алтернатива је само хаос и анархија, а то је, отприлике, на помоћу.

СРБИЈА — НУКЛЕУС ЈУГОСЛАВИЈЕ

„Г. српски“: Једини легитимни наследник оне прве Југославије била је 1945. године Србија, која је једина и имала државност. Тито је, као што знамо, у круг побједника над фашизмом укључио и Хрватску, створивши тако Југословенски комплот држава и назови држава. Ко је данас стварни наследник бивше Југославије, и имају ли Хрватска и Словенија - с обзиром на то да су извршиле сецесију и изазвале рат, као и с обзиром на правно стање из 1918. и 1945. - икакво право на наслеђе бивше Југославије?

Аврамов: Из тог комплекса питања треба избацити оно што бисмо поједностављено назвали идеолошким обманом. А у те идеолошке обмане спада, у сваком случају, цео период Титове владавине који, мислим да је за српски народ био погубан, трагичан. Зато ја и ту делим извесне ствари, и нећу негирати социјалистичке идеје, али треба знати да социјалистичке идеје имају корена и у српској традицији, у ликовима једног Светозара Марковића, у лику једног Димитрија Туцовића. Нама је наметнута једна мрачна личност чију биографију још увек не знамо до краја, јер се ради о мрачној личности која никаквих емотивних веза није имала са овом земљом, личности која је носила у себи, по мом личном ставу и убеђењу, дубоку србофобију.

Његова политика је била најприје политика разбијања српског бића, разбијања српског народа територијално, и зато су нам наметнуте покрајине, а затим тотално уништање српске традиције. То је комплекс питања која би оставила да их проучавају социолози. Кад је реч о континуитету државе, ја као правник морам ићи фактографски и хронолошки на бази историјских чињеница. Нук-

леус Југославије, и прве и друге - и на томе је она грађена - јесу политички и морални успеси Србије извојеване кроз ратове уназад двеста година. Без тог нуклеуса не би било Југославије.

Међутим, кад је реч о сукцесији, морамо пре одгонетнути шта то значи сукцесија. То је да би поједностављено рекли, наслеђивање. Када вам се у једној породици појави више деце, па из неколико бракова деце, сви они суучествују у подели наследства, али нису они темељ куће, нису они *paterfamilias* те куће. Према томе, има основа да се сада те новонастале државе појаве као наследници. Али ту треба имати на уму једну битну разлику, а то је да ако дође до сецесије, као што је и дошло држава која наставља континуитет (а то је данашња скраћена Југославија) - она задржава сва права, а сецесионистичке републике добијају један минимум, оно што су и унеле, или евентуално могу учествовати делимично у некој минималној подели, а можете их чак и искључити. Ако се пође од тога да је то протуправна сецесија, они да би избегли да квалификују то као притуправну сецесију, они су иступили са новом небулозом - да Југославија више не постоји. Како не постоји, молим вас? Па не може једна држава

заједничку имовину, и то је управо сада тренутак да ми учествујемо, односно радимо на састављању једног инвентара имовине. Оно што представља тешкоће у том инвентарисању јесте да ми нисмо имали, бар не формално-правно гледано, појам државне имовине. Јер знате, много је лакше у земљама које имају строго подељену имовину на државну и приватну. Знате да смо ми имали такозвану друштвену имовину за коју нисте знали чија је ко [о] је титулар, а рекли смо да држава не постоји, она је изу-

Црне Горе, јер ми попазимо од 1918 године, па наопамо. Биће тешкоћа, али на крају ћемо морати направити ту поделу. Само, посредни су један страхан себичлук и страшне претензије на Србију од стране Загреба и Љубљане.

„Г. српски“: Југославија је једина земља која је тужена пред међународним судом за ратне злочине у овом рату. Како се то догодило, и зашто СР Југославија пред тим истим судом није тужила међународну заједницу за злочин сецесије и рата на властитим

Југославија је прва жртва постхладног рата - са синоћње трибине у Банском двору

МАПЕ ИЛИ БЕЗ ЊИХ — ПРЕЛАЗНО РЕШЕЊЕ

Време и године пред нама нису године смирења на међународној сцени, већ нових бура и потреса. Отуд би за нас Србе било веома опасно повлачити непромишљене и брзоплете потезе. Наше српско национално питање мора стога бити решавано етапно и, на „дужи марш“, на дуже стазе. Зато мислим да без обзира на мапе или без њих - то је само прелазно решење за српски народ. Треба стрпљиво чекати право, коначно решење.

ва тек тако преко ноћи да нестане.

Онда смо ми ту фаму разобличили, и да би показали сву нашу великодушност рекли смо да смо ми континуитет Југославије, ми смо континуитет српске државе, и ми претендујемо на наша историјска права обједињавања српског народа, јер се Србија борила, сетите се само Илије Гарашанина, сетите се Декларације српске скупштине у Нишу пре повлачења преко Албаније, сетите се шта је тада Србија поставила као свој циљ - а то је ослобођење и обједињавање српског народа. Према томе, то су били ратни циљеви Србије као једне легалне силе која је изашла као победник у ратовима.

КАКО ПОДИЈЕЛИТИ ДРУШТВЕНУ ИМОВИНУ

Ми та историјска права имамо и данас. А тим бедницима (сецесионистима, доволите да употребим тај израз) рекли смо - поделићемо

мрпа, или је у том процесу - дакле имали смо праве кардељевске небулозе, и све нас је то данас довело у незгодну ситуацију за коју ми правници сносимо велики грех.

Тек сад смо успели да дефинишемо појам државне имовине, а био је то страхан посао на коме је радило преко стотину људи, исачињен је инвентар целокупне имовине бивше Југославије, инвентар свих дугова, и тек ће се на бази тог биланса правити подела те имовине.

„Г. српски“: Да ли је по вашем мишљењу могуће направити барем донекле реалан и коректан деобни биланс у бившој Југославији, и шта ће у том деликатном и комплексном послу бити одлучујуће?

Аврамов: Те деобне претензије Словеније и Хрватске су незамисливе, знате. Друго, било је у почетку оспоривања нашег става да се из поделе изузме имовина Србије коју је она унела у бившу Југославију, а знате, та имовина није мала. Такође смо тражили да се из те поделе изузме и имовина

просторима, као и за неприведне санкције?

МЕЂУНАРОДНИ СУД ПРАВДЕ НИЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ЗЛОЧИНЕ ГЕНОЦИДА

Аврамов: Ту постоји једна велика пометња, и мислим да је штампана тај проблем неправилно интерпретирала. Та тужба међународном суду правде коју је поднела такозвана босанска влада (муслиманска влада) добила је ујавности тумачења и конотације које јој не припадају и немају ту специфичну тежину. Међународни суд правде није надлежан за пресуђење злочина геноцида, уопште. Он се не бави кривичном проблематиком, јер зато није надлежан.

У завршним одредбама конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида стоји да ће тај суд бити надлежан за тумачење спорова око тумачења конвенције, а то је сасвим нешто друго, то није суђење о геноциду. Сад је та муслиманска влада у Сарајеву исконструисала како неки спор постоји, и тражили су те привремене мере да би се спречило даље погоршање. Суд је ту донео врло интелигентно један акт да се не ради ни о каквој пресуди српском народу, него да се то односи на тумачење конвенције о геноциду.

„Глас српски“: Као члан преговарачке групе СР Југославије о сукцесији, имали сте прилике да контактирате и са оном фамозном Бадинтеровом комисијом Ев-

НИСМО САСВИМ ИЗОЛОВАНИ

Упркос санкцијама и свеукупној сатанизацији српског народа и СР Југославије, ми, ипак, нисмо сами, ни сасвим изоловани. Треба вас подсетити да су приликом изгласавања санкција против СР Југославије у генералној скупштини ОУН-а представници 38 земаља изашли са седнице, не хтевши да присуствују овом чину. Осим тога, овај успех који је гувернер Аврамовић постигао у пословима стабилизације економских и привредних токова и увођењу новог динара са златном подлогом - не би могао бити сасвим реализован до краја да није било помоћи наших пријатеља у свету.

ропске заједнице. Каква су ваша искуства у тим преговорима?

Аврамов: Та Бадинетрова

комисија је састављена од тројице председника уставних судова земаља Блегије, Француске и Немачке. Та тројица људи су помоћници оне преговарачке групе која је на страни Европске заједнице. Дакле, они су једна попуга у том преговарачком тиму. Мишљење које је дала Бадинетрова комисија управо се односило на континуитет Југославије, на сукцесију. Ми смо то мишљење категорички одбили као неосновано и противправно, и ми то ни дан-данас не признамо, а да се подсетимо да је њен став базиран на одрицању права Србији на континуитет државности и наслеђе Југославије. Мислим да је та комисија данас одбачена, јер се више нигде не појављује.

„Г. српски“: Којих сте међународних комисија данас члан, и шта чините за спас међународног права, ако је ништа остало од тог права?

Аврамов: Молим вас, немојте ми придавати неку велику важност, ја сам скроман професор Правног факултета у Београду. Бескрајно сам волела свој позив који ме интересовао и са педагошког и научног становишта, и све су моје животне амбиције биле везане за то. Ја сам данас у пензији, и с обзиром на моје искуство и на акумулирано знање које можда у овом тренутку, може неком помоћи - све своје снаге ставила сам на расположење свом српском народу без обзира где се тај српски народ налази - у Крајини, Босни или Србији. Ми смо јединствени, и тако ћемо и остати, а ако моје скромно знање може ишта помоћи - бићу срећна, и мирно ћу умрети.

ЈОВО РОСИЋ, МИНИСТАР ЗА ПРАВОСУЂЕ И УПРАВУ О ЗАКОНИМА
О ДРЖАВНОЈ УПРАВИ И ТЕРИТОРИЈАЛНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ РЕПУБЛИКЕ

ТЕМЕЉ ДРЖАВЕ

● Усвајањем закона о државној управи и закона о територијалној организацији и локалној управи донесени готово сви неопходни закони на основу којих Република Српска може функционисати као правна држава. Тим прописима прецизно се регулише шта ко од државних органа управе треба да ради и коме за то одговара, каже министар Јово Росић

Рад државних чиновника у Републици Српској одавно је потпуно уоквирен у законске норме. Посланици Народне скупштине наше републике су на прошлом засједању на Палама усвојили два кључна закона који прецизно регулишу рад државних органа и територијалну организацију наше младе државе.

Ријеч је о Закону о државној управи и Закону о територијалној организацији и локалној управи. Тако су уз већ постојеће прописе, тек сада створене све претпоставке за функционисање правне државе.

Вукан ДУБОЧАНИН

одредбе Кривичног закона Републике Српске у његовом посебном дијелу. Закона о кривичном поступку. Закона о извршном поступку, затим измјене Закона о парничном поступку и измјене и допуне Закона о јавном правобранилаштву. Сви ови закони који су усвојени на Скупштини имају за циљ да се законодавна регулатива у Републици Српској приближи стварности и времену у којем живимо. Циљ је, дакле, да се поопштре казне у свим овим побројаним законима.

● Круна свих ових закона су чини се, закони о државној

кона и због тога је у ствари био само препазно рјешење.

УКИНУТА САМОВОЉА

● Шта је то ново у овом закону о државној управи у односу на претходни?

- Новина у овом закону је што приступамо једној вертикалној организацији државне управе. То значи да ће се од министарства од локалних органа власти прецизно и тачно знати шта ко ради и коме одговара. Досадашња пракса по ранијем закону створила је такву правну несигурност да су нам поједине општине постале државе у малом. То се овим законом елиминише на начин да је устројство државне управе предвиђено тако да министарства у Влади Републике Српске имају своје истурене органе, такозване деташимане или како то терминолошки зовемо округе у којима ће се радити у првост-

обавезама. Тако ћемо сигурно учинити државу способнијом да брже рјешава све проблеме које данас не може ријешити у појединим општинама, јер се тамошњи органи и поједини функционери често понашају самовољно.

● Можете ли рећи гдје су проблеми нарочито били изражени?

- Кроз контролу одлука и других аката, које доносе општине а посебно њихови извршни одбори, ми имамо потпуни увид у то како се ради у општинама. Видјели смо да су неке општине доносиле поједине акте који су у надлежности Владе или неких министарстава. Углавном ријеч је о новоформираним општинама које нису имале организоване службе из педатног времена. Они су те крупне грешке правили углавном или због незнања или због недостатка прописа. Ја сам често разговарао са представницима тих општина. Они су тврдили да су морали нека питања рјешавати на начин на који су их рјешавали јер им је то стављало огромне проблеме.

СМЈЕНА ЗА НЕЗАКОНИТОСТ

Влада је и поред тога много одлука извршних одбора општина стављала ван снаге. Доношењем овог Закона о државној управи, а посебно Закона о територијалној организацији ми ћемо сигурно елиминисати такав начин рада, јер је овим законом а посебно Законом о територијалној организацији и локалној управи тачно и прецизно подијелили надле-

ја уоче одређене неправилности, а Влада одлучује о смјени председника и чланова Извршног одбора Општине. До сада је сигурно било доста тих прекршаја због којих је у неким општинама требало смијенити председника и чланове Извршног одбора. Ту ништа није урађено јер до сада нисмо имали законски основ да Влада може на овај начин поступити. То овлаштење Владе сада је јасно регулисано у члану 35 Закона о територијалној организацији и локалној управи.

Законом о територијалној организацији и локалној управи је поред тога јасно дефинисано шта шири подручје сваке од до сада формираних општина, одређено је на који се начин одређују границе. Оне, наравно, још нису утврђене, али су у овом Закону тачно побројане све наше општине. Први пут се у овом закону дефинише и шта је то насељено мјесто. У овом закону су прецизно разрађене и надлежности мјесне заједнице, општине. Дакле, прецизно су дефинисани задаци и Скупштине општине и Извршног одбора. Овим законом ћемо постићи и то да убудуће нећемо имати никакве разлике од општине до општине, дакле неће бити доношења различитих аката о истој ствари.

У примјени ових закона ми на терену очекујемо и проблеме, прије свега због недостатка стручног кадра који ће радити на провођењу ових закона. Влада треба да донесе уредбу којом ће се одредити мјеста гдје ће бити смјештени деташимане или

СТРУЧЊАЦИ

Посебан проблем су квалитетне судије. За 36 основних судова, више судова, тужилаштва и за Врховни суд Републике неопходно је најмање 400 квалитетних судија. Попуњеност кадровима је сада тек половична.

О томе смо разговарали са **Јовом Росићем**, министром за правосудје и управу у Влади Републике Српске, човјеком кроз чије је руке прошло мноштво нацрта и приједлога законских прописа који Републици Српској дају неопходне елементе.

ОШТРИЈЕ КАЗНЕ

- У досадашњем раду Министарства за правосудје и управу припремило је много прописа из области правосудја и државне управе. Тако је и на последњој сједници Народне скупштине наше републике одржано 10. маја расправљано о Нацрту закона о помиловању који је без примједби ушао у даљу процедуру. На тој истој сједници Скупштине усвојени су и закони о територијалној организацији и локалној управи. Закон о државној управи. Закон о посебним републичким таксама, Закон о административним таксама, Закон о привредним преступима, Закон о управним споровима, Закон о прекршајима и Закон о условима за обављање вјештачења.

Поред тога на истој сједници народни посланици су усвојили и измјене и допуне неких раније донесених закона. Промјениле су се неке

управи и о територијалној организацији, јер се на неки начин директно дотичу и свих осталих закона. Можете ли објаснити суштину тих прописа?

- Закон о државној управи по свом мјесту и улози у правном систему и правно теоријском одређењу спада у ред основних и оригиналних закона а по својој примјени обухвата широк круг дјелатности и изузетно много субјеката. Та његова теоријско-правна димензија и широка практична примјена даје му и сепцифичну улогу и њему се сигурно мора посветити посебна пажња. Овај закон се дотиче великог броја већ донесених закона и оних које ћемо морати донијети. Тај Закон је само по свом називу сличан досадашњем закону који је примјењиван у Републици Српској. Ранија државна управа функционисала је у тростепеном па и четворостепеном систему надлежности (федерација, република, покрајина, општина) са бројним нелогичностима и правним празнинама посебно у надлежностима и вертикалном повезивању. С овим законом се прекида систем надлежности и функција државне управе која је до сада постојала. Овим законом се ставља ван снаге инаш Закон о државној управи донесен 1992. године који је имао много елемената ранијег за-

епеном поступку. Органи у тим деташиманима или округима су по одговорности директно везани за ресорно министарство. У томе је квалитет и суштина овог закона. У неким политичким конотацијама жели се приказати да се с овим законом наша држава враћа на неке раније округе из времена прије другог свјетског рата. То није тачно јер овај закон обезбјеђује одговорност и законитост у раду свих органа од

КОНТРОЛА

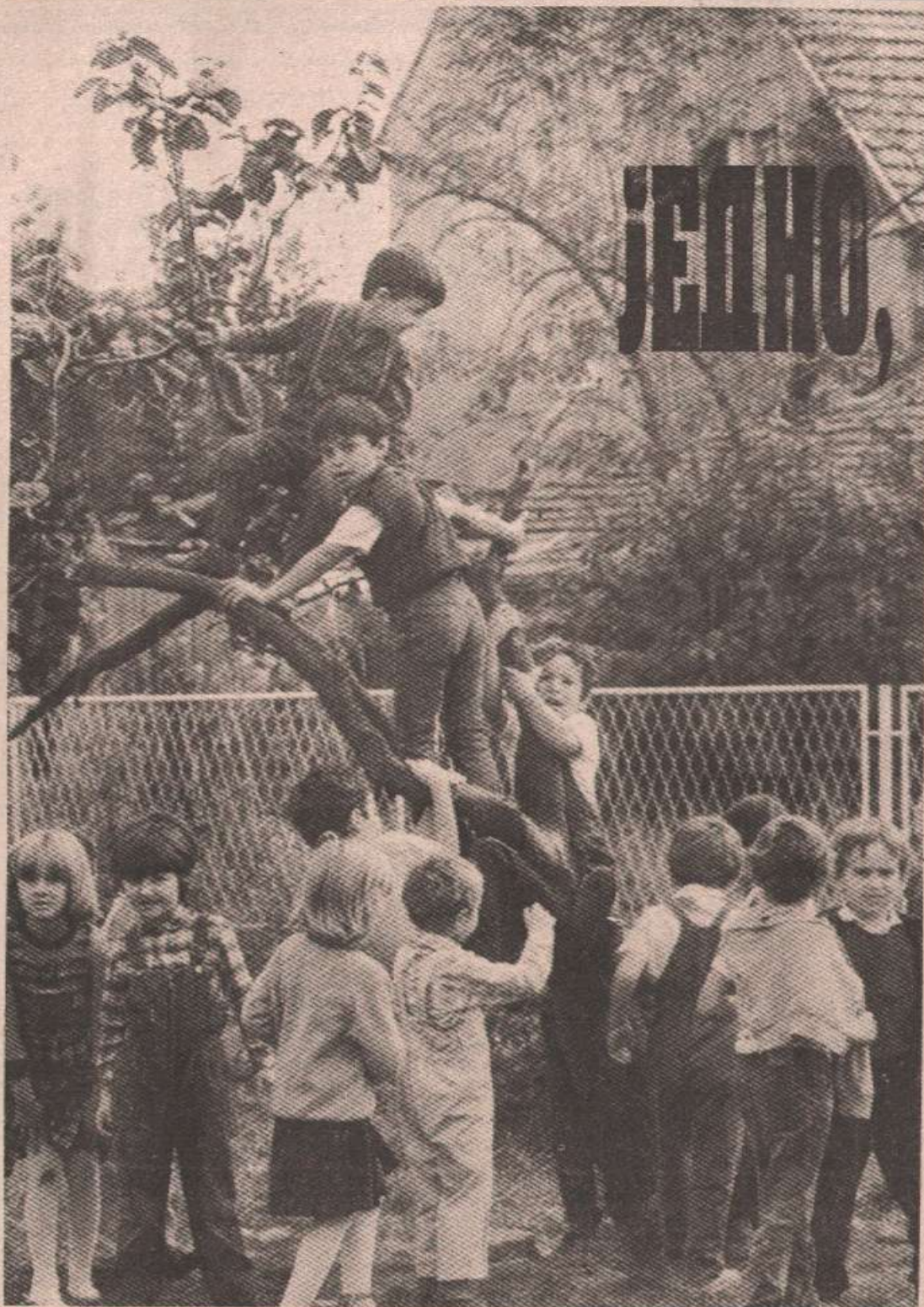
Закон о државној управи се заснива и на неколико битних начела. Међу најважнијим је свакако и начело перманентне контроле. То начело подразумева строги систем контроле која мора функционисати трајно и ефикасно, а то значи контрола за све и контрола у свако вријеме. Тај систем је у овом закону обезбјеђен великим овлаштењима инспекторима и функционерима државних органа управе.

министарства до деташимане и локалне управе у општинама. По овом закону државна управа се организује на много ефикаснији начин. По свим предметима ће се одлучивати у првом и другом степену, најприје у општинама или деташиманима министарства, а онда у другом степену у министарству или на нивоу других републичких органа. На тај начин грађани неће чекати дуго на рјешења о својим правима и

жности између републичких органа, односно одређених министарстава и општина. С тим у вези ми смо у Закону о територијалној организацији и локалној управи предвидјели да се могу смјенити поједини председници извршног одбора или комплетан извршни одбор у општинама ако доносе акте супротне Уставу и другим законима Републике Српске. Иницијативе за смјену иду од ресорних министарстава ко-

окузи и у тим окрузима ћемо морати да имамо стручне и способне кадрове који ће радити ефикасно и законито. Данас нам је свакако наћи стручне људе и за правосудје и за државну управу. Те проблеме рјешавамо оспособљавањем постојећег кадра јер држава мора ефикасно и добро функционисати. Са већ усвојеним законима државни чиновници имају све и правне претпоставке за то.

И О ЉУБАВИ СЕ УЧИ

Прије десетак година рађен је међународни пројекат „Хуманизација односа међу половима“, а једно од огледних подручја била је и бањолучка регија. У то доба у многим средњим школама стајали су паноси са писима, цртежима, фотографијама и плакатима које су заједно правили професори и ученици. А омогућавали су да средишњошколци сасвим лако сазнају све „тајне“, јер савјетовалишта ни тада нису радиле, а одлазак гинекологу био је у плану тек у случају [аче инфекције или трудноће (непланиране, свакако)].

За данашње адолесценте кажу да брже расту сазријевају, да на телевизији и у новинама имају сервирано све што их занима у вези с овом темом. Проблем је што се то углавном своди на неке еротске, готово порнографске филмове, а праве едукације опет нема. Осим тога, и ови адолесценти, као и толики прије њих, исто су несигурни и оптерећени многим предрасудама, комплексима, па им треба помоћи. О томе свједочи и податак из бањолучке Клинике за гинекологију и акушерство: повећан је број абортуса код малолетница, и то у поодмаклој трудноћи. Дакле, оно основно знање и даље недостаје.

Како стоји у анкети, највећи број жена не корис-

ти никакво средство за спречавање трудноће, али се спомиње природни начин - бројање плодних и неплодних дана.

Дио жена које већ имају једно или двоје дјеце користи спиралу (интраутерини уложак). А то је мали пластични предмет обложен бакром или средством који се уноси у шупљину материце и мора се мијењати сваких три до пет година. Многе жене избегавају овакву заштиту јер не могу због болести или се плаше да је несигурно. Стручњаци кажу: од 100 жена, једна до три остале трудна и поред спирале.

За оне који имају нередовне односе са партнером и млађе су доби најпрепоручљивије је кориштење хемијских средстава који не изазивају никакве штетне последице. Код нас се могу наћи „патентекс“ и „АБФ“ и нису баш повољни за свачији џеп.

Пилуле је лако добавити, али имају двије лоше стране - довољно је једну прескочити и већ настаје проблем, а изазивају поремећај хормона, што код жена доводи до појачане маљавости, деблања, анемије.

Гинеколози се слажу да је једно од бољих и сигурнијих средстава презерватив (кондом, „гумица“), јер није штетан за здравље жене, а спречава и ширење заразних болести (СИДА).

На овим нашим просторима (Република Српска и Република Српска Крајина) немогуће је направити потпуни снимак стања и извршити праву анализу све док рат траје. Претпоставка је да је стање слично оном у Југославији (односи се на српски народ).

НЕМА МАТЕРИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ

Покушали смо да нешто сазнамо путем анкете која је рађена по систему случајног избора саговорника. У анкети је учествовало 80 жена - од 16 до 70 година. Оне се баве различитим занимањима и имају различит ниво образовања - од радница до професора.

Бијела куга“ или смањен број рођене дјеце тема је коју у последње вријеме све више разматрају стручњаци у српским земљама. Недавно је на скупу педијатара и професора медицинског факултета у Београду свопштено да је „у периоду од завршетка другог свјетског рата до данас било два пута више побачаја него порођаја“ (данашња Југославија). У исто вријеме на југу Србије биљежи се својерестан апсурд. На Космету се већ говори о „демографској експлозији“. Илустрације ради, 1939. године у Краљевини Југославији живјело је 400.000 Арнаута (Шиптара), а данас се процјењује да их има 2,5 милиона.

ШТА ЖЕНЕ КАЖУ О ПОВЕЋАЊУ НАТАЛИТЕТА

ЈЕДНО, ДВОЈЕ, МОЖДА ТРОЈЕ ДЈЕЦЕ

● Смањење наталитета евидентно, али право стање у Републици Српској и Републици Српској Крајини не може се знати док се рат не заврши ● Шта су жене рекле у анкети „Глас српског“? ● Више новца, више дјеце ● Здравствена култура на ниском нивоу, о контрацепцији се мало зна

Од укупног броја испитаних жена 72 одсто их спада у групу удатих, а 39 процената су жене од 20 до 30 годна (оних најспособнијих за рађање) и у оквиру те групе је двије петине оних које немају дјецу и не планирају да је имају. Ријеч је углавном о дјевојкама које немају партнера или су у „везама“ за које сматрају да не могу прерасти у брак због недостатка материјалних средстава. Млађе дјевојке (до двадесет година) склоније су планирају двоје или троје дјеце, а међу онима које улазе у четврту деценију много је изјава о жељи за дјецом, макар и без брачног партнера.

Од 80 испитаница 53 имају дјецу, од чега 21 има само једно дијете, с тим да изражавају жељу да роде још једно. Од свих испитаних жена само 18 је изјавило да би хтјеле да имају троје или више дјеце. Главни разлози за двоумљење су: ратно стање, материјални услови, а готово ниједна није говорила о страху од порођајног стола или о бризи за властито здравље.

ЖЕЉЕ И ПЛАНОВИ

План за повећање наталитета често се везује за слаб утицај цркве. Податак о Шиптарима (наведен на почетку текста) само је потврда да је све до исламске организације, јер ко би одгајао толико дјеце у неимастини. А о томе какав је став Ватикана добро се зна. Званичног мишљења Српске православне цркве још нема. Подаци из анкете би у том смислу могли да буду прилично занимљиви. Од 80 жена тек четвртина је изјавила да спада у групу вјерника, а већина говори о поштовању обичаја.

С друге стране, чак 20 одсто од укупног броја сматра да треба увести потпуно забрану абортуса, не из личног разлога, него да се не би догодило да српски народ изумре. А 25 процената је оних који су за увођење комисије

која би одредила да ли постоје прави разлози за прекид трудноће. Једна студенткиња медицине каже: „Можда је женама ипак превише допуштено што се тиче абортуса, па то чине и оне које не би морале“. Осталих 55 одсто сматра да жени треба допустити да донесе коначну одлуку, мада је и међу њима приличан број оних које се двоуме између комисије и потпуне слободне избора.

КАКО ПЛАНИРАТИ ПОРОДИЦУ

И за крај остаје питање основног знања из области контрацепције и његове примјене. Више од 60 одсто жена спремно изјављује да ништа не користи, мада послије спомињу „чување“. Карактеристична реченица је: „Није то потребно“. Обично се слијеже раменима и стид или страх не дозвољавају да одговор буде потпун. Занимљиво је да није ријеч само о необразованим женама него и онима које су факултетским образоване. Од преосталих 30 одсто свјесних половино штити презерватив, а половино спиралу. Мали је проценат жена које су вољне да пију пилулу. Жене које имају 40 година и више често говоре о побачајима - један два некад и више. Кажу: „То је сасвим нормално за толике године брачног стажа“.

С обзиром на то да је анкета уграђена само на подручју града Бање Луке, не можемо изводити коначан закључак. Ипак, примјетно је да овај дио испитаних жена углавном изражава жељу за рађањем дјеце, а одустајање се објашњава недостатком новца. Такође, видан је недостатак основне здравствене културе, што би значило да треба што прије покренути питање отварања савјетовалишта за будуће родитеље, те едукације у основним и средњим школама.

НОВИНЕ У ВЕЗИ СА ПОРОДИЉСКИМ ОДСУСТВОМ

Из анкете се могло примјетити да жене у прав план стављају тренутну материјалну ситуацију и то предочавају као основни разлог што не рађају више дјеце. Млади људи који су покушали себе да ставе у улогу родитеља већ при погледу на излоге са дјечијом робом одустали су од те наміјере. А тек кад се размисли о чувању дјеце, па о вртићу и полску у школу, не треба се чудити што многи парови улажење у брак стављају на листу чекања.

Боље плате и могућност да жене више времена проведу са дјецом гјероватно би дијелом могли да утичу на повећање наталитета. Крајем 1993. године у Републици Српској донесено је више закона у области рада и социјалног осигурања, а између осталог и у вези са породњским

одсуством.

Новине су сљедеће: „за треће и четврто рођено дијете породњско одсуство износи 24 мјесеца (за прво, друго, пето и даље - 2 мјесеца као и до сада). У случају да се истовремено роди двоје или више дјеце - породњско се увећава за шест мјесеци. Ако је породња лошег здравља, може имати скраћено радно вријеме све док последње дијете не наврши пет година живота“.

Веома битно је и колику би накнаду породиље могле имати. У законским актима стоји да „право на накнаду за вријеме породњског одсуства и за вријеме рада са скраћеним радним временом припада запосленој породици у висини коју би остварила да је за то вријеме радиле“.

ПОВОДОМ ТЕКСТА „НОВА ТЕХНИКА ЕТИКЕТИРАЊА“, „ГЛАС СРПСКИ“, 18, 19. И 20. ЈУНИ

МАРКСИЗАМ - ИДЕОЛОГИЈА ПРОТИВ ПРАВОСЛАВЉА

Др Мићо Царевић у тексту „Нова техника етикетирања“, („Глас српски“, 18, 19. и 20. јуни 1994. год.), способношћу замешатеља, покушава да убиједи читаоце или пак себе да аутори текста: „Идеологија као пакрдија“ (7. јуна), „Побједа као задатак“ (8. јуна) и „Клањање аустроугарском нареднику“ (9. јуна) нису одговорили на његове нападе који проистичу из интервјуа „Живот у калифатима“, („Глас српски“, 6. јуни 1994. године).

Како другачије одговорити ономе који уопштено истиче слабости друштва на начин који може да примијени у свакој држави и сваком друштву? Нико од аутора поменутих чланака себе није нашао нападнутог у чланку „Живот у калифатима“, па стога није имао разлога ни да се брани, али је сваки видио напад на ново друштво које се гради, па је у смислу таквог виђења слиједио одговор. Ако г. Царевић није нашао и одговоре на његова питања, онда је очито да је са њиме излишан сваки дијалог о изградњи новог система. Шта одговорити нападима власти појмом инверзије, да носиоци власти измичу контроли и негде раде шта хоће, да се ради о острашћеним националистима и слично? Овим изразима напао је сваку власт (закондавну, судску и извршну), а уствари никога није напао. Која је то држава свијета у којој поједини прекршиоци закона не измичу контроли? Откривање учиниоца кривичних дјела у новој држави израженој процентима је чак у порасту у односу на претходни период, нашег подручја. Стојимо на становишту да се за учињена кривична дјела мора одговарати, али ако их већ г. Царевић наводи, онда су му починиоци и радње познати, у којем случају га закон обавезује да то пријави надлежном органу. Нећу да тумачим шта подразумева под појмом „да се умјесто својинске трансформације врши реприватизација са дивљим и хајдучким облицима својине“, али га упућујем на Закон о преносу средстава друштвене у државну својину („Сл. гласник РС“ бр. 4/93), којим је обустављен сваки вид приватизације друштвене имовине. Ниједно национално право било које земље свијета не познаје „дивље и хајдучке облике својине“ на које г. Царевић упућује не објашњавајући појмовно значење, па не видим разлога да се задржавамо одговору претпостављеног напада.

Господин Царевић напада професорицу Владирицу Вирић закључујући да је у „Брозовом режиму“ имала „бесплатно школовање, добила радно мјесто, а вјероватно и стан, имала бесплатну здравствену заштиту, плаћен годишњи одмор, вјероватно дизала и кредите“. Како ли непознавања ствари! У којој земљи свијета се све то може бесплатно добити? Ко је градио градове, предузећа, болнице, школе? Ко је плаћао лица запослена у тим установама - предузећима? Господин Царевић је заборавио да се из личних доходака издвајало: 10 одсто за стамбenu изградњу, око 15 одсто за здравствено осигурање, 13 посто за

образовање итд. Бањолучани су у Републички фонд за основно образовање издвајали двоструко више него што им је из Сарајева враћено. Чак и средње образовање у Бањој Луци могло се покрити из средстава која су издвајана из личних доходака 60.000 запослених бањолучких радника и службеника.

Онај ко брани марксизам мора да напада вјеру и цркву, јер једно друго искључује.

Није случајно да је марксизам натурен само православног свијету уз одређену превару Лењина, који је обухватио незнатан дио католика, а затим Броза који се, уз помоћ Стаљина, са својим марксизмом проширио на Хрвате и Словенце. За католички свијет то је безначајна скупина народа у односу на наручено зло које је тај систем нанио православљу. Сва срећа за грчки народ што им је Черчил био наклоњен и није дозволио проширење стерилног система неспособног за властиту репродукцију на њихову државу. Марксизам је један од видова борби католичанства против православља, а то је могуће само одвајањем народа од цркве и тиме губљењем корјења, а затим превођења на замишљену идеологију по којој је Србин постао Југословен, а Рус заборавио шта је. Зато Срби увидјеше шта им се спрема тек када су изгубили Југославију, а руска власт прва проглашава суверенитет своје републике, остављајући руски народ на немилост других малих народа у републикама бившег СССР. Сада их око 10 милиона прогнаних очекују на своју територију.

Свака идеологија је предмет проучавања, јер ниједно зло не може да буде тако велико у коме нема бар нешто добро. Зато и Запад причува марксизам, не да га примијени код себе, него да узме из њега оно што је добро. Сама могућност да се марксизам може промијенити другачије у односу на замисао његовог аутора говори о слабости тог система и потребу његовог напуштања.

Ниједном чињеницом г. Царевић не поткрепљује своју тврдњу да га нисам могао слушати због „деструкције постојећег система“ јер као предавач теме „Основне организације удруженог рада и мјесне заједнице - основне ћелије политичког система“, нисам ни могао да будем његов слушаца, али сам имао прилику да читам писани текст његовог предавања. Узор за моје наступе у школама за идеолошко политичко образовање је био др Бранко Хорват, јер је и сама тема била економског карактера. Многи знаци тадашњих економских прилика у Југославији знају допринос др Бранка Хорвата разбијању учмалог схватања непогрешивости ствараоца економског система.

Како се може десити да бивши систем штити онај који га је напао, а нови гради онај који га је штитио. По тврдњи г. Царевића, и то је могуће. Његове појединачне критике у бившем систему ништа нису значиле

у односу на његов активни допринос у изградњи тог система.

Прихватио бих позив г. Царевића на ријечи његове светости патријарха Павла под условом да успостави везу са својим политичким истишљеницима у Сарајеву, Зеници, Тузли, Загребу, Љубљани и поведе такву акцију. У противном, ма ко то говорио, не могу се помирити, крштених руку, са судбином жртвеног јагњета.

Наша средства информисања не пишу о судбини Срба у тим градовима јер муслиманске власти не дозвољавају излазак целокупне породице. Увијек оставе некога за таоце, тако да онемогући ширење истине. Међутим, чињенице које појединци истичу повјерљиво, тешке су за повјеровати. А исламски свијет се сав удружио против Срба у Републици Српској, шаљући муслиманима неограничену помоћ у оружју, муницији и новцу. За Зеницу није ни потребно слати хуманитарну помоћ јер муслимани имају, а Срби свакако треба да нестану.

Поред свега тога власт бањолучке општине се труди за једнакост пред законом свих грађана, без обзира на вјерску и националну припадност, јер је то гаранција настанка и признања Републике Српске, што можемо потврдити низом закључака Извршног одбора и одлука Скупштине општине. На такво понашање нас обавезује православна вјера којој припадамо.

др Рајко КАСАГИЋ
народни посленик

ОТПИС МИЋИ ЦАРЕВИЋУ

ОСТРАШЋЕНИ ПРОФЕСОР

... разумијем такође вашу потребу, на нашу велику жалост класично српску, да будете вазда јавни бунтовник против власти, а да истовремено ту власт октроишете...

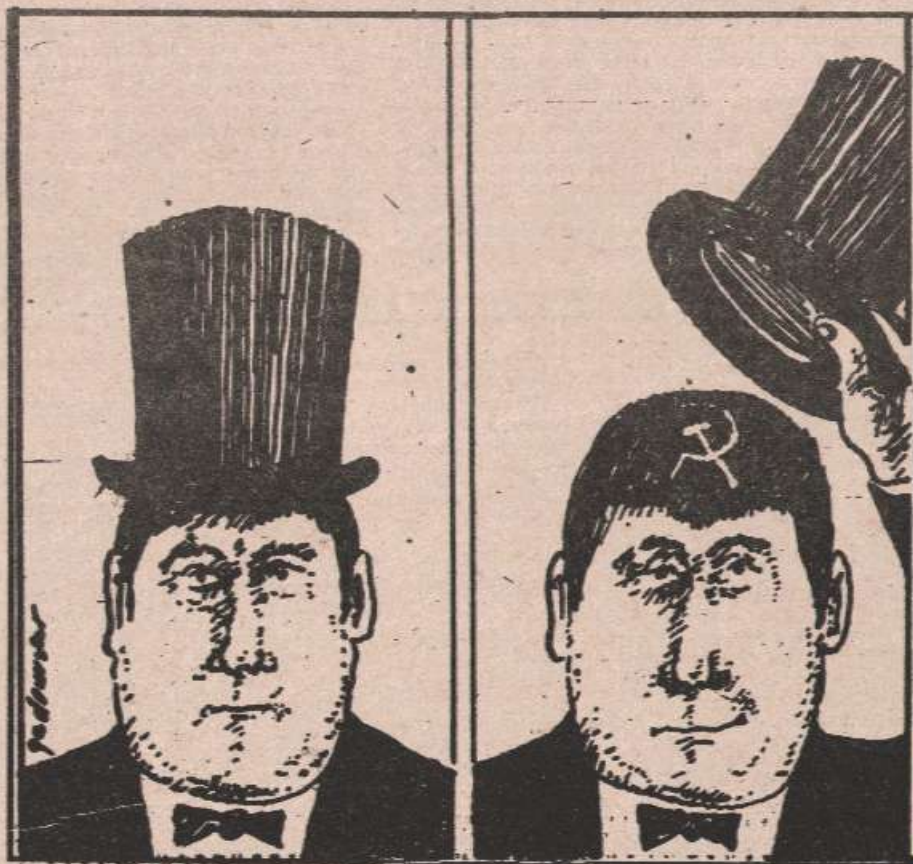
Знам да др Мићо Царевић није разумио „лекцију из историје капафата“. И, наравно, да је није разумио Вјерујем да то и није пако. Наиме, док је професор своје ученике ипшти студенте учио заборављању, неки од нас који су били „увијек први“, вјежба-ли су своје памћење, да им се прошлост не би поново догодила. Уколико би наречени потписник овога текста држао лекције професору, он би то, наравно, платио и то скупо, али свакако много мање него што је то др Мићо Царевић наплатио за ових педесет и кусур година, учећи своје студенте свему ономе што не треба да знају, угуравајући им у главу своје уставе, угуравајући их у своја права.

Професор Царевић и даље се бави, или покушава да бави, народима и народностима, братством и јединством, као да смо све то ми данас измислили, а не дотични Царевић, који је у свему томе острашћено учествовао. Довде нас је то и довело. Та острашћеност.

Др Царевић и даље дијели изјавеновинама као у његова (да му име не спомињемо) златна времена. При томе, нема саговорника. Није ни навикао да му се неко супротстави. А ако се то деси, постаје нервозан, професор би рекао, острашћен. Ништа од тога, докторе. Знамо се. Писали смо! Учествовали смо. Ништа није спаљено. Све је сачувано. И то би ваљало објавити.

Разумијем, такође, вашу потребу, на нашу велику жалост класично српску, да будете вазда јавни бунтовник против власти, а да истовремено ту власт октроишете као угледни, односно утицајни члан разних комисија. То вам као Србин опраштам. Јер, једног дана ваљаће да се погледамо у очи као људи, да не кажем Срби. Тамо неки - далеко.

Никола ГУЗИЈАН

Карикатура Ј. В. Гадомски („Борба“)

ПОВОДОМ ТЕКСТА „ПРИВИЛЕГОВАНИ И ПОРАЖЕНИ“, „ГЛАС СРПСКИ“ 22. ЈУНИ

НЕМА ПОГОДБИ, ГОСПОДО ЛИБЕРАЛИ

Лично сам желио честитати господину Ђинђићу на оцјени Либералне странке Црне Горе изреченој недавно у једном дуелу са вођом те странке пред ТВ—камерама. Запагање либералних странака у свим републикама је исто. Њима се просто гади појам националног. Заборављају да су Срби једини народ у Европи који нема националну државу, да тек треба да је створи и да се избори да ријечи Србин „уђе“ у уши Европљана, као што је то случај, са на примјер, ријечју Енглец, Француз, Белгијанац...

Рећи да је СДС далеко од народа, значи исто што и рећи да је српски народ далеко од самог себе. СДС је покрет настао између странака као одговор на оснивање ХДЗ и СДА. Да будем директан: по схватању либерала, требало је да чекамо нови Јасеновац, глинску цркву и друга нова стратишта. Не тврдим да појединци нису далеко од народа, али тврдим да бар 90 одсто српског народа у Републици Српској жели да се подијели са нашим вјековним непријатељима, да не жели више никад ратовати, али и никад више живјети заједно. Јер је историја показала да нас већ трећи пут заступају баш они за којима жале либерали и њима спични.

ПОРТИРИ И МИНИСТРИ

Познато је да се на свакој сједници Скупштине боримо против појединаца који су се отуђили од народа, али постојање таквих појединаца не даје никоме за право да с њима изједначава целокупно чланство СДС. Могао бих навести више градова у Републици Српској који су били највећа стратишта српског народа у другом свјетском рату, али боље је рећи да је то цијела Козара, Грмеч. Зато тврдим, ако би неко покушао тим људима наметнути суживот, како то неки воле рећи, или, не дај Боже, да их остави у некакој сувереној БиХ, прије би дошло до трећег свјетског рата него што би се у томе успјело. Могуће да су либерали и Алија једнаких погледа на суверену БиХ, али никада Србе, као трећу страну, наше посланике нису о томе ништа питали. Лично мислим да је боље бити портир у српској држави него министар у Алијиној сувереној.

Ни сам не прихватам то да ратом рјешавамо национално питање, а либерали као да не знају да је овај рат погодба Ватикана и Запада, као што је било и прије 1917. године и прије совјетске револуције. Њима, изгледа, смета и то што смо оживјели православље, а зна се да је јединствен интерес српског бића управо црква и њена духовност. Либерали би морали да знају да би требало објединити цркву од Москве до Атине, а не да стварамо некакво грађанско друштво гдје ће опет, на примјер, у Бањој Луци, гдје живи већинско српско становништво, владати они против којих се бори ВРС и гину наши најбољи синови. Подсјетио бих либерале да је СДС у рату јер је наш народ у рату, како наши борци и официри, тако и они у позадини, у привреди. Дакле, сви они који су гласали за СДС, а то је више од 90 одсто укупног српског народа. Ми знамо да војници тешко живе, знамо да још увијек многа борачка питања нису ријешена, али знамо, такође, да поред субјективних слабости постоје и велики објективни разлози - под санкцијама смо, цио свијет је против нас, петродолари рјешавају многе проблеме и јасно је да Запад баш не воли муслимане, али настоји да оправда њихов новац и нафту.

Када је ријеч о кадровској политици, свагдје у свијету за вријеме рата кадрови могу бити само они који се боре за отаубину и није ваљда, да либерали мисле да могу убједити народ како би у рату требало да руководе они који су своје синове упутили у редове „зелених беретки“ или у ХВО и они „грађански“ Срби који су своју дјецу склонили у Лондон, Америку. Либерали можда мисле да су они Богом дани и да тамо нека сиротиња треба да гине за њихов интерес и њихову слободу. Шта мислите, на примјер, да имамо директора ПТТ који није наклоњен Србима, или, не дај Боже, да је такав командант у српској војсци. Ја не знам да постоји група муслимана или појединац бар, у Бањој Луци који се јавно ограђују од политике Изетбеговића и Туђмана. Господе либерали не могу упоређивати Бању Луку са Сарајевом, Тузлом или другим мјестима гдје се отварају јавне куће и доводе младе Српкиње, а њима је, ето, жао што ти, који су силовали те

жене, нису на руководећим мјестима у Бањој Луци.

ГЛАСАЧИ ЋЕ ОДЛУЧИТИ

Либерали нису имали прилику да виде или чују предсједнике Милошевића и Караџића како говоре против других народа, а знамо какву државу жели Изетбеговић, а Алију су могли видјети како шета по арапским земљама. Из Словеније и Хрватске војску нису истјерали Срби, већ Хрвати и Словенци избог свега тога искрено мислим да они завађају народ и то баш сада када смо најјединственији и први пут у историји нисмо подијељени на четнике и партизане. Сви смо стали у одбрану отаубине и тражимо од оних који су жељни власти да сачекају мир и да схвате да народ има право да бира кога хоће. СДС ће се ријешити искомпромитованих кадрова, али у сваком случају они чине безна-

чајан проценат у односу на укупно чланство СДС и њено руководство.

Мислим да не постоји информативна блокада, мада вјероватно појединци мисле да подједнак простор треба да добију све политичке странке. Међутим, без обзира на слободу и демократичност, исти простор у јавним гласилима не може добити странка која има три или пет одсто чланства у односу на укупан број становништва - гласача, као и она која има проценат од 90 одсто. Заправо, за либерале је и боље да добију што мање простора, мада бих им ја дао много више, јер би се тако сами представили у правом свјетлу. Присјетимо се да је у Србији начињен прави потез када је вођама СПО дозвољено да јавно иступају путем телевизије, па је тако народ могао да види и процијени ко су и шта нуде.

Черчил је једном приликом казаво да више воли отвореног непријатеља него лажног пријатеља. Мислим да и ми морамо рећи свијету да

желимо и хоћемо створити српску државу са свим српским обиљежјима државу у којој ће моћи живјети и народи других вјероисповијести, а не само православци, али ће морати поштовати и бранити уставни поредак те државе.

Преко гробова од Солуна до Јасеновца, па до данашњих дана, нико нема право да нуди неку квазиграђанску државу. У народу постоји изрека: само будалу може два пута ујести змија из исте рупе. И стим увези имамо богата искуства. И Алија нуди некакву грађанску државу, па ако се то либералима допада, имају прилику да се у њу преселе, отворен им је пут. Лично се залажем за вишестраначки систем и нека побиједи странка коју народ одабере, али, око националног програма не смије бити погодби - то је самостална српска држава са главним градом Београдом.

Радослав Брђанин
(члан Главног одбора СДС РС)

ПОВОДОМ ПОЛЕМИКЕ
У ШТАМПИ И ЈАВНОСТИ
О „ПОМИРЕЊУ“
ПАРТИЗАНА И ЧЕТНИКА

ИДЕЈНЕ ШПЕКУЛАЦИЈЕ

Покретање сада питања „помирења“ партизана и четника има у позадини неке идејне шпекулације: одавно се тврди да је партизански покрет био идеолошки а не ослободилачки, а да су прави борци били четници. И партизани и четници, као и њихова дјеца, били су послје рата равноправни. Службено је саопштено 1948. године да дјеца не смију сносити посљедице понашања својих родитеља. Управо они који данас покрећу питање „помирења“ су махом четничка дјеца, која су се послје рата бесплатно школовала, запошљавала у истим установама и предузећима заједно са партизанском дјецом, бирали на функције - све до највиших. Нису ли они данас љекари, економисти, правници, инжењери, бивши директори, министри. Сада и партизани и четници треба да буду предмет неке манипулације. Они који то покрећу сувише су ситни да прекрпају историју. Они могу у Скупштини изгласати Закон о „помирењу“, али је распоред снага на подручју БиХ у току прошлог рата неће измијенити, нити у то сада треба дирати. Прича да ће се тиме „први пут постићи национално јединство Срба“ велика је илузија и препотенција, јер никада ни-

коме није успјело да на окторисан начин постиже јединство народа. Оно се постиже заједничким циљевима и јасним програмом. Док буде људи, они ће се идејно-политички разликовати, али се због тога не морају сукобљавати. Четнички и партизански циљеви 1941. године су били различити; они су до сада превазвиђени и те разлике не треба обнављати, јер се управо тиме разбија јединство српског народа.

Сваки дан бивши борци НОР--а одлазе своја ранија предузећа и у кухиње Црвеног крста јер немају од чега живјети. Пензије касне по неколико мјесеци, које су ионако мизерне. Бивши борци немају здравствене заштите, ортопедских помагала, елементарне личне сигурности, избацују их из станова; руше се споменици и бисте палим борцима и жртвама фашистичког терора. И поред упозорења - ништа није подузето да се то спречи. Како то творци приједлога о „помирењу“ партизана и четника мисле да „сиве соколове“ изједначе са овако деградираним бившим партизанима.

ПРЕДСЈЕДНИШТВО
ОД СУБНОР-а
БАЊА ЛУКА

ПРОФ ДР ВОЈИН МЕЈАКИЋ, ДИРЕКТОР ПОЉОПРИВРЕДНОГ ИНСТИТУТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

БОГАТ СЕЉАК - ЗЕМЉА ДОМАЊИНСКА

„Република Српска има све услове да развије пољопривредну производњу на модерним основама. Имамо више од 500 хиљада хектара квалитетног земљишта, научне раднике, повољне природне услове, имамо све. Ми већ сада можемо да хранимо четири милиона људи“, каже проф др Војин Мејакић

Љиљана БОЖИЋ

Пољопривредни институт у Бањој Луци једини је носилац пољопривредне науке у Републици Српској. Поред научноистраживачког рада стручњаци ове установе производе нове сорте пољопривредног биља, уводе нове технологије и производњу, врше контролу плодности земљишта и исхрану биља у циљу сма-

тона по хектару, што је европски рекорд новостворених линија. Захваљујући тим сортама пшеница се могла сијати све до 14. јануара. То све говори да ове сорте створене у Институту „односе“ закасњели рок сјетве и дају веће приносе него сорте створене у другом агроклимату - каже др Мејакић.

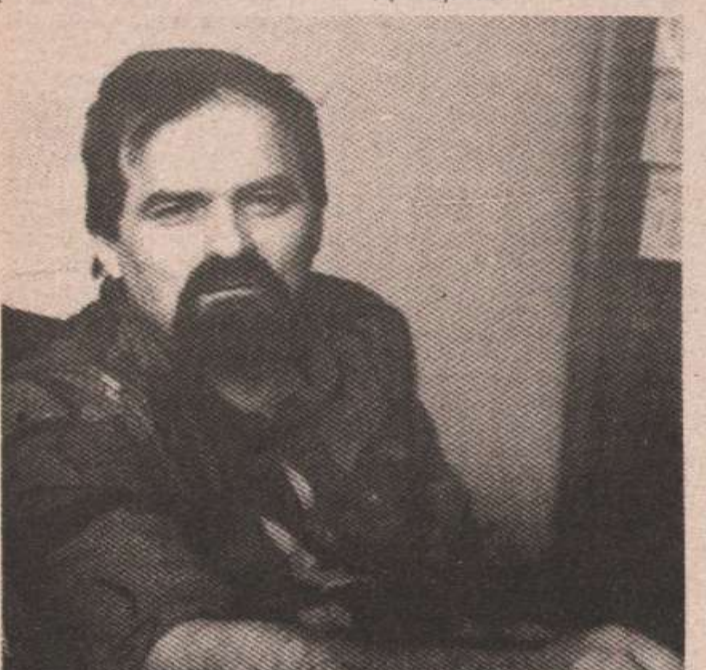
ма као најродније - објашњава др Мејакић.

Према одлуци Владе Републике Српске откупна цијена пшенице је 22 паре по килограму. Килоко то одговара пољопривредницима?

— У свакој држави, па тако и у нашој, приликом откупа пољопривредних производа, посебно пшенице, уколико је цијена повећана настаје монетарни удар. Свајесни смо да је откупна цијена од 22 паре ниска, али уколико желимо да сачувамо стабилизациони програм и наш златни динар, морамо дати свој допринос. Морало би се стога, кроз друге изворе финансирања, обезбједити пољопривредним производима довољно нафте, ђубрива и сјеменичког материјала. У том случају пољопривредна производња у Републици Српској би се могла повећати три пута. Пољопривредни институт ће дати сјеме, чија цијена ће бити ослобођена свих трошкова, а на другима је да обезбједи нафту, минерално ђубриво и средства за заштиту која се могу давати у замјену за пшеницу, без директног учешћа новца. Овакав облик трансфера смањно би монетарни удар и обезбјеђене готовог новца. Свајесни смо да цијена коштања килограма пшенице износи далеко више него откупна. Зато молимо пољопривреднике да намире разлику кроз друге видове производње - објашњава др Мејакић.

Како би се засијале све обрадиве површине у Републици Српској укључујући и напуштене, пшенице би било чак и за извоз. Да бисе то постигло, потребна је већа примјена науке, јер у републици постоје сви други услови за развој пољопривредне производње.

— Први човјек изум је био плуг, који га је довео на пут прогреса. Земља која има развијену пољопривреду не треба да брине за своју будућност. Да би се развила модерна пољопривреда, мора постојати квалитетан земљишни потенцијал, а то Република Српска има. Ми имамо више од 500 хиљада хектара обрадиве површине, која по структури спада међу најповољније земљишта за бављење пољопривредном производњом. Ту су равничарски екосистем, погодан за развој сточарства. Нама треба да буде јасно да је пољопривреда од стратешког значаја за републику. Пољопривреда је основ свега и само са њом се може „ићи напријед“. Имамо све услове за то: квалитетно земљиште, науку и научноистраживачки рад, довољно људи, имамо све. Према нашим процјенама ми већ сада можемо хранили четири милиона људи - рекао је проф. др Војин Мејакић.

У пољопривредној производњи потребна је већа примјена научних достигнућа: проф др Војин Мејакић. Снимко: Р. ОСТОЈИЋ

НА ДОБРОМ ПУТУ

Да пољопривреда све више заузима значајно мјесто говори податак да су стручњаци Пољопривредног института заједно са експерименталном станицом са Сокоца једини на простору бивше Југославије произвели властити сјеменички кромпир из културе ткива. Осим тога, у сјеменима крмног биља већ се подмирују потребе Републике Српске. Подаци који говоре да су „пољопривредници“ на правом путу.

Њивања употребе минералног ђубрива и економичнија производња. Љето је вријеме када је обављање пољопривредних радова у јеку. О активностима Пољопривредног института говори проф. др Војин Мејакић, директор.

— Ставарање нових сорти један је од приоритетних задатака, посебно када су у питању пшеница, јечам, зоб. Стручњаци института су створили десет сорти пшенице, које се много користе у производњи, а нарочито је позната „босанка“, „украина“, „серајка“, „пљива“. Ове најновије, експерименталне линије дале су приносе од 11 до 14

Како се очекује, Институт ће ове године произвести око 300 тона властитог сјемена висококорних сорти и око 2000 тона сјемена у сарадњи.

— Нисмо јесенас успјели засијати веће површине због лоших временских прилика. Осим тога било је проблема око набавке ђубрива и горива. Без обзира на недаће које су нас пратиле прошле године, остварићемо производњу сјеменичке пшенице са око 80 одсто од планираног. Апелујемо на пољопривредне произвођаче да наредне јесени користе сорте које је произвео Институт, јер су се показале у овим услови-

Моћни комбајни гутају зрна јечма испред себе

У ПЛОДНОМ ЛИЈЕВЧУ ПОЉУ ЖЕТВА ЈЕ ПОЧЕЛА

Љиљана БОЖИЋ

На плодним пољима Лијева прије два дана почела је жетва јечма. Моћне машине, комбајни гутају испред себе златне класове

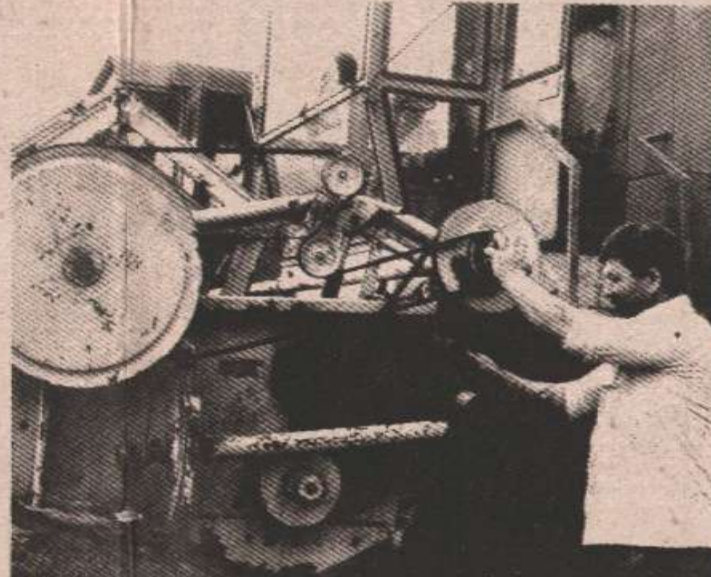
На парцелама Пољопривредног добра „Младен Стојановић“ нема одмора, осим кратке паузе за ручак. Времена које је потребно за одмор и људи и машина. Жетва може бити прекинута само ако се појаве кишне капи и вријеме

„окрене леђа“ пољопривредницима. — Засијано је 756 хектара јечма, од чега је 52 одсто сјеменичко. На поља је изашло 29 комбајна, и планирано је да се дневно пожње 150 хектара. Очекујемо да ће сав посао бити готов за пет дана, уколико нас буде пратило лијепо вријеме - каже Којо Гарић, директор Радне јединице „Ратарство“ - у ПД „Младен Стојановић“.

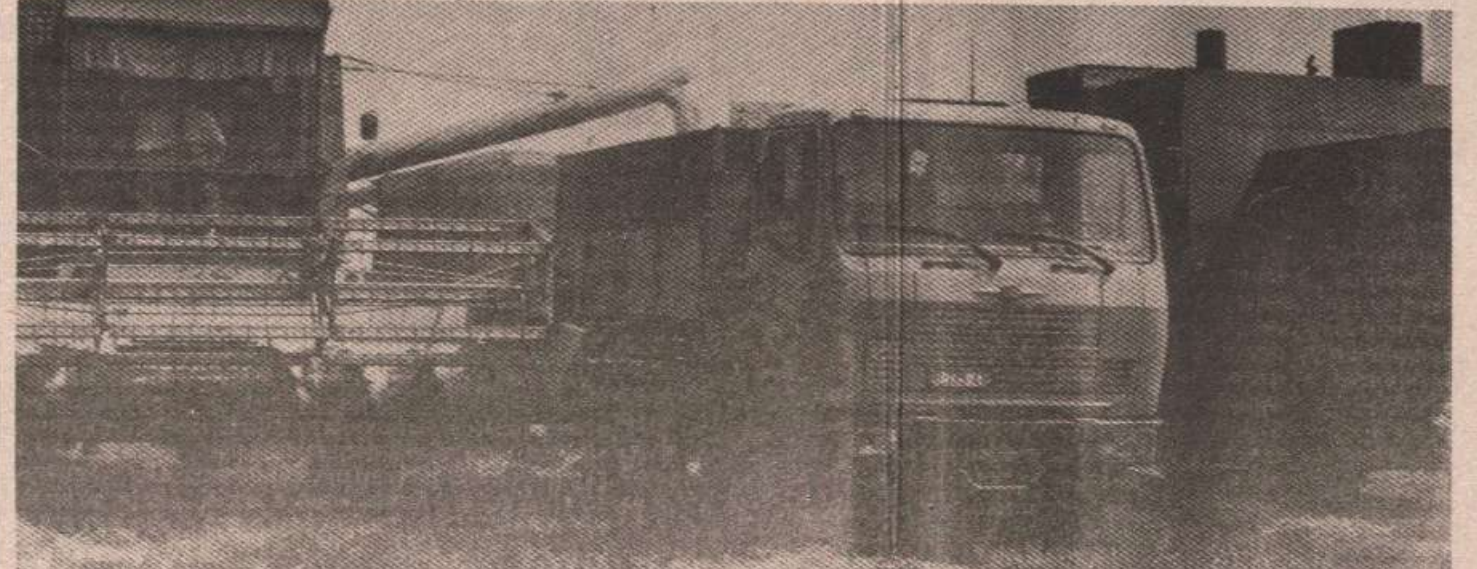
Комбајни су на пољима већ у рано јутро, а машине крећу тек када се дигне роса. Јечам из комбајна прелази у камионе, који затим зрно одвозе у силосе. Након жетве јечма, на ред долази уљана репица, па пшеница... Љето је вријеме пољопривредних радова, када је сваки дан драгоцен и траје од јутра до мрака.

Радници се одмарају само за вријеме ручка

Нема проблема са механизацијом

Из комбајна зрна одлезу у камионе, који јечам одвозе у силосе

Снимко: Растко ОСТОЈИЋ

СНОП МЈЕРКА СНОП ЗЛАТНИК

СТАБИЛИЗАЦИОНИ ПРОГРАМ И ОТКУП ЖИТА

• Сељаци се уздају у Бога, а Аврамовић у сељаке
• Хоће ли бити изневјерених, знаће се ускоро

Кад су у питању стабилизациони програми свакодневно се можемо увјерити колико се они још увијек доживљавају на социјалистички начин. Наиме, од сваког економског потеза очекује се да самарије све проблеме и да се сви нађу, ако не у бољој, а оно бар у непријатељској економској, социјалној и политичкој позицији. Међутим, у тржишним привредама с плитичким плурализмом стабилизациони програми успостављају нови поредак економских, социјалних, а често и политичких односа. Очито је да то код нас још нису сви схватили.

Сваки стабилизациони програм ширег захвата увијек је по мјери доминантне плитичке групе или друштва; он се обликује, мијења и примјењује на начин како би се ојачала њена позиција. Ово не треба посебно доказивати. Довољно је присјетити се југословенских реформских пројеката у задњих тридесетак година. Међутим, слично је и у осталом дијелу свијета. Дакле, нема стабилизационог програма који нема и своју политичку димензију, односно нема владе која ће понудити и проводити стабилизациони програм који би имао за последицу њено рушење.

Ако су претходне тезе тачне, а мислим да јесу, слиједи да спровођење сваког стабилизационог програма подразумијева тачан редослед потеза и односа према појединим социјалним и политичким групама у друштву. Пресудан утицај на избор метода спровођења програма имају приоритети постојеће политичке власти, зависно од тога да ли је политичка или економска стабилност у датом моменту значајнија. Ако је политичка стабилност власти приоритетна, економске мјере биће оријентисане према социјалним и политичким групама које су најзначајније за подршку власти и које су спремне врло брзо учврстити своју подршку и повратити изгубљено повјерење.

У наредним фазама спровођења програма, поготово ако се постижу задовољавајући стабилизациони ефекти, мјере се усмијеравају и према другим дијеловима социјалне и политичке структуре како би подршка програму била потпунија, а и услови за његово даље спровођење били повољнији. Међутим, оног момента када спровођење стабилизационог програма почне задржати у интересе најмоћније политичке и социјалне групе, која је истовремено и основа постојеће политичке власти, те запријети опасност да би она могла постати противником стабилизације, влада се опредељује за промјене програма, углавном одричући се постепено његове рестриктивности.

Описни циклус објашњава „тајну“ пропајања добрих програма. Према томе, успјех неког стабилизационог програма у великој мјери зависи од вјештине постојеће власти да што дужи очува широку подршку својим економским мјерама.

Можда код неких ранијих мјера као што су исплате пензија, кредитирање производње, каматна политика, покривање дефицита и слично, суштина програма није била толико на провери колико је код предстојећег откупа жита. Креаторима програма стало је да се први репродукциони циклус на коме се тестира успјешност програма ефикасно затвори. Ако би се догодило да откуп жита не успије, јасно је да би то имало за последицу озбиљне поремећаје на тржишту прехранбених производа са свим лошим импликацијама на сва остала тржишта. Отуда није случајно што се с толиком озбиљношћу, али и с великим медијским отпиром, приступа припреми откупа жита. Можда сељацима заузетим пољопривредним радом и није јасно колико је у овом моменту актуелним властима у Југославији стало до њиховог расположења... А објашњење је врло једноставно: ако успије откуп жита, може се наставити са даљим спровођењем програма, али ако он не успије, нагло ће спласнути расположење према програму, а политички односи у земљи ићи ће убрзано ка збоштравењу. Наравно, пред људима задуженим за овогодишњи откуп жита налази се врло сложен проблем: триште жита треба прилагодити државним интересима али са врло мало расположивих средстава.

Наиме, треба имати на уму да се на тржишту жита у овом моменту нуди велика количина прошлогодишњег рода. Из стратешких разлога, а и из разлога подршке спровођењу програма у наредним фазама, држава не дозвољава извоз жита. На другој страни, добар овогодишњи род још ће увести понуду. Отуд се очекује да ће то утицати на ниже цијене хљеба и других прехранбених производа у наредним мјесецима, што би несумњиво била велика подршка спровођењу програма.

Међутим, такву рачуницу треба ускладити и са сељацима. Уз то, треба имати на уму да у датим привредним и политичким околностима пољопривреду треба искористити као својерасног носиоца раста укупне производње. Због тога би већ сада држава морала да темељно познаје структуру тражње сеоских домаћинстава која би кроз продају жита требала да дођу до свјежег новца, те да им се понуде те робе како би се подстакло раст производње у другим секторима. Известити откуп жита као својерасну државну манифестацију не може се сматрати успјешним. Треба имати на уму специфичност пољопривреде као делатности. Откуп ће бити ефикасан онде ако буде подстицај обављању репродукције у пољоприв-

Проф. др Рајко ТОМАШ

вреди и подстицај расту производње у другим гранама. Не догоди ли се то, биће то још само један од откупа какве смо имали ранијих година, али са нешто модификованим методама.

Ако је ово исправна логика, слиједи да би држава морала обезбједити више слободу на тржишту жита, стимулисати тражњу репродукционих материјала за пољопривреду, обезбједити новац за откуп жита у моменту предаје жита, затим развијати облике робног кредитирања пољопривредне производње и сеоских домаћинстава, при чему би се кредити отплаћивали у житу. Кад имамо претходно на уму, можемо сезаплати да ли су златници највећа потреба сеоских домаћинстава, као и да ли баш из њих зрачи највећа сигурност по стабилност репродукције у пољопривреди?

Узимајући огрду да је сеоска логика непредивива, ипак бих на претходно питање одговорно негативно. Прије свега, сељак ће увјетити резоновати: ако држава нуди злато за жито мора да жито много вриједи. Ту ће се већ замислити и почеће правити своју рачуницу - шта њему више вриједи него дукати? Лако се може десити да девизе за куповину нафте и низа ствари на „црно“ буду испред злата, као и сточна храна и потроштинске домаћинства. То је већ логика која баца сјену над овогодишњу концепцију откупа жита. Из не слиједи јасна порука: пољопривреда се одликује сезонском производњом, али њена стабилност не трпи било какве кампање и импровизиције. Да би тржиште пољопривредних производа ефикасно функционисало, онд подразумијева уређивање низа сегмената привреде, односно тржишта друге робе.

Наравно, за тренутну неуравнотеженост тржишта не треба искључиво кривити креаторе програма, јер је у томе садржано дугогодишње насљеђе социјалистичких и натуралих односа. Међутим, да би успио један концепт стабилизационог програма који скида идеолошке велове са села и пољопривреде није довољно само утицати на пољопривреду - цијели систем се мора мијењати. У овом моменту такве промјене су још далеко. Отуда не треба бити изненађени ако и ове године сељаци буду сплиједити неку властиту економску логику. А они ће је сигурно сплиједити ако не буду имали довољно нафте, минералног ђубрива, сточне хране, резервних дијелова, те ако релативни односи цијена буду такви да се жито више исплати хранили стока него продати га па макер и за дукат. Тренутно низ односа потврђује да наведени параметри нису неутралисани.

Теме се можда може и објаснити релативна равнодушност сељака на приче око откупа: они се уздају у Бога, а Аврамовић у њих. Хоће ли бити изневјерених, знаће се ускоро.

ПОВОДОМ ИЗЛОЖБЕ ФОТОГРАФИЈА ХИЛАНДАРСКИХ ИКОНА У БАЊОЛУЧКОМ ДОМУ ВОЈСКЕ

Расадник византијске културе

● На изложби је представљен само дио репродукција богатог хиландарског сликарског блага насталог углавном између дванаестог и осаманестог вијека.

БАЊА ЛУКА, 24. Јуна — Непуна деценија нас дијели од пуних осам вијекова постојања српског манастира Хиландара на Светој гори у Грчкој. Историја каже да су ово најзначајније и највеће средиште средњовјековне српске, па и цијеле источнористићанске духовности подигли 1198/99. године монах Симеон, који је прије монашења био потоњи архиепископ и светитељ српски.

Управо тим поводом, у Дому Војске Републике Српске, у организацији Позадинске базе Бања Лука, 18. јуна отворена је изложба икона манастира Хиландар. На изложби је представљен само дио репродукција богатог хиландарског сликарског блага насталог углавном између 12. и 16. вијека.

Директор београдског Народног музеја Јевто Јевтовић у овој изложбеној поставци каже:

— Народни музеј у Београду је иначе прије неколико година дошао у посјед изванредне колекције фотографија у боји на којима су представљене хиландарске иконе. У сарадњи са братством манастира, иконе је снимио и опремо мајстор фотографије Хранислав Мирковић. Намјена ове

изложбе јесте да домаћој и иностраној јавности, у недостатку оригинала, прикаже бар дио пребогате ризнице манастира Хиландар, у којој је сачуван највећи дио српске средњовјековне културне баштине. Улога и значај ове изложбе су утолико већи када се зна податак да оригинални експонати ни у ком случају не могу напуштати просторије манастира, док чак ни ријетким туристичким групама нису доступни сви вриједни уметнички предмети, рекао нам је господин Јевтовић.

Хиландарске иконе, поред фреска и минијатура, представљају најочуванију у најдрагоцијенију скупину нашег старог штафелајског сликарства. Дјела непроцењиве уметничке вриједности рађена су руком најпознатијих тадашњих уметника из Цариграда, Солуна, Србије, Русије и других крајева, а даровали су их српски владари, владетели и свештенство. Стручњаци највише цијене најстарије иконе из 13. и 14. вијека, јер су најријеђе и најквалитетније. Таква је, на примјер, посветна мозаичка икона „Богородица Одигитрија“ с краја 12. вијека пред којом је, по предању, преминуо стари Симеон Немања. По вриједности и љепоти истичу се још двије иконе из 13. вијека — „Богородица Одигитрија“ и „Христ Пантократор“ које су стилски веома блиске чувеним сопоћанским фрескама. Претпоставља се да су

Богородица Одигитрија (крај 12. вијека)

биле израђене као пријестоне иконе на иконостасу старе Немањине и Савине цркве. Нажалост, репродукције тих икона се не налазе у бањолучкој поставци изложбе.

Почетком 14. вијека, за владавине краља Милутина, манастир Хиландар био је знатно обновљен и раскошно дариван. Главна црква је послје подизања и живописања добила и двије највеће хиландарске иконе: „Христ Пантократор“ и „Богородица Елеусинска“ које су, вјероватно, биле престоње иконе на новом иконостасу.

Једно од најбољих дјела насталих у Византијском царству на подручју сликарства је икона „Ваведње Богородице“ (14. вијек), гдје је стара тема иконографски освјежена уношењем нових детаља у опису амбијента, а седам дјевојака из Богородичине пратње неодољиво подсећају на своје античке узор.

Највећа светиња манастира је чудотворна литијска икона „Богородица Тројеручица“ (14. вијек), коју је, по предању, донио сам Свети Сава српски из Јерусалима. Име је добила по трећој, сребрној руци, коју је икони даровао Јован Дамаскин, пошто му је, након молитве пред њом, „повраћена“ одсјечена рука.

За вријеме руског цара

Свети Димитрије Солунски (1632)

Ивана Грозног, половином 16. вијека, Хиландар је добио на поклон иконе које су урадили царски сликари у Москви током 15. и 16. вијека. Дјела су рађена у стилу великих руских сликара Андреја Рубљова и Дионисија.

Почетком 17. вијека за Хиландар значи зачетак сталне дјелатности српских сликара: хиландарског монаха Георгија Митрофановића, зографа Јована, попа Данила и зографа Доротеја.

Све иконе су смјештене у згради нове манастирске библиотеке, подигнуте прије двадесетак година. Најзначајније од њих изложене су рукописним кодексима повељама и другим уметничким предметима.

— Манастир Хиландар је расадник византијске културе, од огромног утицаја на многе православне народе источне и југоисточне Европе, мјесто гдје се рађала средњовјековна сликарска и књижевна уметност. И сада, враћајући се неким својим духовним изворима, новија српска култура је спремна да оствари улогу својеврсног моста између култура Истока и Запада — истакао је на крају Јевто Јевтовић.

Изложба фотографија икона манастира Хиландар отворена је до 1. јула.

М. КИНДЛ

МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ ЛАУРЕАТ ЕВРОПСКЕ НАГРАДЕ КОВ ЗА ПОЕЗИЈУ

Учитељ пјесничке

МИСЛИ

● Пјесник, есејист, антологичар, преводилац, Павловић остварује аутентичан спој модерног сензибилитета и континуитета богате књижевности на српском језику.

ска), Чарлс Смиџ (САД), Титос Петрикос (Грчка). У образложењу жирија стоји да Миодраг Павловић добија ову награду као учитељ пјесничке теорије мисли, аутор јединственог стваралачког опуса. Његово дјело припада српском и европском културном простору. Пјесник, есејист, ан-

тологичар, преводилац. Павловић остварује аутентичан спој модерног сензибилитета и континуитета богате књижевности на српском језику. Његова прва књига „87 песама“ спада међу најзначајније наслове у српској књижевности. Павловић је познат европској и свјетској јавности јер су његове пјесме преводене на пољски, њемачки, француски, енглески, грчки, мађарски, румунски.

Лауреату Павловићу у Будимпешти је ових дана уручено још једно значајно признање — награда Фондације „Јаков Игњатовић“. Укупан литерарни опус Миодрага Павловића далеко превазилази границе ове земље.

Љ.Б.

Миодраг ПАВЛОВИЋ: Јединствен стваралачки опус

БАЊА ЛУКА, 24. јуна — Седам досадашњих лауреата КОВ-а, добитника Европске награде за поезију, коју додјељује Књижевна општина Вршац, изабрали су осмог, Миодрага Павловића да га овеочију вршачком наградом. Жири је радио у саставу Хусто Хорхе Падрон (Шпанија), Вјачеслав Купријанов (Русија), Јулијан Хорнхаузер (Пољска), Шефам Аугустин Дојнаш (Румунија), Томаш Транстремар (Швед-

УЧИМО

СРПСКИ

„Кажи ми, кажи како да те зовем...“

● Да ли сте се икада запитали како да зовете особе које познајете и са којима се дружите?

Препознали сте, вјероватно, стих познате Змајеве пјесме. Пјесников љубав према вољеној особи била је толика да није напazio ријечима којима би је исказао: ни оне најтоплије и најљепше ни оне са задовољавајућим му је остало да се, немоћан, запита: како, како да је зове?

А да ли сте се ви икада запитали како да зовете особе које познајете и са којима се дружите? Или ви сплиједите ону: ја их инезовем оне саме дођу! Макарих и не звали, морате им се, у говору и писању, обраћати њиховим личним именом, каткад и презименом. Облик имена (и именица уопште) који служи за дозивање, директно обраћање и сл., ако сте заборавили, назива се вокатив. О вокативу управо и желимо говорити.

Баш је добро што је потиснута из употребе ријеч друг, ако ни због чега другог а оно зато што је с њом укљоњена и једна укоријењена грешка — употреба номинатива уместо вокатива: „Друг, колико је сати?“, „Извини ти друг, али ниси у праву!“ (уместо правилног: Друге, колико је сати? Извини ти, друже, али...) .

Вокатив једнак номинативу допуштен је по правилу само за она имена, презимена и опште именице од којих се вокатив не може правити уобичајеним наставком -е: господине Бањац, господине Панков, госпођо Тубак и сл., као и: Тетак, кад си дошао? Колико оставиш код нас тетак? Тако је и са именицама патак, мачак и сличним. Женска презимена на -ић такође имају вокатив једнак номинативу: госпођице Николић, госпођо Марковић итд. док мушка обавезно добијају наставка -у: господине Николићу, господине Марковићу...

Лична имена на -а (мушка и женска) имају, углавном, вокатив једнак номинативу: Луки! Никола! Алекса! Марија! Анђелија! Олга! (не Олго!), док женска двосложна имена са дугоузлазним акценатом у номинативу: Зоја, Деја, Јелена и сл. имају вокатив са наставком -о: Зојо!, Јелено!, Дејо!

Тросложна женска имена на -ица имају облик вокатива на -е: Данице!, Милице!, Зорнице!, док за таква мушка имена граматичари прописују вокатив једнак номинативу дакле: Периче!, Радојице!, Добрице!, али је у пракси чест њихов вокатив на -е: Радојице!, Периче! Граматичари такође прописују само облике Милошу, Јагошу!, мада се не могу забрањивати све чешћи вокативи Милоше!, Јагоше!

Предрагу и Миодрагу обраћаћемо се са Предраже и Миодраже.

Вокатив је иначе падеж са доста колебања и код заједничких (општих) именица, нарочито оних мушког рода. Граматичари прописују наставак -е иза непалаталних сугласника: ученик-ученица, борац-борца, кум-куме и сл. односно наставак -у иза палаталних (то су они који у латиничком писму имају неки дијакритички знак: тачку, цртицу или квачицу): учитељ-учитељу, младић-младићу, миш-мишу, пуж-пужу. То је, међутим, само опште правило, јер имамо: мајсторЕ, али господарУ, секретарЕ и секретарУ, гулпанЕ, али кретанУ.

Ови примјери су ме подсетили на једну шаловиту причу, коју ћу укратко испричати али прије тога да кажем још и ово: нагласак (акцент) у вокативу често прелази на први слог без обзира на тонакome језлогу у осталим падежима: секретар-секретаре, заповједник-заповједнике итд.

А ево те приче. У вазу гуљав и гурање. И сам турнут, стари професор очели младића поред себе, а овај, очију зажмурених од бола, јукуну:

— Стаде ми не курје око, будАло једна!

А професор, уместо реакције на узреду, упозори:

— У вокативу јединне именице будАло акцент је на првом слогу. Правилно је дакле, будАло једна, а не „будАло једна“!

Младић га само погледа, слеже раменима и окрену главу.

Милорад ТЕЛЕБАК

ДРУШТВО ЗМИЈАЊЕ СПРЕМНО ЗА ВИДОВДАН

Споменик Давиду Штрпцу

БАЊА ЛУКА 24. јуни — У организацији друштва „Змијање“, поводом видованских празника, у Народном позоришту Републике Српске са почетком у 20 часова, одржаће се свечана академија. Након тога ће драмска сцена друштва „Змијање“ извести представу „Последњи Кочићев дан“.

Такође планирано је за 26. јуни отварање пута од манастира Гомоница да спомен-обележја Давиду Штрпцу у селу Милина. Истог дана одржаће се и свечано отварање споменика Давиду Штрпцу. С.Б.Ш.

БАЊА ЛУКА: У БАНСКОМ ДВОРУ

Изложба рукотворина

• Изложени експонати потичу из Штрпца, Поткозарја, Хрваћана, Крупе, Челинца, Кнежева, Градишке, Масловара и Бање Луке

Изложба је отворена до 2. јула

БАЊА ЛУКА, 24. јуна - У оквиру обилежавања Видовдана, крсне славе Војске Републике Српске, јуче је у Банском двору отворена изложба под називом „Српски дух - рукотворине“. Изложбу коју чине рукотворине и предмети свакодневне употребе које је наш народ користио од средине прошлог до прве половине овог вијека, отворио је пуковник Милутин Вухелић.

- Коло српских сестара Бањолучке епархије организовало је постављање изложбе, сакупивши овом приликом само дио драгоцености наших предака. Наше баке и мајке отвориле су своје брижљиво чуване ковчеге и извадиле из њих само дио блага, само дио љепоте коју ће посјетиоци моћи да виде. Изложени експонати свједоче о културној традицији нашег народа, о љепоти духа, о умијећу и стваралаштву наших предака. Вјероватно би се и критичари сложили да ови радони представљају архујски домет уметности. Можемо бити поносни гледајући ове експонате - каже пуковник Вухелић.

Међу већим бројем изложених експоната посјетиоци су могли да виде двије трпезаријске столице из давне 1890. године, сребрни есајг стар 150 година, ступу, плуг, чегртаљку, чекрк јарам, плоску, преслице, трножац и многе друге предмете свакодневне употребе.

Тешко је не дивити се вјештим рукама које су узеле кошуље, бошче, столњаке, надстолњаке и хеклале чипке, столњаке и разне украсе са много маште и стрпљења.

Од сестре **Наде Пиљалгић** из Поткозарја сазнали смо да се у њеном крају још увијек строго поштују обичаји. Жене, по традицији, још за свога живота везу народну ношњу у којој ће бити сахрањене. Прелијепу бијелу кошуљу украшену народним везом и бошчу коју уз то иде посудила је као експонат за изложбу бака **Јока Милаковић**, која сада има близу 80 година. Бака Јока је спремила кошуљу и бошчу за свој укол.

- Народ који нема прошлост и традицију нема ни будућност - рекла је **Милица Цвијановић**, предсједник Кола српских сестара, додајући при том: - Штета је што је велико народно благо уништено за вријеме првог и другог свјетског рата.

Изложба „Српски дух-рукотворине“ биће отворена све до 2 јула.

С. Б. Ш.

ПАЗИЗ

Отворен Природњачки музеј

Париз, 24. јуна - У Паризу је послје 28 година поново отворен Природњачки музеј, чије је десетогодишње реновирање коштало 70 милиона долара. Стручњаци истичу да је у новом музеју, на најбољи начин, приказан процес еволуције.

- Данас је тешко препознати зграду из 1889. у којој је Музеј био смјештен до 1865. када је затворен због опасности од рушења. У њој се данас налазе велика галерија од 6.000 квадратних метара, предвиђена за сталну поставку, простор од 1.000 квадратних метара за привремене изложбе, библиотека, сале за предавања и ресторан.

У колекцији Природњачког музеја има 45.000 експоната, а најстарији препарирани примјорак је носорог, који је припадао Лују Петнаестом.

В У Ј Е С Т

ПРЕДСТАВЉЕН ПРАВОПИС СРПСКОГ ЈЕЗИКА (МАТИЦЕ СРПСКЕ)

Књига која најшире допире

• Академик Павле Ивић упозорава да појава ривалског правописа води у хаос

БЕОГРАД, 24. јуна - Дуго очекиван, а дочекан са изјасним колебањем и недоумицама, јер се у међувремену појавио још један правопис. У сриједу је у Народној библиотеци Србије представљен Правопис српског језика (издавача Матице српске). Он је писао с наміјером да замијени постојећи Правопис, а његово штампање су помогли Влада Србије и ресорна министарства. До јесени биће спремна и краћа, такозвана „школска“ верзија овог приручника.

Причајући о историјату правописне проблематике код нас, академик Павле Ивић назвао је Правопис књигом која најшире допире. Он упозорава да појава ривалског

правописа води у хаос, објашњавајући даље да је старање о Правопису код нас пало у дужност Матице српској још прије четири деценије. Ивић сматра да је **Митар Пешкић**, који је обавио главни дио посла „најкомпетентнији правописни експерт међу Србима“ и да овај правопис „далеко надмашује сва ортографска рјешења код нас“.

У наставку, др **Иван Клајић** је говорио обитним новинама овог приручника - он правилан намеће аподиктички, а с друге стране - допушта двојна рјешења. Драго Пупић, директор Института за српски језик, каже да су његове највеће новине у писању великог слова код свих историјских догађаја. Мато Пижурница, један од аутора Матичног Правописа, закључује да њихов приручник није реформаторски и да у њему нема правих изненађења.

КО М Е Н Т А Р

МАТИЧИН ПРАВОПИС ОТКЛАЊА СВЕ ДИЛЕМЕ

Повратак извориштима

• Митар Пешкић, Јован Јерковић, Мато Пижурница: Правопис српског језика, Нови Сад 1993.

До прије неколико година употребљавали смо Правопис из 1960. године, који је издао Матица српска, заједно са Матицом хрватском, као обједињени српскохрватски правопис, аутора М. Стевановића и Љ. Јонке. Наведени правопис био је јединствен за источно и западно говорно подручје све до појаве Правописа хрватског језика из 1986. године, аутора Анића и Силића. Њихов правопис унио је многе недоумице у науку о језику, а тиме дао и јасну представу да Хрвати напуштају заједништво са Србима о језику и да конституишу свој стандардни језички израз. Протагонисти оваких правописних идеја били су вјероватно и духовне претече званичне хрватске политике, што је и потврђено '81. године. Хрватски правопис нагнао је и српске лингвисте да размислију о такој или сличној књизи, која би углавном дограђивала правописна правила које је и сама културна пракса наметала. Измјене политичко-државних околности биле су такође разлог да отпочне рад на уобичавању нових правописних рјешења.

На Правопис српског језика, који је на срећу недавно угледао сјетлост дана, дуго смо чекали. Ово репелатно дјело штампано је ијекавском и екавском варијантом (нарјечјем). Општепознато је да у нашим српским крајевима од почетка рата наш народ почиње да говори екавским нарјечјем - вјероватно покушавајући да се више духовно везује за своју матичну државу. Међутим, наведени правопис отклања све дилеме, дајући својој читаоцијској публици да се сама определији за једну или другу варијанту, по сопственом нахођењу. Отварјући ову веома значајну књигу примјећујемо да садржи два крупна поглавља: Општи дио - Правила и њихови основи (15-327) и Рјечник уз правопис (329-503). Овај правопис наслана се на Матичин правопис из 1960. године и настоји побољшати, доредити и поправити тада прописана рјешења, која су у неким случајевима била већ застарјела.

Доминантне разлике између два правописа тичу се писања великог слова. Неадекватна и нелогична норма претходног правописа, оповргнута често и самом претком, у новом правопису се модификује, дајући битне иновације. „Једним великим словом оправдано је писати имена држава и земаља које можемо обједињено називати неправим или обичајним именима. Овамо спадају изражајним обичајем створена описна имена историјских држава, као и устаљени или уобичајени називи који се из стилистичких разлога употребљавају умјесто правих имена (званичних и географских)“ нпр.: Источно римско (Источноримско) царство, Западно римско (Западноримско) царство, Дубровачка република, Турско царство, Аустријска царевина, Британско острво (каткад и само Острво, умјесто Британија, Велика Британија), Земља излазећег сунца (Јапан), Земља хиљаду језера (Финска) и сл.

Једно од нових рјешења јесте писање великог слова у именима догађаја (Косовска битка, Први српски устанак, Други свјетски рат), велико слово у именима административних јединица, садашњих и историјских (Јужноморавски регион, Београдски пашалук) и сл.

Овај правопис није донио иновације код писања великог слова, он расјетљава, такође, многе спорне проблеме као нпр. спојено и одвојено писање ријечи, дајући нам широка теоријска објашњења. За разлику од Правописа из 1960. године, овај се упоредиво разликује по поглављу о транскрипцији страних имена, које обухвата око тридесетак језика. Преглед фонолошког и графичког система ових језика, као и прецизне упуте о њиховој транскрипцији и адаптацији, свакако ће бити од користи и културној јавности уопште, а посебно новинарима, преводиоцима и ратним извјештачима којих у нашој републици није мали број. Потребно је такође истакнути да овај уџбеник представља драгоцену и несвакидашњу књигу, којом се српски језик, послје више деценија, враћа себи и својим извориштима. А нама остаје да одамо велико признање и захвалност ауторима и рецензентима ове књиге и да је препоручимо свим онима који изучавају и воле српски језик и српску културу.

Драго ТЕШАНОВИЋ

Н О В Е К Њ И Г Е

Византијско плаво као нагахнуће

• Игор Мировић: „Небо над Византијом“, Књижевна задруга Нови Сад, 1994.

Као и све прве књиге, мање-више, и првенац **Игора Мировића** одликују мотивско-тематска разуђеност („расутош“), неравнине и неуједначености основне поетске линије, „загринутост“ надахнућа која посвједују да је ријеч о пјеснику завидног пјесничког напона. Мировић је заточеник разноликих поетских енергија - завичајне, родољубиво-патриотске, историјске, метафизичке, што је још једна потврда да се ради о стихотворцу који је своју пјесничку жицу започео да искрива („откива“) великим и крупним замасима, у оном стилу „многа хтео, много започео“, одредивши себи, на овај начин, неколико далеких циљева. Мировић ће засигурно морати (већ у наредној књи-

зи) да ове своје циљеве сабере (ужиж) у један, како би што рационалније искористио своју стваралачку и радну енергију, која се сада, младалачки зајемљивана, прелива преко својих рубова. Предстоји „сужавање“ и брушење мотивско-тематске осе, изравнавање темељне поетске нити и занатско уређивање спољњег и унутрашњег „простора“, омеђеног стиховима. Да Игор Мировић располаже снагом и умијећем за ову реформу на самом себи, потврђује неколико pjesама већ и у овој књизи, која је предметом нашег разматрања.

Pjesме **Реч, Добродошлица, Коњи и коњаници** и нарочито и прије свих pjesама **Свети Сава и вукови** већ су добра гаранција да од **Игора Мировића** треба очекивати и зрепија пјесничка остварења. Стиховне експликације и пројекције **Игора Мировића** су мисаоно-лирски импрегниране, са наносима из митолошког, традицијског, културног и историјског народа чијем националном корпусу припада. Чини се да управо нота реминисценције на историју и традицију српског народа

преовлађује у рукопису **Небо над Византијом**. Своје уже и шире завичајно, културно и историјско окружење **Игор Мировић** види и доживљава као небо (или бјерм дио, комадићак небеског свода) над Византијом - оном Византијом која још обитава у литератури, сјећању и свакодневним евокацијама тог географског, културног и духовног миљеа.

Да би имао и својеврсну физичку везу са (ипак) ишчезлом Византијом, Мировић у свом поетском атласу васпоставља и оживљава почетне или вршне тачке оновремене Византије, па стога опјесмовљује Београд, Нови Сад, Вуковар, Будим, Бачку равницу, земљу славонску (Славонија)...

Све у свему, пјеснички рукопис **Игора Мировића „Небо над Византијом“** свједочи да небо над овим духовним постаментима српског народа ипак постоји, још увијек плаво, бескрајно плаво.

Анђелко АНУШИЋ

АУТОР ЖЕЛНО ПЕТРОВИЧ	ГРАД У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	ПРОСТОР ЈА У КОЈИ СЕ ВРШЕ ОПЕРАЦИЈЕ	РУСКО ЖЕНСКО ИМЕ	ПОВИТАЧАР, АМАЛЕ	ЈУГ	РИЈЕЧНО ОСТРВО	ГАЛАМА, БУКА	ЉУБАВА САМАРЦИК	ПАСТИРСКЕ ПУСМЕ	17. СЛОВО АЗБУКЕ	ЕЛЕКТРОМОТОРНА СИЛА
ВЕЛИКИ ПРАВОСЛАВНИ ПРАЗНИК											
МЕЋУТИМ					БАЦАЧКИ РЕКВИЗИТ ИКОНИ					МЕТАР	
ИНСЕКТ ВЕЛИКОГ РОГОВА								СЈЕВЕРНИ ЈЕЛЕН, СОБЕ ЗЕМАЉО-РАДНИК			
КРВИТИ КЕРИТИ						КОРАЛНО ОСТРВО, УВОДИОКРА ИКСТАЛАЦИЈА					ГЛУМАЦ, ЧАК
ШИРОКЕ ЈУЖНО-АМЕРИЧКЕ РАВНИЦЕ							МУШКО ИМЕ				
ПОЛИТРА				ГРАД У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ВРСТА ПАДАВИНЕ			БИВШИ (ЛАЗ)				
НИШ			КОСТ	СЛАВНА ПУЕВАЧИЈА				ОЛНЕР ГИД КОЈЕ ЈЕ ОД МБЕ			
КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА АОРНСТ										САСТАВНИ БЕЗНИК УЗРАСТ, РАСТ	
ЧИТАТЕ "ГЛАС СРПСКИ"	НИМАЛО, НИКАКО ЗБУК, ГЛАС					ОПАДАЊЕ НИВОА МОРСКЕ ВОДЕ	ВИСОКА СТРАНА СПРЕМА КРАТКО ИЗДАВАЊЕ				
ОТАЦ ОДМАЛА					КАТАНАЦ КРЧМАРИ, ОШТАРИЈАШИ						КОТАР-ГЕНС (СРП)
ИНСЕКТ СЛИНАН ПЛЕВИ				ПРИПАДНИК ОРГАНИЗАЦИЈЕ СДС У.С.							
ОСТАВЉЕНОСТ											
РЕЗЕРВАР ТЕ МЕТ	СИРОВИНА ЗА ПРОКАЗ КУКУРКА РАЈСКА УРС							ПОЗНАТА МАЧЕ-КЕНКА		ГРАМ ВОДАЧ ФОРМУЛЕ ЈЕДАН, ЛУДА	
ЦЕЛО-КУПАН				СТАНОВ АРАПКОГ ПОЛИОСТ, ВЕСТРАЈ, ТОП							ВОДЕНА ЖИВОТИЊА
АМПЕР	АВАРИ ЕВЕНТУАЛНО						РЕКОНСЕР ЮСТУРИЈА				
СТРАНО ЖЕНСКО ИМЕ						НАДИМАК КОШАРКАША Д. ВУКОВИЋА РАЗРЕД					
УТВАРА; САБЛАСТ					УЧЕСНИК РАТА, БОРАЦ						

ОСМОСМЈЕРКА

Пронађите у осмосмјерки појмове из пописа који су уско повезани са љетом и љетовањем. Шест преосталих слова, читаних водоравним редом, даје назив још једног појма везаног за љетовање.

П	Ј	Е	С	М	А	И	З	Л	Е	Т
Т	Е	Ј	И	В	Ц	Ј	П	Ц	Е	С
Н	Д	Л	А	Р	Г	И	И	Л	А	Ј
О	Р	О	Д	А	Ј	Т	А	Ј	Н	Е
П	Е	П	Њ	Е	О	Д	И	Р	Е	В
М	Њ	Т	С	П	Н	Н	О	О	Њ	Е
А	Е	А	Е	А	И	М	Р	В	А	Р
Ш	К	Љ	С	К	Д	Р	В	Р	Ч	А
Е	У	И	И	О	И	А	Т	Т	Н	Ц
Ц	П	Б	З	Т	Б	Т	М	С	У	А
Н	А	П	В	У	У	А	А	О	С	М
У	Њ	Р	Љ	Р	М	Р	Л	П	П	А
С	Е	А	А	У	У	О	И	А	О	Ч
И	П	М	А	Т	С	Ћ	Г	С	Р	И
С	Р	Л	Н	Е	Е	А	И	Р	Т	Т
А	О	А	Л	Б	Л	Ј	К	Н	А	А
Л	В	П	Р	Е	Ч	Е	В	Р	А	Њ
А	О	О	Б	Л	А	Ц	И	О	А	Е
Т	Д	Н	Е	Њ	А	В	И	Л	П	Б

- АВАНТУРА.
- БАРКА.
- БИКИНИ
- БРОД.
- ВЕЧЕ
- ВРУЦИНА.
- ГАЛЕБ.
- ИГРА.
- ИЗЛЕТ
- ЈЕДРЕЊЕ.
- КУПАЊЕ.
- ЛОПА.
- ЉЕПОТИЦЕ.
- ЉУБАВ.
- МОГРАЊ.
- МУЗИКА.
- ОБАЛА.
- ОБЛАЦИ.
- ОДМОР.
- ОСТРВО.
- ПАЛМА.
- ПАТИКЕ
- ПИЈЕСАК.
- ПЈЕСМА.
- ПЛИВАЊЕ.
- ПЉУСАК.
- ПОВЈЕТАРАЦ.
- ПРОВОД.
- САНДАЛЕ.
- СЈЕВЕРАЦ.
- СПОРТ.
- СТРИП.
- СУНЦЕ.
- СУНЧАЊЕ.
- ТАЈНЕ.
- ТАЛАСИ.
- ТОПЛЕС.
- ТУРИСТА.
- ЦВИЈЕТ.
- ЧАМАЦ.
- ЧИТАЊЕ.
- ШАМПОН.
- ШЕЋЊА.

Жељко ПЕТРОВИЧ

ДРАГАН ДАВИДОВИЧ

О КЊИЖЕВНОЈЕЗИЧКОЈ ПОЛИТИЦИ У НДХ

ЕКСТРЕМНА НАЦИОНАЛНА НЕТОЛЕРАНЦИЈА

Одговор на питање шта се то дешавало са књижевнојезичком политиком у НДХ уобичајено се задржава на констатацији да је успостављањем усташког режима уведен етимолошки правопис, да је лексичко благо „обогато накар адним кованицама (круговал, сликоказ, сликопис и сл.), као и то да је проглашена Законска одредба о забрани Лирилице. Ту и тамо помињу се Хрватски државни уред за језик. Повјеренство за хрватски језик, његову чистоћу и правопис, па и неке личности које су учествовале у разради и провођењу овакве политике. И то је најчешће све што се говори о овом питању, које је, заједно са системом образовања и цијелокупним односом према култури и науци, представљало значајан полигон за остварење усташког виђења тоталитарног система. Узме ли се у обзир да је екстремна национална нетолеранција битна одредница усташтва, уочљива је и чињеница да је нова књижевнојезичка политика представљала моћан елемент геноцида над српским народом. Значај конкретних истраживања ових питања схватљив је, поред осталог, и из само дјелимично освијетљених чињеница о геноцидном односу усташа према свим врстама добара Српске православне цркве, убиствима и прогонима свештеника, научника, просвјетних и културних прегалаца, уништавањем бројних књига српских аутора (било да су штампане ћирилицом или латиницом), уништавањем Лириличких писаћих машина, штампарија са ћиричним слогом и сл. Значај се потврђује, такође, спознајом да је радикално наметање усташког духа у културнојезичкој политици, образовномодине па до краја рата указује да је, не рачунајући убиства и паљење села са расељавањима, то остао један од значајнијих путева ка остварењу „великог сна“: да сви Хрвати и муслимани постану екстремни хрватски националисти, а Срби (покатоличени или не) у најмању руку лојални Хрвати. О томе свједоче закони, планови и програми за све нивое образовања, законске регулативе у области културе, науке и свакако цијелокупна идеолошка основа усташког покрета, али и њихова конкретизација у пракси.

ТОТАЛИТАРНА ПОЛИТИКА

Све је ово нанијело огромну и ненадокнадиву штету континуитету културе српског народа на подручју које је захватала НДХ, што би био и основни разлог за констатацију да свако од наведених питања из овог корпуса заслужује конкретна истраживања, као и свеобухватне анализе стручњака различитих опредељења. Отварајући овај проблем, настојали смо да у границама коректног истраживања покажемо како тоталитарно усмијерена књижевнојезичка политика може да представља идеолошки и практични основ асимилације, а у условима какви су били 1941—1945. године за Србе и као један од елемената геноцида. На другој страни, оваква политика дјеловала је и оптерећујуће на „луноправно пуцањство“, с том разликом што јој је циљ био усмијерен ка насилној и потпуној хомогенизацији Хрвата и муслимана, као и коначном успостављању њихових битних разлика са Србима екавцима.

У току четворогодишњег терора усташе нису могле да изврше све оно што је замишљено да се уради са стеновништвом Ендехазије, али се показало да је „ушашка револуција“ о питању језика изведена бескрупулозно и представља примјер жестине и лудости у настојањима да се промијене ис-

торијски токови. Међутим, овако постављена књижевнојезичка политика није успостављена без претходне подлоге, која је изражена у радикалном и насилном курсу разбијања српскохрватског књижевног језика започетом почетком почетком тридесетих година, након не баш мудре одлуке режима о наметању заједничког правописа.

Хрватски интелектуални кругови сматрали су да је Правописно упутство за све основне средње стручне школе у суштини само реформисани Белићев правопис. Овакво мишљење владало је и поред тога што су на овом Упутству радили и тада водећи хрватски лингвисти: Томо Маретић, Милан Решетар (након одласка у Италију замијенио га је Стјепан Ивић) и Драгутин Боранић. Ипак, временом су се и они одрекли принципа на које су пристали при изради наведеног правописа.

Захтјев за двајање хрватског језика добија на снази половином те деценије у кругу интелектуалаца окупљених око Свеучилишног друштва „Матија Губец“ идејом о формирању друштва за очување хрватског језика од лоших утицаја.

Половином јуна 1936. изабран је привремени одбор Друштва „Хрватски језик“, док су правила потврђена наредне године. Главна скупштина одржана је 6. јуна 1937. када је за председника Друштва изабран гимназијски директор Томо Марић, а за потпредседника професор Филозофског факултета Стјепан Ивић. Друштво је покренуло и часопис „Хрватски језик“.

НАПАДИ НА ВИРИЛИЦУ

Тако ће друштво и часопис „Хрватски језик“ представљати окосницу лингвистичког круга која ће у другој половини треће деценије започети борбу за самосталност хрватског књижевног језика, али ће истовремено ударити чврсте темеље књижевнојезичкој политици у наредном раздобљу. Први конкретни успјеси оваког курса донекле су остварени формирањем Бановине Хрватске, када се у школским књигама мијења терминологија, а Правописно упутство из 1930. замјењује осмо издање Боранићевог правописа. Истовремено, неактивношћу просвјетног одјела у Загребу, који је преузео послове од Министарства просвете Краљевине Југославије, није формиран предвиђени одбор за усклађивање јединствене терминологије. Напади на Вирилицу били су, такође, присутни у хрватској штампи, тако да је ситуација у књижевнојезичкој политици била у потпуном складу са тачком Х тзв. Повјерљиве околности ХСС из 1939. која наглашава да „треба систематски да се уклоне све ријечи, сви називи, све ознаке, до сада употребљавани по српском начину. Зато треба олет увести хрватске називе чиновника *yonhe*“.

На овај начин потврђена је идеја да је основни начин борбе за легитимност хрватског језика била акција против „осрбљивања“ уз истовремено чишћење од „србизама“. Најмилитантнији представници хрватске интелигенције упорно су гасили путем којим је требало да се покажу разлике, а он је ишао несигурном и танком линијом разграничења појма штокавштине од нормативног појма српског и хрватског књижевног језика. Тврђња о посебности заснивала се на чињеницама о различитим условима историјског развоја двају народа и о књижевним навикама и осјећајима савременог нараштаја код Срба и Хрвата.

(НАСТАВЉА СЕ)

ФУДБАЛ

ФИНАЛЕ КУПА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ СЛОГА — КОЗАРА,
СУБОТА У 17.00, ГРАДСКИ СТАДИОН

ПЕЖАР ЧЕКА ПОБЈЕДНИКА

● У редовима Слоге и Козаре влада оптимистичко расположење ● Тренер Добојлија Раде Васиљевић не може да рачуна на голмана Станковића, а кормилар Козаре Борче Средојевић на покривеле Коларића и Калајчића ● Незавјестан и наступ Миодрага Латинковића

БАЊА ЛУКА — Финале Купа Републике Српске у фудбалу, који је на програму данас (субота) у 17 часова на Градском стадиону, имао је увертиру. И то лијепу.

У хотелу „Босна“ одржана је конференција за новинаре. Финалисти, Козара и Слога, дошли су пред „седму силу“ у јаким саставима. Градишћани су представљали Здравко Видовић, први човек клуба. Борче Средојевић, шеф стручног штаба, те фудбалери Синиша Ђурић и Миодраг Латинковић.

Добојски „четварац“ сачињавали су Живорад Поповић, члан Извршног одбора клуба, Раде Васиљевић, шеф стручног штаба, његов помоћник Јевто Поповић и Слободан Радовановић, прва играчка перјаница.

Ако је неизвјесно ко ће бити побједник, једно је сигурно: Козара и Слога имаће значајну подршку са трибине.

— Подијелили смо око 3.000 карата — огласио се Здравко Ви-

довић, председник Козаре. — Још толико навијача ће сигурно доћи у Бању Луку из Градишке. Имаћемо огромну подршку и могу сад слободно рећи да Гра-

дишка и Лијеваче поље просто „живе“ за овај финале.

И Добојлије ће имати подршку са трибина Градског стадиона, али у знатно мањем броју.

— Бодрије нас између 600 и 1.000 навијача — ријечи су Живорада Поповића, члана Извршног одбора Слоге. — Истина, учинили смо све у клубу да на овај фудбалски празник дође што више љубитеља фудбала, али због ситуације у којој се До-

бој налази, због ратних дејстава, мислим да је и то довољан број.

Потом су беражној ватри седме силе били изложени кормилари Слоге Васиљевић и Козаре Борче Средојевић. Обојица имају проблема са саставима.

ПОЧЕТАК У 17,00

Финале Купа Републике Српске: Градски стадион у Бањој Луци; почетак у 17,00 часова; директан ТВ-пренос; судија: Зоран Шумар (Српско Сарајево); помоћници: Јездимир Станковић (Бијељина) и Драган Бањац (Козарска Дубица). СЛОГА: Марић, Јајимовић, Пољашевић, Петровић, Пешић, Ерцеџ, Рекановић, Јефтић, Радовановић, Марковић, Марић, (тренер Раде Васиљевић). КОЗАРА: Скакић, Вељкић, Думоњић, Косовић, Раца, Чугаљ, В. Чолић, Рајковић, Ђурић, Благојевић, Кухавица (тренер Борче Средојевић).

ХОПЕ ЛИ СЕ РАДОВАТИ: Миленко Ацић (помоћни тренер), Тихомир Чолић (технички директор), Здравко Видовић (председник) Борче Средојевић, шеф стручног штаба.

ЗОРАН ШУМАР КРУНА КАРИЈЕРЕ

Финални сусрет водиће Зоран Шумар из Српског Сарајева: — Ово је велико признање и круна моје каријере. Жеља ми је да финале протекне у фер игри, да победи бољи. Могу у своје и у име својих сарадника рећи да ћемо судити поштено, да можемо да погрешимо, али да то неће бити назјерно. Сви треба да будемо на висини. Мораво да докажемо свијету да смо не само добри ратници, него и одлични фудбалери.

— У комбинацији нису Коларић и Калајчић — прича Борче Средојевић, тренер Козаре. — Њих двојица су на претходним мечевима зарадили црвене картоне и „прескочиће“ овај финале.

Али, кормилар Козаре мучи и повреда капитена и најiskusнијег првотимца Миодрага Латинковића.

— Под знаком је питања наступ Латинковића — озбиљним гласом ће Средојевић. — Посљедњих дана, истине, он је лагано трчкарвао. Тек на посљедњем тренингу пашће одлука хоће ли Латинковић бити у тиму или ће морати на трибине. Али, без обзира на то да ли игра или не, знај једно: сви они који истрче на терен, убијећен сам даће све од себе.

Средојевић је као играч Партизан већ освојио један Куп, али истиче да би му овај, са овом генерацијом Козаре, био много, много дражи.

— Овај би ми био дражи срцу. Вјерујем да ће ми се и остварити жеља, да Лемо га и освојити.

Тренер Слоге Раде Васиљевић неће моћи да рачуна на голмана Станковића.

— Станковић не може да брани — ријечи су Васиљевића.

— Али, поред њега, имамо још двојицу квалитетних голмана, па Лемо тај проблем ријешити.

Обојица тренера сматрају да ће њихови пулени бити спремни за финале.

— Нисам много са играчима причао о утакмици. Нисам желио да их оптерећујем. Тек данас ће нам то бити тема разговора. Мислим да су сви свјесни важности сусрета, да ће дати све од себе како би освојили најдражи трофеј.

Средојевић каже: — Радим смо у минулом периоду добро, сад то треба да потврдимо и на терену. Вјерујем у своје играче. Иако је ријеч о младој екипи, која је одиграла тек 10 утакмица. А за овакав састав било је потребно да има бар 30-40 утакмица у континуитету. Ипак, знам да ће учинити све не би ли освојили овај трофеј.

Капитени Слоге Слободан Радовановић и Козаре Миодраг Латинковић, односно његов замјеник Синиша Ђурић, најмање су причали. „Причу“ су оставили за терен. Жељко ТИЦА

ПРИЈЕМ КОД ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Градоначелник Бање Луке Предраг Радич данас (субота) у 11 часова приредиће пријем за финалисте првог фудбалског Купа Републике Српске.

ЛИГА ПОДРУЧНОГ САВЕЗА БАЊЕ ЛУКЕ

БАЛАБАН ИЗ КОРНЕРА

ОМЛАДИНАЦ — КРИПА КРАЈИНЕ 2:1 (2:0)

СТРИЈЕЛЦИ: Варница (11 метара) у 18. и Балабан у 32. минути за Омладинац, а Алексић у 59. минути за Крипа Крајине; судија: Кнежевић (Бања Лука) 8; игралиште Омладинац; гледалаца 50.

ОМЛАДИНАЦ: Вујановић 7, Варница 8, Јакубашић 6, Милутиновић 7, Новаковић 7, Тулић 6 (Михаиловић 6), Лолић 6 (Зец-), Кнежевић 7, Гагула 6, Балабан 7, Станивукоскић 6.

КРИПА КРАЈИНЕ: А. Атељевић 6, Рекавић 6, Крменовић 6, (Тривић 6), Цепина 6, Цветановски 7, Алексић 7, Вукало 6 (Б. Атељевић 6), Бороја 7, Митијашевић 6, Зрјелар 6 (Поповић-) Јовић 7.

БАЊА ЛУКА — У просјечној фудбалској представи, као што се и очекивало, Омладинац је победио Крипа Крајине са 2:1. Све дилеме око побједника

домаћини су ријешили у првом полувремену када су Варница и Балабан погодили мрежу гостију.

Повео је Омладинац из пенала. У шеснаестерцу је са леђа оборен Милутиновић и судија Кнежевић исправно је показао на 11 метара. Сигуран реализатор био је Варница.

У 32. минути мало ремек-дјело Балабана. Он је директно из корнера погодио мрежу, али овај гол иде на душу голмана Крипа Крајине Атељевића.

Трчак наде за госте да могу нешто више учинити појавио се у 59. минути када је Алексић, након одличног проигравања Бороје, матирао Вујановића. Али, то је било све што су гости учинили. На другој страни, домаћини су се прописно испрошавивали, па је на крају остало „мршавих“ 2:1.

Ж. Т.

КОШАРКА

НИШТА ОД РЕВАНША!?

БЕОГРАД — Друга утакмица у оквиру такмичења за Кошаркашки куп између Црвене звезде и Белолучког Бораца није одиграна! Званично — због недоласка гостију на утакмицу! Како је познато, први сусрет завршен је побједом Црвене звезде 127:87.

Који су прави разлози, не наводи се, иако није тешко закључити о чему је ријеч! Формално, Борац уз име Јагодина није могао представљати тај регион у завршним борбама. Да ли је само то разлог? Какав ће бити реплет, остаје да се види. Сва настоја-

ТАКМИЧЕЊЕ ЗА КОШАРКАШКИ КУП

НИШТА ОД РЕВАНША!?

ње да добијемо званичну информацију остала су узалудна. У КС Србије нико није ништа коментарисао јер је службено одсутан генерални секретар Тихомир Буало, који је са репрезентацијом Србије отпутовао у Заорик. Слично је било и са екипом Бораца, која је заједно са Црвеном звездом кренула пут Заорика. У сваком случају, тизм рат и надау државне на релацији Борац-Душан Боровица наставља се.

Е. Г.

ПОБЈЕДА ГОСТИЈУ

ЗМИЈАЊЕ - НАПРИЈЕД 1:2 (0:1)

СТРИЈЕЛЦИ: Драгичевић у 75. минути за Змијање, а Дедукић у 2. и Шућур у 88. минути за Напријед; судија: Боро Лолић (Бања Лука) 7;

Стадион: Змијање; гледалаца: 60; жуте картон: Дурић (Напријед).

ЗМИЈАЊЕ: Којић 8, Вујиновић 7, Петровић 7, Баруџија 6, Курузовић 7, Шикавић 7, Драгичевић 7, Гајић 7, Копрена 7, Јокановић 6, Милићевић 6.

НАПРИЈЕД: Чибил 7, Халиловић 7, Бабић 6, Дурић 6, Малешић 7, Флоријан 7, Шућур 6, Влјић 7, Дедукић 6, Лалић 7, Модић 7.

БАЊА ЛУКА — У коректној утакмици виђен је одличан фудбал. Домаћин, без шест стандардних претинца, нашо се на великим мукима. Несмотрено Којића искористио је Дедукић и довео свој тим у водство. Како је утакмица одмишала, Змијање

је играло све боље. У 30 минути Курузовић је погодио стјепце, а Јокановић са пет метара промашаје празан гол. Одмах затим нову шансу пропустио Копрена.

У наставку се истиче голман домаћин Којић, који брани одличне удрице Дедукића и Шућура. Након соло-продора Копрена шаље лопту тик поред гола. У 65 минути лукав ударац Гајића, Чибил брани. Из једног контрапада Шућур повећава вођство Наприједа. У гужви пред голом Чибиле у 75 минути најбоље се снашао Драгичевић, који је послао лопту у мрежу. Домаћин су протествовали у 80 минути када је у шеснаестерцу оборен Гајић. У 87 минути Шикавић је пропустио шансу да својој екипи обезбиди бод.

Д. ДРАГИЧЕВИЋ

„ДЕТАРДА“ ЗРИЛИБА

БОРАЦ — ЛАУШ 14:0 (5:0)

СТРИЈЕЛЦИ: Зрилић у 9, 35, 45, 67, и 71. минути, Трнинић у 20 (11 метара), Шавија у 36, 72 и 78, Јагодић у 53, Вукеља у 55, Ђакушић у 70, и 83, и Савић у 84. минути; Градски стадион; гледалаца око 100; судија: Недељко Савановић (Бања Лука) 8.

БОРАЦ: Гајић (од 46. минута Симић —), Савић 8, Драгишић 8, Старчевић 8, Ковачевић 8 (од 46. минута Ђурђевић 8), Секулић 8, Трнинић 8 (од 48 минута Вукеља 8), Јагодић 8 (од 48 минута Самарџија 8), Зрилић 8, Трнинић 8 (од 46 минута Ђакушић 8), Шавија 8.

ЛАУШ: Грујић 5, Шервал 5, Рогвић 5, Кондић 5, С. Дивјац 5, Добраш 6, Балабан 6, Шешин 6, Д. Дивјац 6, Кудра 6, Бабић 6.

БАЊА ЛУКА — Фудбалери Бораца до ногу су потукли противника. Голман Грујић је чак четрнаест пута вадио лопту из мреже.

Грујића и Шавија, који је на средини терена гостима отео лопту, преварио двојицу играча и на крају сваладао и чувара мреже Лауша.

Т. ПАПИЋ

ОДЛУЧИО МОДИЋ

ЧЕЛИНАЦ 94 - МЛАДОСТ 1:0 (0:0)

СТРИЈЕЛЦИ: Модич 63. минути; стадион Тухови, гледалаца 100; судија: Златко Модич (Челинац) 7, жуте картон: Б. Јурић и Д. Јурић (Младост).

ЧЕЛИНАЦ: 94: Саша Боговић 7, Бојновић 7 (Иванковић-), Мандић 6, Поповић 7, Кузмановић 6, Дубравец 6, Синиша Боговић 6, Врховец 7, Станковић 7, Личина 6, Модич 8 (од 88. Пејић-).

МЛАДОСТ: Пејекновић 6, И. Вученовић 7, Ј. Варошић 6 (од 46. Ђукановић-), Петровић 6, Б. Јурић 7, Д. Јурић 6, Сердар 6 (од 70. Керезовић), Стојковић 6, Вученовић 7, Понорац 6, Д. Варошић 7. Игрч утакмице: Модич (Челинац 94).

У деветом минути, на одлично набачену Савићеву лопту, Зрилић је без проблема начео мрежу фудбалера Лауша. То као да није био знак за остале играче Бораца да како стигну решетају мрежу гостију. Најефикаснији на овој утакмици био је Роберт Зрилић, који се чак пет пута уписао у листу стријелца. Лагано, да лакше није могао, Зрила је пуно мрежу немоћног Грујића. У првом полувремену у листу стријелца уписали су се још Трнинић, који је с бијеле тачке матирао

ЧЕЛИНАЦ — За ову утакмицу тренери екипа су имали различите концепције. Док је тренер Которварована Митар Чеко у подмаћени тим уврстио и неколико седамнаестогодишњака, тренер домаћих Крсто Личина дао је позјерење искуснијим играчима.

Гости су пружили јачи отпор од очекиваног, али од часног, минималног пореза више нису могли постићи. Домаћа екипа имала је неколико изгледаних прилика, али је навалин дно тиме испољено неефикасност. Ипак, у 63. минути Врховец је извело центаршут, Модич је добро снашао у казненом простору и максимално постигао изузетно лијеп гол, чиме је обезбидио прве два бода својој екипи.

Б. МАКСИМОВИЋ

СВЈЕТСКО ПРВЕНСТВО

МИЛУТИНОВИЋ ИСПУНИО ПЛАНОВЕ

урно још расправљати. Анонимним телефонским позивом заприједно је сирћу породици колумбијског играча Габријела Гомеза. Селектор колумбијске екипе Франсиско Матурани није желио ништа да ризикује, па је овог поузданог фудбалера изоставио из екипе. Интересантно је да је Гомезов рођени брат, који асистира Матурани, прије неколико година доживо исту пријетњу.

Да се преурањене повољне оцјене о игри неке екипе могу осветити, показао је и примјер румунске репрезентације. Послије сјајне партије у првом колу против Колумбије, америчка штампа је селекцију нашег сусједа већ видјела међу најис-

такнутијим репрезентацијама. Отрежњење је, међутим, дошло веома брзо, јер је Швајцарска у другом колу просто „нокаутирала“ Румуне. Тако се ситуација у овој групи закомпликовала, али реална је процјена да ће ова група дати и трећег члана осмине финала Свјетског првенства.

У досадашњем дијелу шампионата приказан је атрактиван фудбал, о чему посебно свједочи завидна ефикасност репрезентација. На 15 досадашњих утакмица постигнуто је укупно 40 голова. То чини просјек од 2,6 голова по мечу, што се у фудбалском свијету данас сматра за висок постотак.

Александар Цвејић

ПОБУНА У РЕПРЕЗЕНТАЦИЈИ КАМЕРУНА

ПРОТЕСТУЈУ ЗБОГ ПРЕМИЈА

ЛОС АНЂЕЛЕС - Репрезентација Бразила и Камеруна сутра играју утакмицу која за фудбалере из Африке може да буде одлучујућа за пласман у други круг, а из њиховог кампа данас је стигла вјест да ће због неисплаћених премија „лавови“ бојкотовати тренинг.

„Суочени смо са великим проблемом. Играчи нису добили премије за последње двије утакмице и данас нису жељели да тренирају. Не знам како ћемо ући у утакмицу против Бразила са оваквом атмосфером у екипи. Играчи више немају повјерења у своје руководство и једноставно желе да им се премије исплате одмах у кешу“, рекао је данас селектор репрезентације Камеруна Франсуаз Анри Мишел.

Како сада ствари стоје, додао је Мишел, није сигурно да ће фудбалери уопште играти сутра уколико не добију новац.

„У оваквим околностима тешко је концентрисати се на меч. Надам се да ћемо сутра до један сат, када почиње утакмица, изгладати спорове и заћи на терен“, рекао је Мишел.

Ветеран Роже Мила покушао је да смири страсти рекавши да ће све бити у реду и да ће он и његови другови бити спремни.

„Не треба од овог прavitи скандал. То је административни проблем и убијен сам да смо га данас ријешили. У сваком случају, ја и моји другови смо потпуно усредсређени на сутрашњи дуел против Бразила“, рекао је Мила.

Камеруну, иначе, од те утакмице зависи много јер у случају пораза тешко могу да рачунају на пласман у други круг, с обзиром на то да у последњем колу играју против Руса.

„Знамо да је Бразил екипа у којој се налази 11 бриљантних фудбалера који су навикли да играју заједно, и свакако суглавни фаворити за титулу. Ипак, мислим да нисмо сасвим без шанси и да ћемо Бразилцима приредити пар изненађења“, рекао је Мишел.

Бразил у тај сусрет улази без великог оптерећења јер са три бода из прве утакмице има готово сигуран пролаз у други круг. Ипак, „кариоке“ не мисле да ће то бити сасвим лака утакмица.

„Сви се још сјећамо да је Камерун на прошлом свјетском првенству савладао Аргентину и Колумбију и не заваравамо се да ћемо бити само одрађивање посла. Морам играти опрезно јер је ријеч о изузетно опасном тиму“, упозорава Парейра своје фудбалере уочи меча са Камерунцима.

СТУДЕНТСКЕ СПОРТСКЕ ИГРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

АКАДЕМЦИ НА ОКУПУ

БАЊАЛУКА — Свечано отварање (петак) било је предиван увод Студентских спортских игара Републике Српске, које се први пут одржавају, и то у Бањој Луци.

У петак су на терене истрчали фудбалери, кошаркаши, одбојкаши. Подијелили су мегдан, било је доста узбуђења, неизвјесности и занимљивих окршаја, што свједочи да је спорт међу студентима одавно присутан, да је на високом нивоу, а да ће дани који долазе учинити да буде још масовнији.

Субота је резервисана за финалне сусрете, када ће пасти одлука о коначном поретку.

Учесници игара позвани су да присуствују финалу Купа државе у фудбалу, а вечерњи часови резервисани су, како и треба за диско-вече (студенти), односно другарско вече (педагози физичке културе).

Свечано затварање игара обавиће се у недјељу, 26. јуна, у 9 часова на Универзитетском спортском центру.

Г.С.

ИСТОРИЈСКА УЛОГА

Учесницима Универзијаде обратио се и проф. др Драгољуб Мирјанић, ректор Универзитета у Бањој Луци, следећим ријечима:

„Част ми је да отворим Прве студентске спортске игре Републике Српске. Ове игре одржавамо у времену које је веома тешко за српски народ јер се налазимо у отаџбинском рату од 1991. године. Свама нама припала је част да будемо учесници Прве универзијаде у нашој држави. Међу нама данас нису многи српски јунаци, који су јуначки положили своје животе за нашу отаџбину. Они неће и не могу бити заборављени. Садашња генерација има историјску улогу, а то је стварање јединствене државе српског народа. Све наше активности, као и Студентске спортске игре, велики су допринос нашем циљу.“

Између осталог, проф. др Драгољуб Мирјанић нагласио је да, иако се живи и ради у времену страдања и економског сиромаштва, српски народ постиже вриједне резултате.

„Ми задивљујемо цијели свијет. У ово тешко вријеме стварамо нашу државу, али с поносом истичемо да санјет све више уважава наше интересе јер се истина не може уништити. Образовање, наука, култура су су битни за опстанак једног народа. Свим учесницима желим да постигну добре резултате и да запамте Прву универзијаду, с надом да ћемо Друге студентске спортске игре одржати у миру и у слободној држави српског народа.“

ЛОС АНЂЕЛЕС - Југославија је дочекала да Америка слави нашег човјека. Србину из Бајине Баште и грађанину свијета Бори Милутиновићу Американци на сваком кораку одају признање за оно што је урадио као селектор њиховог националног тима.

Побједа САД против Колумбије, којом је домаћин обезбидио пласман у другу фазу такмичења на 15. свјетском првенству, донијела је праву фудбалску еуфорију у овој земљи. Највише комплимената, наравно, упућено је тренеру и креатору ове селекције Бори Милутиновићу, али прегршт признања добија и његов помоћник Милутин Шошкић, који је америчке голмане припремио до нивоа свјетске класе.

„Испунили смо циљ. У [јој] групи, САД је већ послје другог кола успјела да избори пласман у даље такмичење. Сада можемо на миру да радимо даље“, рекао је прије меча Бора Милутиновић.

Утакмица са Колумбијом показала је да Американци знају да буду темпераментни и на фудбалском терену. Очекивало се уочи сусрета да ће већу подршку са трибина имати Колумбијци. Догодило се, међутим, да је публика бучним навijaњем током цијелог сусрета готово „носила“ америчке играче. Присталице гостујућих фудбалера, вјероватно и због тога догађаја на терену, остале су тако у сјени америчких навijaча.

Уочи ове утакмице догодио се један инцидент, о коме ће се сиг-

16. ИТАЛИЈА — НОРВЕШКА 1:0 (0:0)

ИСТ РЕДЕРФОРД - У утакмици другог кола „Е“ групе Свјетског првенства у фудбалу репрезентација Италије победила је Норвешку са 1:0 (0:0).

Утакмица је одиграна на Џејнтс стадиону у Ист Редерфорду, пред 74.624 гледалаца: стријелци побједоносних голова били су Дино Бађо у 88. минуту. Судије: Нјемач Хелмут Криг. Црвени картон: Ђанлука Паљука (Италија) у 21. минуту.

Жути картони: Казираги у 35. минуту код Италије, а код Норвешке Бјернеби у 33. минуту и Халанд у 68. минуту.

ИТАЛИЈА: Паљука - (од 21. минута када је искључен - Маркеђани 7), Бенариво 7, Костакурта 7, Барези 7 (Аполони од 49. минута -), Малдини 8, Берти 8, Албертини 8, Дино Бађо 7, Сињори 8, Казираги 8 (Масаро од 69 -), Роберто Бађо - (од 21. минута Маркеђани).

НОРВЕШКА: Торствед 7, Берг 6, Братсет 6, Бјернеби 6, Халанд 7, Бохинен 6, Микланд 6 (Рекал од 81.), Леонардсен 6, Фло 7, Фјертотф 6, Русфелд 6 (Јакобсен од 48. минута -).

17. ЈУЖНА КОРЕЈА — БОЛИВИЈА 0:0

БОСТОН — У утакмици другог кола „Ц“ групе Свјетског првенства у фудбалу у Бостону су репрезентације Јужне Кореје и Боливије играле неријешено 0:0. На стадиону Фоксборо, пред око 51.000 гледалаца, судио је Лесли Мотрам из Шкотске.

ЛИСТА СТРИЈЕЛАЦА СТАТУС КВО

ЛОС АНЂЕЛЕС — Листа стријелца 15. првенства свијета у фудбалу после 17 утакмица:

3 гола: Батистута (Аргентина), 2 гола: Радучоју (Румунија), Гонкочев (Шпанија), Клинсман (Њемачка), Хађи (Румунија), Кипу (Швајцарска) и Валенсија (Колумбија).

1 гол: Дејрис (Белгија), Хонг Мјунг-Бо (Јужна Кореја), Сео Јунг-Бо (Јужна Кореја), Хаутон (Ирска), Салинас (Шпанија), Виналда (САД), Рекдал (Норвешка), Далин (Шведска), Љунг (Шведска), Ембре (Камерун), Омам-Бијик (Камерун), Ромарио (Бразил), Рав (Бразил), Амин (Саудијска Арабија), Мерадона (Аргентина), Бреги (Швајцарска), Сутер (Швајцарска), Шализа (Швајцарска), Јонк (Холандија), Таумент (Холандија), Јекини (Нигерија), Амокачи (Нигерија), Амунике (Нигерија), Стјуарт (САД) и Д. Бађо (Италија).

Аутогол: Ескобар (Колумбија).

ПРВА ГРУПА		ДРУГА ГРУПА	
САД — Швајцарска 1:1 (1:1)	Колумбија - Румунија 1:3 (1:2)	Камерун - Шведска 2:2 (1:1)	Бразил - Русија 2:0 (1:0)
Румунија - Швајцарска 1:4 (1:1)	САД - Колумбија 2:1 (1:0)	1. Бразил 1 1 0 0 2:0 3	2. Камерун 1 0 1 0 2:2 1
1. Швајцарска 2 1 1 0 5:2 4	2. САД 2 1 1 0 3:2 4	3. Шведска 1 0 1 0 2:2 1	4. Русија 1 0 1 0 2:2 0
3. Румунија 2 1 0 1 4:5 3	4. Колумбија 2 0 0 2 2:5 0	Преостале утакмице:	
Преостале утакмице:		24.6: Бразил - Камерун (склоф)	25.6: Шведска - Русија
26.6: Швајцарска - Колумбија		26.6: Русија - Камерун	26.6: Бразил - Шведска
26.6: САД - Румунија			

ЧЕТВРТА ГРУПА		ПЕТА ГРУПА		
Аргентина - Грчка 4:0	Нигерија - Бугарска 3:0	Норвешка - Мексико 1:0 (0:0)	Италија - Р. Ирска 0:1 (0:1)	
1. Аргентина 1 1 0 0 4:0 3	2. Нигерија 1 1 0 0 3:0 3	Италија - Норвешке 1:0 (0:0)	1. Ирска 1 1 0 0 1:0 3	
3. Бугарска 1 0 0 1 0:3 0	4. Грчка 1 0 0 1 0:4 0	2. Италија 2 1 0 1 1:1 3	3. Норвешке 2 1 0 1 1:1 3	
Преостали мечеви:		4. Мексико 1 0 0 1 0:1 0	Преостали мечеви:	
25.8: Аргентина - Нигерија		24.6: Мексико - Р. Ирска	25.8: Белгија - Холандија	26.8: С. Арабија - Мароко
26.8: Бугарске - Грчка		26.8: Р. Ирска - Норвешке	26.8: Мароко - Холандије	26.8: Белгија - С. Арабија
1.7: Грчка - Нигерија		26.8: Италија - Мексико		
1.7: Аргентина - Бугарска				

У ЧАСТ ВИДОВДАНА

ФУДБАЛ, КОШАРКА...

БИЈЕЉИНА — За прославу Видовдана, крсне славе Војске Републике Српске, у Бијељини ће бити одржано неколико спортских такмичења.

Сутра (недјеља), са почетком у 16 часова, у Касарни „Степа Степановић“ биће одиграна финална утакмица турнира у малом фудбалу.

Сутрадан полуфиналисти омладинског првенства Републике Српске у кошарци одмјериће снаге у Дворани спортова у Вијељини.

На сам Видовдан, 28. јуна, у 17 часова на програму је ревијална фудбалска утакмица између Фудбалског клуба Радник и репрезентације Београда, која ће бити одиграна на стадиону домаћег Радника.

М.И.

КАЗНЕ

ВЛАДОЈУ ТРИ УТАКМИЦЕ

ДАПАС - Дисциплинска комисија Међународне фудбалске федерације (ФИФА) казнила је 25-годишњег румунског репрезентативца Јона Владоју са три утакмице неизиграња.

Владоју је у мечу другог кола „А“ групе Свјетског првенства у САД Румунија - Швајцарска (1:4), која је одиграна у Детроиту, грубо фаулирао противничког халфа Кристофа Орела послје чега је овај фудбалер очигледно тешко повријеђен, морао да напусти игру.

За тај тежак прекршај румунски нападач који је ушао у игру у 70. минуту, добио је црвени картон послје само пет минута, тако да је морао да напусти терен. Била је то његова шеста утакмица у дресу националног тима Румуније.

Владоју, рођен 6. новембра 1968. је из Букурештанског Рапида.

Утакмицу је, иначе, водио тунижански судија Надзи Шини.

У исто вријеме, ФИФА је новачно казнила фудбалски савез Румуније са 7.500 швајцарских франака (5.555 долара).

ПОЧИЊЕ ДРУГИ МЕЂУНАРОДНИ
ВИДОВАНСКИ ТУРНИР „ЕУРОСПЛЕТ 94“

У СЛАВУ ВОЈСКЕ И РУКОМЕТА

● У недјељу, са почетком у 16.30 часова, биће свечано отворен Други међународни видовански турнир „Еуроплет 94“, на којем ће учествовати репрезентације Украјине, Грчке, Југославије и Републике Српске ● У 17.15 часова на програму први, а у 19 часова други сусрет

БАЊА ЛУКА — У Спортској дворани „Борик“, са почетком у 16.30 часова, у недјељу ће свечано бити отворен Други међународни видовански рукометни турнир „Еуроплет 94“. На овој својеврсној манифестацији која се одржава у славу Војске Републике Српске, наступиће репрезентације Украјине, Грчке, Југославије и Републике Српске.

— Све неопходне припреме смо завршили још прије неколико дана. Све је спремно за почетак великог, могу слободно рећи, празника рукомета — истиче Душан Поповић,

председник Рукометног савеза Републике Српске и потпредседник Организационог одбора

Послије завршетка церемонијала свечаног отварања на паркет „Борика“ истрчаће репрезентације Републике Српске и Грчке. Ова утакмица се игра у 17.15 часова, а како најављују из домаћег тора, победа не долази у питање.

— Цијенимо наше пријатеље и грчки братски народ, али зна се каква рукомет играмо ми, а каква Грци. Мислим да победа ниједног тренутка неће доћи у питање — истакао је Милан Вуџак, капитан репрезентације Републике Српске.

У другом сусрету, који се игра у 19 часова, снаге ће одијерити репрезентације Украјине и Југославије. Биће то веома занимљив сусрет двају рукометних колоса и двију различитих школа.

— Даћемо све од себе како бисмо играли у финалу и како бисмо се у што бољем свијетлу представили бањолучкој публици, која има истинчан укус када је рукомет у питању — поручиће из југословенског тора.

Другог дана турнира (понедељак) планирани су сусрети за треће мјесто (15.30 часова) и финални сусрет (17.15 часова).

Д.Г.

РУКОМЕТНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ ДОПУТОВАЋЕ У СУБОТУ У
БАЊУ ЛУКУ

ТАНДЕМ НА „ПЛАВОЈ“ КЛУПИ

● Умјесто савезног тренера Бранислава Зељковића, који има обавеза на Кадетском првенству Југославије, „плаве“ репрезентативце ће водити тренерски тандем Момир Рнић — Драго Јововић

ЗРЕЊАНИН — Рукометна репрезентација Југославије, која ће наступити на Другом међународном видованском турниру „Еуроплет 94“, окупиће се у суботу у Новом Саду одакле ће кренути пут Бање Луке. Ово је саопштио тренерски пар Момир Рнић (Пролетер) и Драго Јововић (Врбас), који ће водити „плаве“ на предстојећој рукометној смотри.

— Још нисмо одредили коначан списак репрезентативца. Тек пред полазак саопштићемо 18 до 19 позиваних имена јер се још консултујемо са клубовима који треба да дају ваљну играча — реферира Момир Рнић. — Нема сумње и бојазни за љубитеље рукомета у Републици Српској. Сигурно долази јака селекција, која ће достојно репрезентивати југословенски рукомет.

Да подсетимо да се на ширем списку који је прије неколико дана

одредио савезни тренер Бранислав Зељковић налазе сљедећи рукометашки: Почуча (Пролетер), Пејановић (Црвенка), Пачак (Агросавез), Вукић (Војводина), Ђурковић (Синтепон), Радичић (Пролетер), Убоваћ (Војводина), Савић (Југовиф), Пирковић (Војводина), Чутура (Црвенка), Ракић (Црвенка), Николић (Север), Мандић (Југовиф), Веселиновић (Динамо, Панчево), Малешевић (Синтепон), Страјнић (Кикинда), Велимиров (Бечеј), Шујица (Пролетер) и Живков (Бечеј).

Због обавеза на кадетском првенству Југославије савезни тренер Зељковић неће моћи да допутије са репрезентацијом Југославије. Зато је Рукометни савез одлучио да Момиру Рнићу и Драго Јововићу повери националну селекцију.

Д.Г.

РЕВИЈАЛНА УТАКМИЦА

ПОЧЕТНИЧКЕ ГРЕШКЕ

РЕПУБЛИКА СРПСКА — СЕЛЕКЦИЈА ЛИГА 18:17 (12:8)

Спортска дворана „Борик“, судије: Бундало и Зељ (оба Бања Лука); гледалаца: 100; искућача: Република Српска 4 минута (Шпиркић и В. Марковић по 2); селекција лига 8 минута (Стојић, Родић и Вуковић по 2); седморица: Република Српска 2(2), селекција лига 2(2).

РЕПУБЛИКА СРПСКА: Хасановић, Вуџак 6(2), Учинани, Шпиркић 7, Црномарковић, Видићлић 3, Калајић, В. Марковић 2, Вукић, Миљуш, Шаркић, Славковић.

СЕЛЕКЦИЈА ЛИГА: Стојић, Стојић 2, Миликић, Илић 2, Црнелић 2(2), Штрбац 1, Ковачић, Шкорнић 2, Которан, Пазандић, Рада, Родић 3, Глигорчевић, Милавић, Гранулић 2, Бојић, Шифорије 1, Порковић, Вуковић 2, Кежало.

БАЊА ЛУКА — У другој контролној утакмици пред почетак Другог међународног видованског турнира „Бања Лука 94“ репрезентација Републике Српске савлада је

селекцију састављену од играча Прве и Друге лиге резултатом 18:17 (12:8). Међутим, било је то блиједо издање репрезентативца, о чему говоре и ријечи тренера Борбе Лазарића:

— Правили су почетничке грешке. Као да их је сустигао умор, јер многи нису навикли на овакав режим рада од два тренинга дневно. Међутим, све ће за предстојећу рукометну манифестацију бити у најбољем реду.

У другом контролном сусрету може се слободно рећи да су побједу донијели голмани Шаркић и Хасановић, који су у више наврата спасавали резултатску предност, сигурним одбраном. Подбацили су овог пута Бекови. Посебно блиједу партију пружили су Учинани и Калајић, који су се послјије утакмице жалили на велики умор.

Дарко ГРАБОВАЦ

ПРВЕНСТВО РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ ЗА ЈУНИОРЕ

СВИ СУ ФАВОРИТИ

МОДРИЧА — Сутра (недјеља) у Модричи почиће финални турнир првенства Републике Српске за јуниоре. За овај завршни турнир пласираће се се екипе бањолучког Врбаса, Јединства из Брчког, зворничке Дрине и домаће Модрича-Општина.

Досадашње утакмице и игре које су приказале наше наде гарантују да ће љубитељи спорта, првенствено одбојке, у Модричи видјети квалитетну и занимљиву одбојку.

О фаворитима не треба расправљати: сви имају подједнаке шансе, а томе треба додати и тренутну инспирацију, као и спортску срећу, која ће вјероватно одиграти ваљну улогу.

Т.П.

ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ЗА
ОДБОЈКАШИЦЕ — ЈУНИОРКЕ

НЕИЗВЈЕСНО ДО КРАЈА

ИЛИЦА — Најбоље јуниорске екипе Републике Српске сутра (недјеља) окупиће се на Илици да би одлучиле ко ће бити први јуниорски првак у одбојци наше државе.

Снаге на Илици одијериће одбојкашице Модриче, пријаворске Украјине, зворничке Дрине и Игмана са Илице.

Једно је сигурно: до последњег тренутка неће се знати шампион јер су се све екипе добро спремиле и физички и психички за завршни турнир.

Т.П.

ОДРЖАНА СЈЕДНИЦА ОРГАНИЗАЦИОНОГ
ОДБОРА МЕЂУНАРОДНЕ БОКСЕРСКЕ
РЕВИЈЕ „БАЊА ЛУКА 94“

ОРГАНИЗАТОРИ ЗАВРШИЛИ ПОСАО

БОКС

● Према констатацији боксерских радника, смотра може да почне ● Стижу такмичари из Украјине, Грчке и Југославије

БАЊА ЛУКА — Одржана је последња сједница Организационог одбора Међународне боксерске ревије „Бања Лука 94“, која ће се одржати у уторак, 28 јуна, у Спортској дворани „Борик“, са почетком у 18 часова.

— Поводом Дана Војске Републике Српске и Видовдана, организовали смо велику боксерску ревију. Све је спремно и што се организује тиче, она би већ сутра могла да почне — рекао је мр Рајко Касагић, председник Организационог одбора.

Потом је о техничкој организацији Међународне боксерске ревије „Бања Лука 94“ говорио

Средоје Зекановић, селектор репрезентације Републике Српске и потпредседник Организационог одбора.

— С много озбиљности и залагања пришли смо организовању ове приредбе. Спортски, боксерски и друштвено-политички радници, уз помоћ генералног спонзора ПП „Екватор“, обавили су све неопходне припреме.

На међународној боксерској манифестацији предвиђено је да се одржи више од 20 мечева. Поред најбољих имена југословенских рингова и бораца из Републике Српске, долазак су најавили и бројни гости. Тако ће делегацију Боксерског савеза Југославије предводи Стојан Кондић, председник и Сретен Јабучанин, генерални секретар ове асоцијације.

Превиђене су и бројне награде, које ће бити уручене најбољем, најборбенијем и најмлађем боксеру. Интересантан је податак да ће улазна ревију племените вјештине бити слободан. Љубитељи бокса у Бањој Луци моћи ће да уживају, осим у правим боксерским дупима и у куптурно-забавном програму. Д.Г.

ДАНАС (СУБОТА), СА ПОЧЕТКОМ
У 16 ЧАСОВА, ОДРЖАВА СЕ ПЛИТВИЧКИ
МИТИНГ „БАЊА ЛУКА 94“

ЈУГО ЕЛИТА НА ОКУПУ

● На базену Холдинг-компаније „Ишел“ наступиће више од 70 пливача из Београда, Новог Сада, Јагодине, Сенте, Зрењанина, Будве, Бечеја и других градова Југославије ● Припремили смо ову пливачку манифестацију у славу Војске Републике Српске и част великог православног празника Видовдана — истакао је Милан Јејинић, председник Борац-Ишела

БАЊА ЛУКА — Данас (субота), на базену Холдинг-компаније „Ишел“, одржаће се пливачки митинг „Бања Лука 94“, који ће окупити више од 70 најквалитетнијих пливача.

— Припремили смо ову пливачку приредбу у славу Војске Републике Српске и част великог православног празника Видовдана — истиче Милан Јејинић, председник Пливачког клуба Борац-Ишел. — Квалитета ће сигурно бити јер ће наступити такмичари из Београда, Новог Сада, Јагодине, Сенте, Будве, Зрењанина, Бечеја и других градова Југославије.

Већ су одавно завршене опсежне припреме како би се ова спортска манифестација што боље организовала. Обезбијене су вриједне награде за све учеснике митинга, услови за квалитетно надметање и много још тога.

— Преуредили смо базен како би се овдје могла одржавати

Д. ГРАБОВАЦ

ПРОГРАМ

9.00 — Посјета представника клубова, Пливачког савеза Југославије и Републике Српске равеним борцима у Војномедицинском центру
11.00 — У Банском двору ће се одржати семинар за тренере 15.00 — Припрема пливача и културно-забавни програм на базену „Ишела“
18.00 — Свечано отварање Пливачког митинга „Бања Лука 94“
18.15 — Почетак такмичења

ПРЕД ФИНАЛНЕ ТУРНИРЕ ЈУНИОРА

СТАЗАМА СТАРИЈИХ ДРУГОВА

ЗВОРНИК — Уочи финалног турнира одбојкаша за јуниоре, који ће се одржати у недјељу и понедељак у Модричи и на Илици, међу зворничким јуниорима влада оптимизам. Жеља је младих одбојкаша да, по угледу на сениоре, свом граду донесу титулу првака државе и у конкуренцији јуниора. Зато објективно веће шансе имају девојке, које ће се на Илици борити с екипама Украјине, Модриче и Игмана, док ће у Модричи јуниорима бити знатно теже са екипама домаћина, Врбаса и Јединства.

Д.Г.

ШИРОК СПЕКТАР ДЈЕЛАТНОСТИ

"Електросервис" - КОМЕРЦ
ДП ПРЕДУЗЕЋЕ - БАЊА ЛУКА
ПАРТИЗАНСКИХ АВИЈАТИЧАРА бр. 18.

Телефакс: 35-739
Директор: 30-929, 30-881
Шеф рачунарства: 35-738
Компјутер: 30-880
Служба бирачница - регистрација: 35-765
Служба електро - мотори: 35-706
Служба раскладних уређаја и кућних апарата: 35-735

Хроничари збивања у Бањој Луци забиљежили су 31. марта 1987. године. „Данас је започео сарадом још један услужни капацитет који ће обављати сервисирање бијеле технике, мјерних уређаја и термичке опреме. Према свим анализама, двадесетак стално запослених мајстора ће имати довољно посла с обзиром на убрзани развој Бање Луке и ширег крајишког подручја.“

Ријеч је о оснивању „Електросервиса“ - специјализованог предузећа насталог од тадашњег „Елмонта“ и „Механике“, које је одмах на почетку дјеловања биљежило солидне пословне успјехе. За кратко вријеме се оспорило сервисирањем свих тадашњих југо-произвођача опреме за широку и индустријску намјену, да би у каснијем времену „Електросервис“ био једини овлаштен на овом подручју за оправку и вјештачење мјерних инструмената. Распадом бивше Југославије, колектив се нашао у изузетно тешком стању првенствено из разлога што је ово подручје било углавном ослоњено на обезбјеђење опреме од произвођача из Словеније и Хрватске, за коју је данас скоро немогуће обезбједити резервне дијелове и остали репроматеријал.

СМАЊЕНИ КАПАЦИТЕТИ И МОГУЊНОСТИ

Од 156 стално запослених деvedесет посто је била квалификована и висококвалификована радна снага специјализована за сервисирање опреме у области прецизне механике, електронике, бијеле технике, термике итд. - образложе инж. Александар ПОПОВИЋ, директор „Електросервиса“. Нажалост, актуелни је рат пореметио целокупно пословање, тако да тренутно само двадесетак људи обавља услуге за које смо регистровани и признати у квалитету њиховог вршења. Ради се у изузетно тешким условима јер нам је скоро немогуће обезбједити неопходни репроматеријал и резервне дијелове. Можда би се одређени материјали могли и обезбједити у већим количинама и по асортману, али недостатак готовог новца потпуно лимитира наше напоре и хтијења да стално будемо на услузи нашим традиционалним пословним партнерима. Дуг је списак наших дужника, али разумијевање „Витаминке“, „Бањалучке пиваре“, КМЦ и још неких предузећа на овом подручју. Још нисмо дошли у ситуацију да радницима „ускратимо“ личне додотке или помоћ одбрани Републике Српске - закључује директор Поповић.

У „Електросервису“, поред потешкоћа у обезбјеђењу неопходних репроматеријала и опреме, апострофирају и недостатак разних алата без којих се не могу обављати

● Проблеми у раду и пословању „Електросервиса“ нимало се не разликују од осталих дјелатности, што је и разумљиво јер су прекинуте дугогодишње пословне везе са партнерима из Словеније и Хрватске, чија су опрема и апарати, били доминантни на крајишком подручју. И нелојална конкуренција приватних подузетника знатно утиче на обим послова, али дугогодишње искуство и широк спектар услуга ипак омогућавају какво-такво преживљавање.

По престанку рата „Електросервис“ планира достићи и превазићи предатни ниво услуга на ширем крајишком подручју, тржишту на којем је стекао изузетан углед.

услуге оправке на осјетљивим машинама, опреми и уређајима. По разним је основама количина алата сведена на минимум, нови у међувремену није набављен а резерве су материјала потпуно истрошене. Нелојална конкуренција појединих приватних сервисера, такође утиче на обим послова. Ваљало би, кажу у „Електросервису“, напокон и практично, а не само законски, уједначити услове рада и пословања оба привредна сектора у ком би случају могла прорадити и тржишна утакмица - неминовност времена и потреба савременог пословања гдје и „Електросервис“, захваљујући дугогодишњем искуству види реалну шансу у будућим мирним временима.

ОЧУВАТИ ЉУДЕ И ОБЈЕКТЕ

Од 71 стално запосленог радника, педесет их се налази у редовима Војске Републике Српске. Свим је борци-

ма обезбјеђен загарантовани лични доходак и остала примања, углавном илмирнице а за породице тројнице погинулих колектива је преузео комплетну бригу од рјешавања стамбених проблема до стипендирања дјеце. Нажалост, колектив тренутно није у могућности обезбједити станове и удовољити за 48 захтјева колико је бораца са неријешеним стамбеним питањима. Ипак се чине одређени напори да се што рационалније обави расподјела скромног стамбеног фонда, кључно би се ријешиле потребе најугроженијих породица. Угроженост колектива као цјелине, међутим брига је свих запослених, што се очитује у одржавању континуитета рада и одржавања постојећих скромних капацитета једнакоставно из разлога што ће по престанку рата „Електросервис“ поново кренути у освајање тржишта шире бањолучке регије, Републике Српске и Републике

СВЕ НА ЈЕДНОМ МЈЕСТУ

„Електросервис“ је оспособљен за пружање услуга из следећих области: - ЕЛЕКТРОМЕХАНИКА: премотавање специјалних електромотора лифтова, дизаличних редукторских са једним или више намота, премотавање разноврсних претварача, израда калема од специјалне пластике, премотавање трансформатора свих врста и све друге сервисне услуге из ове области.

- БИРОТЕХНИЧКА СРЕДСТВА И МЈЕРНИ ИНСТРУМЕНТИ: оправка свих врста рачунара, копирапарата, оправка и монтажа свих мјерних уређаја до великих индустријских вага. Истовремено обавља оправку полуаутоматских и аутоматских уређаја и баждарање уређаја, односно драгоцијних метала.

- ТЕРМИЧКИ УРЕЂАЈИ: оправка свих врста раскладних уређаја од кућанских замрзивача до великих раскладних комора и хладњака. Затим, машине за прање веша, сушаре и све друге термичке опреме.

Ово је само дио списка услуга - потпуније информације се могу добити на телефон 078/30-881 и 30-929.

Српске Крајине. У плану је такође, довршење савремене пословне хале у којој ће мајстори овог специјализованог предузећа обављати сервис електромеханике, термичких уређаја, биросредстава и мјерних уређаја. Неће као ни у предатном времену, бити запостављена ни услуга на терену јер „Електросервис“ углавном и долази на лице мјеста, обавља „дијагнозу“ и врши интервенцију уз одговарајући атест.

Д. КИСИЊ

LA.I.M.E.X (п.о.)
ПОЉОПРИВРЕДНА ПРОИЗВОЂАЧА И УСЛУГЕ
ВЕЛЕТРГОВИНА ИМПОРТ-ЕКСПОРТ
НОВИ ГРАД
ДОБРИЛЕ ГРУБОР 6.6.
ТЕЛЕФОН: 079/51-418, 52-007
ТЕЛЕФАКС: 079/51-418

"АЛЕКСАНДАР КОМЕРЦ"
БАЊА ЛУКА
на спрату Модна кућа "Матекс"
Ул. Веселина Маслеше 66
тел.: 078/11-567 и 41-316
РК "НАМА"

ПОВОЉНЕ ВЕЛЕПРОДАЈНЕ ЦИЈЕНЕ

фармеркс ЛЕВИС 501
Троче и УСА ВАЛЕНТИНО
СУПЕР РИОЛЕ ЕДВИН
50-70 КИ

РАСТ ПРОМЕТ
БАЊА ЛУКА

ПОВОЉНЕ ВЕЛЕПРОДАЈНЕ И МАЛОПРОДАЈНЕ ЦИЈЕНЕ СОКОВА

МАНГО БУС НАРА

Ул. Јајачка 27 (почетак Рударске)
Телефон: 078/ 49-105

ВАШ ЛИСТ
"ГЛАС СРПСКИ"

МЕРИДИЈАН

МЕЂУНАРОДНА ШПЕДИЦИЈА
ИЗВОЗ-УВОЗ
ТРГОВИНА
БАЊА ЛУКА

Турист

Бања Лука
В. Маслеше 66

тел/факс 078/11-787
телефон 11-791

НУДИ АРАНЖМЕНЕ посредством РЕНОМИРАНИХ АГЕНЦИЈА

КОМП-TOURS NOVI SAD
INTERCITY TOURS
PASSPORT
JAT AIRLINES

Сателит ПТТ

Бања Лука
Телефони: Агенција 078/ 44-080
Кућа 58-119

ОРГАНИЗУЈЕ ШОПИНГ У СУБОТИЦУ
Полазак четвртком у 19 часова
СОФИЈУ
Полазак уторком и петком у 10 часова
СОЛУН
Полазак у јулу

Информације, резервације и продаја карата у Агенцији у Бањи Луци
тел: 078/44-080 и Градишци, тел: 812-974

ДРНОГОРСКО ПРИМОРЈЕ

и Шама доје нас још увијек очекују као рођене

ПРЧКА КИПАР

ВАШЕ ПУТОВАЊЕ - НАША ПОСЛОВНА ТАЈНА

дп КРАЈИНАГАС д.о.о.
 ПРЕДУЗЕЊЕ ЗА ТРГОВИНУ
 ТЕКУЋИМ ПЛИНОМ, НАФТОМ
 И НАФТНИМ ДЕРИВАТИМА
 Бања Лука Рамини 66
 ТЕЛЕФОНИ: 078/722-111
 39-962
 ТЕЛЕФАКС 078/722-226
ПРОДАЈНА МЈЕСТА
 Фра Грге Мартића 66
 Марица Држића 66
 Милоша Обилића 66
 Рамини 66

АУТОСТРАДА
 ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЊЕ

**НАЈПОВОЉНИЈА
 ПОНУДА** на велико
 и мало

ГУМЕ
 путничке, полутеретне,
 бицикл и молад,
 тракторске, виљушкар
АКУМУЛАТОРИ
МОТОРНА УЉА
РОБА ШИРОКЕ ПОТРОШЊЕ

Крајишких бригада 63, Бања Лука
 тел/факс 078/33-826, телефони: 59-258 и 12-111

АУТО ШКОЛА
 Тел. 31-143
 кандидације кредитирамо
 плаћање у ратама

ОГЛАС
 Мјешовитом дионичарском друштву Хотел „Босна“ Бања Лука потребно 6 радника за обављање послова у угоститељству. Позивају се сви заинтересовани који имају завршену најмање средњу школу (пожељно је угоститељска школа) да дођу у хотел „Босна“ Бања Лука 29.6.1994. године у 11,00 часова.

СЕРВИС КОМИСИОН Бања Лука
БОНУС Крајишких бригада 1

Ауто гуме		
• тидео шире	- 145 13	90 НД
• покер-сларати	- 155 13	100 НД
• билијарни	- 165 13	110 НД
• сервис	- 175 13	125 НД
• откуп	- 175 14	145 НД
• продаја	- 195 15	220 НД
Акумулатори		
• 45 Ам		80 НД
• 55 Ам		95 НД
• 66 Ам		110 НД
• 97 Ам		160 НД
• 110 Ам		160 НД

Тел.: 078/56-523

МАЛИ ОГЛАСИ

Продаја
 Куће - земљишта

- Продајем кућу катницу Звонка Гарића 58. телефон 078/43-032 (ш043127)
- Продајем кућу деокалицу 550 ДМ квадрат. телефон 078/54-051 (ш4331-48)
- Продајем већу кућу са пратећим објектима или мијењам за већи стан са гаражом. могу и друге комбинације. телефон 078/56-208 (ш43026)
- Продајем кућу на Малти. телефон 078/32-181. 078/44-110 од 9 до 20 часова (ш43116)
- Продаје се стара камена кућа од 100 м² и плац 3.90 ари у Кумбору. хитно. телефон 011/663-261. 011/474-071 (ш43114)
- Продајем комплетно домаћинство 8 км од центра Бање Луке. комфорна кућа 100 м² са телефоном, гаражом, помоћним зградама, са 6.5 дунума земље око куће, поред асфалта цијена 49.000 ДМ. телефон 011/544-317 078/722-247 (43084)
- Продајем или мијењам кућу у Инђији за Бању Луку 80 м² са окупацијом 400 м². телефон 022/560-164 (ш40893)

Станови - зајена

- Мијењам започету градњу куће на Крку за започету кућу или старију кућу у ужом центру Бање Луке. може и куповина. телефон 078/60-156 (ш43133)
- Мијењам кућу код Госпића-Хрватска за кућу у Бањој Луци. телефон 078/65-145 (ш043120)

Станови - потражња

- Потребан намјештен — ненамјештен комфоран стан. плаћање унапред. телефон 078/48-227 (430-47)

• Тражим кућу или стан са телефоном. предност намјештено. телефон 078/11-522 (ш43082)

• Тражим собу са коришћењем кухиње и купатила. телефон 078/840-423 (ш043139)

Радна мјеста

- МП „ЧЕС“ Фабрика детерџијата Бања Лука врши пријем у стални радни однос главног књиговође (1 извршилац) по могућности са радним искуством. пријаве на телефон 078/12-050. 078/12-030 (ш43122)
- Потребне даље дјевојке за рад у кафичу. телефон 078/45-297 (ш43140)

Разно

- Хитно продајем потпуно нов комбајн „змај“ 135 бункераш 30% ефикасније 078/62-212 (ш433012)
- Изнајмљујем или купујем пословни простор. телефон 078/65-145 (ш431-20)
- Израјем пословни простор Ул Степе Степеновића 266. телефон 078/48-078 (ш 43112)
- Продајем комбајн 133 Б година 1991 078/66-496 (ш43111)
- Продајем роштилицу плин-угља. телефон 078/35-447 звази 7-19 часова (ш43126)
- Продајем камп-приколицу величине 5х2 м. све информације телефон 078/784-097. (ш43129)
- Продајем камп-приколицу „адриа“ 305 ДЛЗ+ лежај са тендом. венбордски „мотор томос Т“ 18 Е. телефон 078/31-329 (ш43094)
- Продајемо кафе-пржионице и млинове. цемент. столарију 078/785-405 (ш43077)
- Најповољније тракасте завјесе венецијанери и пластичне ролетне 078/55-722 (ш40958)
- Купујем расхладну витрину 078/46-508
- Тражим кућу или стан на чување. озбиљан брачни пар без дјеце. Телефон 756-150 (041246)

Тужним срцем јављамо свој родбини комшијама и пријатељима жалосну вијест да је као борац Војске Републике Српске у 30. години живота погинуо наш драги

Последњи поздрав драгом саборују

Тужно сјећање на драгог

МИПЕ ПАНТОШ
 Сахрана драгог нам покојника обавиће се у недељу, 26.6.1994. године, у 14 часова на гробљу Пантоши у Голешима.
 ОЖАЛОШЉЕНИ: отац Станко, браћа Неђо Милош, Милан Вукашин, Милорад Драган, Жељко и Смиша, сестре Радмила и Јованка, снахе Славница и Миладинка, те остале многобројна родбина и пријатељи.

МИЛИ ПАНТОШУ
 од ратних саобраћаја из јединице Мјесне заједнице ГОЛЕШИ (041249)

ДРАГАНА ДИВЉАКА
 26.6.1992 — 26.6.1994
 Брат Свето снахе Јованка Данка и Весна 0043149

НЕНАДА ВЕСИПА
 Туга и бол вјечно ће трајати за Тобом. Ожалошћени брат СЛОБОДАН са породицом. (041246)

ДРАГОСЛАВ САВИЈУ
 Другови ВП 7053. Бања Лука. 0043154

ДРАГОСЛАВ САВИЈУ
 Од пријатеља и комшија Софије Блаже и Здравка 043150

ГРАБА ЕКО&МММ БАЊА ЛУКА

СТОВАРИШТЕ ЛАУШ
 Тел: 58-463, 31-730
 СТОВАРИШТЕ ТРН
 Тел: 784-248, 784-647
 ЧЕЛИК
 Тел: 48-012
 БЕОГРАД
 Тел: 011/25-46-848

СТАМБЕНА ЗАДРУГА
ЕКОДОМ
 БАЊА ЛУКА

**СВЕ ЗА СТАН ИЛИ КУЋУ
 ОД ТЕМЕЉА ДО КРОВА**

Intertrans
 Бања Лука,
 Младена Стојановића број, 7.
 Тел: 078/49-917; 49-951
 Телефакс: 078/49-964   Телекс: 45-380

Производи:

ЧАЈАВЕЦ
 ХОЛДИНГ
ЕЛЕМЕНТИ *Аутоматике* **ЧЕЛИНАЦ**

Обезбјеђује све РЕЗЕРВНЕ ДИЈЕЛОВЕ програма елемената аутоматике за ВЕШ МАШИНЕ

- програматоре 301, 302, 303 "Горње"
- програматоре 311, 211 "ЕИ" Ниш
- програматоре 222, 122 "Обод"
- програматоре 345, 346 "Кончар"
- електроventиле, једно, дво и троизлазне
- пресостате - једно и двонивојске
- термостате једно и двостепене
- биметалне бравице за врата

За електричне штедњаке - Обртни прекидач и МОТОР РАЖЊА

За ваша возила типа "Застава", "Голф", "Лада" термичке прекидаче

Радимо све типове: МАНОМЕТАРА И ТЕРМОМЕТАРА (стандардне, контактне, специјалне и по Вашем захтјеву)

Вршимо услуге: резања, деформисања и прераду пластике

НАЗОВИТЕ ИЛИ ДОБИТЕ ДА СЕ ДОГОВОРИМО

Наши телефони су: 078/851-077 Директор, 851-031 Централна, 851-118 Продаја, Телефакс: 078/851-204

Тужно сјећање на вољене

МАРКА и БОРБА
ДОЈЧИНОВИЋ

Прошло је двије тужне године од преране смрти вољеног брата, који изгуби живот бранећи Отаубину, и 3 године и 94 дана од смрти вољеног наг тате. Ваша кћерка и сестра **ДУШАНКА** и зет **БРАНЕ**, са дјецом **ДАЛИБОРОМ**, **ДАРКОМ** и **ДРАГАНОМ**. (041249)

Дана 26. јуна 1994. године навршава се тужна година од смрти моје драге мајке и сестре

КОВИЉКЕ
КОВЕ и **СИМЕУНЕ**
КОРДА

Моја дјеца су глечна, а сузе помажу да сачувам сјећање на срећне дане. Ријечи су сувише мале да бих њима могла изразити бол и тугу коју носим. Кћерка и сестра **Милева** са породицом 0043141

Тужно сјећање на драгу баку и тетку

КОВИЉКУ
КОВУ и **СИМЕУНУ**
КОРДА

од унука и сестрића **Жељо** са породицом 0043141

Дана 25.6.1994. године навршава се тужна година од смрти наших најмилијих

КОВИЉКЕ
КОВЕ и **СИМЕУНЕ**
КОРДА

Дана 25. јуна 1994. године у 11.30 часова посјетићемо њихов гроб, положићемо цвијеће и запалићемо свјеће. Обавештавамо сву родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. Вјечно ожаловљене породице **Корда** и **Трнинић** 0043141

Прошла је тужна година откако смо изгубили вољену тетку и заву

КОВИЉКУ
КОРДА и **СИМЕУНУ**
КОРДА

кво и нашу драгу мајку и свекру

Њихови најмилији **Драго** и **Дара**. 0043141

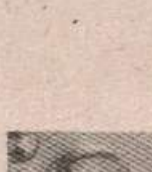
Дана 29. јуна 1994. године навршава се тужна година откако нас је напустила наша вољена мајка

ЈОВАНКА
САВИЋИЋ
рођена
ГУЗИЈАН

Дана 28. јуна 1994. године (недјеља) у 11 часова посјетићемо њену вјечну кућу и положићемо цвијеће на гробљу Опсјечко. Ожаловљени: синови **Перо**, **Којо**, **Крсто** и **Дуле**, кћерке **Душанка** и **Љубица**, снахе **Зетови**, унучад и остала многобројна родбина комшије и пријатељи. 043096

Ускоро ће 40 дана како изгубисмо вољеног брата

БОШКА
КЕКИЋА

Брат **Новак** и сестре **Мирјана**, **Мара**, **Милева** и **Олгица** са породицама 0043138

ТУЖНО СЈЕЋАЊЕ НА НЕ САБОРЦЕ

ЉУБУ
ОСТОЈИЋА

28.6.1992-28.6.1994.

НЕДЕЉКА
БОРОВНИЦУ

26.6.1992-26.6.1994.

ДРАГАНА
ДИВЉАКА

26.6.1992-26.6.1994.

УДРУЖЕЊЕ „ГОРАН РАДУЛОВИЋ БИМБО“

МИРКО
МИШИЋ

Дана 26. јуна 1994. године навршава се 17 мјесеци од када нас је заувјек напустио драги наш **Мирко**. Тога дана посјетићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће. Вјечно ожаловљени: супруга **Анђелка**, синови **Александар** и **Игор**. 043135

МИРКО
МИШИЋ

Прође 17 тужних мјесеци од када нас је заувјек напустио драги наш тата. Убице те и заувјек одвојише од нас. Твоји синови **Александар** и **Игор**. 043135

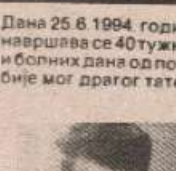
МИРКО
МИШИЋ

Драги наш зете, ево прође и ових тужних 17 мјесеци од када си нас заувјек напустио и оставио празнину у нашим срцима. Твој **Жељо** шурјакиња **Роса**, са кћерком **Славоном**, пунац **Раде** и пуница **Јованка** свастика **Невенка**. 0043135

БОШКА
ПОПОВИЋА

Тога дана у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће на гробљу Сјенице, **Ребровац**. Ожаловљени: супруга **Гроздана** и кћерка **Биљана**. 0043134

ПЕРЕ
ПРЕРАДОВИЋА

Дана 26.6.1994. године навршава се 40 тужних и болних дана од погибије мог драгог тате

БЛАГОЈЕ
БАЈЕ
МАРИЋА

Дана 26.6.1994. године у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће на гробљу у **Борику**. Његова супруга **Гордана**, син **Александар**, кћерка **Биљана**, браћа **Момир**, **Војин**, **Чедо**, **Ђорђе** и **Раденко**, сестре **Божича**, **Даринка**, **Радосава**, **Дубравка** и **Даница**, саборци, радне колеге и колектив **ВП 7377** **Бања Лука**. 043110

БАЈУ

од сестре **Радосаве** Док живим ја живјеће и сјећање на тебе. 0043110

БАЈУ

од брата **Војина** снахе **Борјане**, братића **Бориса** и братичке **Весне**. Твој ведри лик и племенита душа одржава нас у животу. 0043110

БЛАГОЈУ
БАЈУ

од супруге **Гордане**, сина **Александра** и кћерке **Биљане**. Вријеме пролази, а туга и бол су вјечни. Тешко је схватити да ниси са нама. 0043110

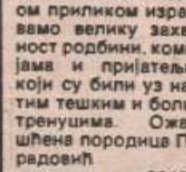
БЛАГОЈУ
БАЈУ

од породице **Вукановић**: **Васе**, **Радојке**, **Милке** и **Гордана**. 0043110

ДИМИТРИЈЕ
ПРЕРАДОВИЋ

Тога дана у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће на гробљу Шаринци. Овом приликом позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже. У немогућности да свима појединачно захвалимо, овом приликом изражавамо велику захвалност родбини, комшијама и пријатељима који су били уз нас у тим тешким и болним тренуцима. Ожаловљена породица **Прерадовић**. 0043148

НЕНАДА
ВЕСИЋА

26.6.1992-26.6.1994. Драги наш **Нешо**, тешко је схватити да више ниси са нама јер вријеме које је протекло није умањило тугу за **Тобом**. Отца **Милорад**, мајка **Лазарка**, сестре **Раде** и **Слободанка**. 0043145

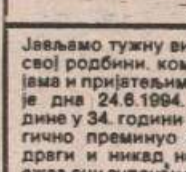
ДИМИТРИЈУ

Породица **Станивковић** 0043148

ГРОЗДЕ
МИХАЈЛОВИЋ

Дана 27. јуна 1994. године навршава се 8 тужних мјесеци од смрти наше драге

ДРАГОСЛАВ
САВИЋ

Сахрана ће се обавити дана 25. јуна 1994. године у 16 часова на Српско-православном гробљу у **Борику**. Ожаловљени: супруга **Јадранка** и кћерка **Драгослава**. 0043150

У недјељу 26. јуна 1994. године навршавају се двије године откако си нас напустио драги наш

ЗДРАВКО
МАРКОВИЋУ

Имали смо срећу да те имамо, да нас волиш и да те волимо. Тебе нема, али вјечно ћеш живјети у нама. Вјечно ожаловљена супруга **Љиљана** и кћерка **Биљана**. 0043136

ЗДРАВКА
МАРКОВИЋА

Кћерка **Биљана** 0043137

НЕНАДА
ВЕСИЋА

26.6.1992-26.6.1994. Драги наш **Нешо**, тешко је схватити да више ниси са нама јер вријеме које је протекло није умањило тугу за **Тобом**. Отца **Милорад**, мајка **Лазарка**, сестре **Раде** и **Слободанка**. 0043145

ДРАГОСЛАВЕ

У **Борику** си тако си ми близу, а тако далеко. Волим те пуно и волећу те до краја овог живота. Сваки дан ћу да те гледам са наше терасе. Не бој се, драги мој тата, чувамо те ја и мама. Твоја кћерка **Драгослава**. 0043150

ДРАГОСЛАВЕ

Пуно бих хтјеља да ти кажем, али не могу ништа. Волим те и волећу те до краја свога живота, ти си ми био сав ослонац у мом животу. Остаћеш у мом и **Давидном** срцу до краја живота. Збогом, једини мој. Воле те твоје **Јадра** и **Дада**. 003150

ВЕЛИКУ
В. ЖИВКОВИЋ

27.12.1993-27.6.1994. Дана 26. јуна 1994. године у 11 часова посјетићемо њену вјечну кућу и положићемо цвијеће на гробљу **Ребровац**. Ожаловљене породице: **Живковић**, **Јаничић**, **Шлепеновић** и остала многобројна породица. 0043096

У недјељу 26.6.1994. године навршава се тужна година од преране смрти нашег драгог сина оца, супруга брата и стрица

РАДЕ
КОЏОМАНА

Тога дана у 10 часова обавићемо годишњи помен и положићемо цвијеће на гробљу у **Чердачанима**. ОЖАЛОШЉЕНИ: мајка **Милосава**, кћерка **Сајетлана**, супруга **Божана**, браћа **Дуле**, **Бошко** и **Ђоко**, снахе, синови и остала родбина и пријатељи.

РАДУ
КОЏОМАНА

Вјечно ожаловљена твоја браћа: **Дуле**, **Бошко** и **Ђоко**.

РАДУ
КОЏОМАНА

ЈОВАНКА са породицом 0043130

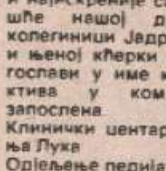
ВУКОСАВА
ПОСИЋ

Јављамо тужну вијест свој родбини, комшијама и пријатељима да је дана 23. јуна 1994. године у 71 години преминула наша драга

ДРАГОСЛАВУ
САВИЋУ

Сахрана ће се обавити дана 25. јуна 1994. године у 14 часова на гробљу у **Челинцу**. Ожаловљени: синови **Миленко**, **Ђуро** и **Боро**, кћери **Босиљка**, **Милка**, **Цвијета**, **Данка**, **Љуба**, **Борка** и **Нада**, снахе **Зетови**, унучад **Браћа** и остала многобројна родбина и пријатељи. 0043123

ДРАГОСЛАВУ
САВИЋУ

и најискреније саучешће (нешој) драгој колегиници **Јадранки** и њеној кћерки **Драгослави** у име колектива у ком је запослена **Клинички центар Бања Лука** Одјељење педијатријске службе 0043150

ДРАГОСЛАВУ
САВИЋУ

од породице **Пулибрић**.

Дана 26. јуна 1994. године навршава се 40 тужних дана откако није саманула драги

МИЛОЈЕ
(РАДОМИРА)
ЈОКИЋ

Тога дана у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу на **Новом гробљу** и положићемо цвијеће. Позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. Ожаловљена породица **Јокић**. 0043148

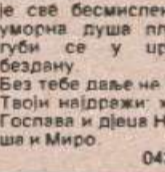
ЉУБИЦА
МАРИНКОВИЋ

Дана 24.6.1994. године навршило се 8 мјесеци откако није са нама наша драга супруга и мама

ЉУБИЦА
МАРИНКОВИЋ

Увјек ће те вољети твоји **Славо**, **Слава** и **Гордана**. 0043142

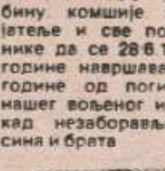
БРАНИСЛАВА
МИЛИЧКОВИЋА

Дана 25. јуна 1994. године прошло је 6 мјесеци од смрти драгог мужа и оца

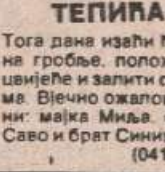
ДРАГОСЛАВУ
САВИЋУ

од Пре **ПОНТОНИ**-**РСКЕ** чете. (43152)

ДРАГОСЛАВУ
САВИЋУ

Са тугом и болом обавештавамо родбину, комшије, пријатеље и све познанике да се 28.6.1994. године навршавају 2 године од погибије нашег вољеног и никад незаборављеног сина и брата

НОВАКА
ТЕПИЋА

Тога дана изаћи ћемо на гробље, положићемо цвијеће и залити сузама. Вјечно ожаловљени: мајка **Миља**, отац **Саво** и брат **Синиша**. (041243)

Јављамо тужну вијест свој родбини, комшијама и пријатељима да је дана 23. јуна 1994. године у 78. годишњак болести преминуо наш драги

ДУШАН ТОДОРИЊИЋ

Сахрана ће се обавити дана 25. јуна 1994. године у 15.00 часова на гробљу Пердуви. (код ТАС према Трапистима).
ОЖАЛОШЕНИ: супруга Душанка, синови Милан, Мирослав, снахе Борка и Весна, унучад Александар, Снежана, Симиша и Јелена, браћа Ђуро и Ненад и остала многобројна родбина, комшије и пријатељи
0043125

Дана 26. 6. 1994. године навршава се 6 мјесеци од погибје нашег драгог

ДРАГАНА БЕКИЋА

Вјечно ожалаштени ујак Милко, ујна Милка, дјеца Љубиша и Слободан, дјед Обрад и бака Велинка
(041246)

Тужно сјећање на драгог нећака

ДРАГАНА БЕКИЋА

Од ујака Стаменка, ујне Винке и дјеце Драгана и Милана
(041246)

Последњи поздрав другу

МИРКУ СТАНКОВИЋУ

Од Нада, Љубинке, Ранка и Горана
043121

ИН МЕМОРИЈАМ
24. 6. 1979 — 24. 6. 1994

ЈОВО КУРУЗОВИЋ

С поштовањем и тугом породица Курузовић
0043115

Дана 26. 6. 1994. године навршава се 40 тужних дана од како нас је напустила наша драга

МИША СМИЉАНИЋ РОЂЕНА КРИВОКУЋА

Тога дана у 10 часова посетили смо њену вјечну кућу и положили цвијеће на гробљу у Клашницама. Ожалаштени породица
0434117

У СПОМЕН

РАНКА ГЛУВИЋ

из Вилуса

Почивајте у миру Божијем, ви заслужујете мир!
С љубављу Ваша породица
0043124

Дана 26. 6. 1994. године навршава се 6 тужних мјесеци од смрти наше драге и вољене

ЉИЉАНЕ ГАЈИЋ РОЂЕНЕ РУЛИЋ

Дана 26. 6. посетили смо њену вјечну кућу, окитити цвијећем и заплити сузама. Том приликом позивамо сва родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже. Вјечно ожалаштени породице ГАЈИЋ и РУЛИЋ
(041248)

Тужно сјећање на једину кћерку

ЉИЉУ

Била си наша звијезда, радост и срећа. Звијезда је пала, а ми је још тражимо. Неутешни родитељи, Отац Младен и мајка Јела
(041248)

Тужно сјећање на вољену супругу

ЉИЉУ

Злато моје, у ноћима рутим док спавам о Теби, о љубави једној што нас касно споји, сјећам се живо као да још постоји.
Твој ПЕДО
(041248)

Тужно сјећање на вољену снаху

ЉИЉУ

Драга наша снахо, нико смо те изгубили увијек си оvdје са нама. Изгубити не значи престати вољети. Твој свекрм Ненад и свекрва Млађенка ГАЈИЋ
(041248)

Тужно сјећање на вољену сестру

ЉИЉУ

Узели су Тебе, али сјећања не могу. Твоји Нада, Мики, Маријана и Марко
(041248)

АЛЕКСА ГЛУВИЋ

из Вилуса

Тужно сјећање на вољену снаху

ЉИЉУ

Твоја заова САВКА
(041248)

Тужно сјећање на вољену ујну

ЉИЉУ

Твој ЂОРЂЕ
(041248)

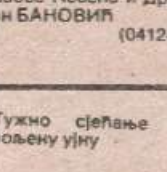
Тужно сјећање на вољену снаху

ЉИЉУ

Заова Невена и Драган БАНОВИЋ
(041248)

Тужно сјећање на вољену ујну

ЉИЉУ

Тужно сјећање на драгог брата

ЉИЉУ

Данијел и Драгана БАНОВИЋ
(041248)

Тужно сјећање на драгог унуку

ЉИЉУ

Баба Вида Гајић, стриц Драгутин и стрина Стана са породицом
(041248)

Тужно сјећање на моју драгу снаху

ЉИЉУ

Сва тежина и бол у срцу мјесто твоје узме уместо твоје љепоте и доброте. Захваљна заова НЕВЕНА.
(041248)

Дана 26. 6. 1994. године навршава се 40 тужних дана од погибје нашег драгог

МАРКА (СТОЈКЕ) ТЕИНОВИЋА

Тога дана посетили смо његов гроб, положили цвијеће и заплити сузама. Позивамо сва родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. Ожалаштени породице ТЕИНОВИЋ и ЉУБОБРАТОВИЋ
(041247)

Тужно сјећање на вољеног супруга и оца

МАРКА (СТОЈКЕ) ТЕИНОВИЋА

Дани иду, туга и бол остају. С вјечном тугом и болом супруга Маринка са дјецом Сањом и Дијаном
(041247)

Тужно сјећање на вољеног брата

МАРКА ТЕИНОВИЋА

Вјечно тугујућа сестра Јела са мужем Вујадинком и дјецом Јеленом и Александром.
(041247)

Тужно сјећање на драгог брата

МАРКА ТЕИНОВИЋА

Са болом у срцу сестра МАРИЦА са породицом.
(041247)

Тужно сјећање на драгог брата

МАРКА ТЕИНОВИЋА

Драги брате, туга и бол никад неће нестати. Вјечно тугујући брат МИЛАДИН са породицом.
(041247)

Тужно сјећање на вољеног брата

МАРКА ТЕИНОВИЋА

Покосни смо што смо те имали, болни што смо те изгубили. Брат МИЛОВАН са породицом
(041247)

Тужно сјећање на драгог брата

МАРКА ТЕИНОВИЋА

Од брата ИЛИЈЕ са породицом.
(041247)

Дана 25. јуна 1994. године навршава се 7 тужних дана од како нас је напустио наш драги

ДРАГОМИР (МИРКА) ТУБОЊИЋ

Тога дана у 10 часова посетили смо његову вјечну кућу и окитити цвијећем на гробљу Читлук. Овом приликом изражавамо велику захвалност родбини, комшијама и пријатељима који су били уз нас у тим тешким тренуцима. Ожалаштени: мајка Бјелица, супруга Сава, кћерка Драгана, брат Миланко, сестре Милена, Драгомилка и Перунка, снаха Драгица, стриц Милан, зет Маринко, унука Сања, те остала родбина и пријатељи.
0043119

Тужно сјећање на драгог

ДРАГОМИРА

Брат Миланко, снаха Драгица, синови Драган и синовка Драгомилка
043119

Тужно сјећање на драгог оца

ДРАГОМИРА

Кћерка Драгана, зет Маринко и унука Сања
0043119

Тужно сјећање на драгог деду

ДРАГОМИРА

Унука Сања
043119

Тужно сјећање на драгог супруга

ДРАГОМИРА

С љубављу и тугом твојг супруга Сава
043119

Дана 26. јуна 1994. године навршавају се двије тужне године од смрти нашег сина и брата

НЕДЕЉКА БОРОВНИЦЕ

У недељу 10.30 часова посетили смо његов гроб, заплити сузама и цвијећем. Отац Ђурађ, мајка Јелена, сестре Нада и Слободанка
0043132

Тужно сјећање на супруга и оца

НЕДЕЉКА

Прођоше двије тужне и тешке године како ниси с нама. Презинку која је настала твојим одласком ништа не може испунити. Вољени не умру све док живе они који их воле. Супруга Мирсада, синови Горан и Игор.
0043132

Тужно сјећање на брата

НЕДЕЉКА

Што је прошло више дана, на нашем је срцу више рана. Једином брату од сестре Стојанке са породицом
043132

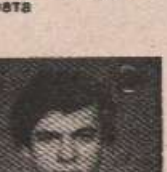
Тужно сјећање на синова

НЕДЕЉКА

Од стрица Веселка са породицом
04312

Тужно сјећање на брата

НЕДЕЉКА

Од брата Слободана, сестара Мирјане и Душанке
043132

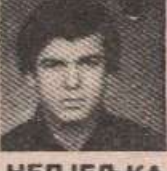
Тужно сјећање на брата

НЕДЕЉКА

Брат Ђорђе Станишљевић са породицом
0043132

Тужно сјећање на брата

НЕДЕЉКА

Брат Душко са породицом
043132

Тужно сјећање на кума

НЕДЕЉКА

Кум Горан и кума Дрена са породицом
043132

Тужно сјећање на брата

НЕДЕЉКА

Од сестре Раде са породицом
0043132

Тужно сјећање на зета

НЕДЕЉКА

Породица Смајић
043132

Дана 25. 6. 1994. године навршавају се 40 дана од како је преминуо наш драги

ТОМО МИХАЈЛОВИЋ

Дана 25. 6. 1994. године (субота) у 10 часова посетили смо његов гроб и положили цвијеће. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже. Вјечно ожалаштени: супруга Милосавка, синови Драгољуб и Зоран, кћерке Драгица и Зорница, снахе, зетови и унучад
0043113

ТОМО МИХАЈЛОВИЋ

Од брата Слободана, сестара Мирјане и Душанке
043132

Дана 26. јуна 1994. године навршавају се двије тужне године од преране смрти драгог сина и брата

БОРБА ДОЈЧИЊОВИЋА

Драги Ђоле живићеши вјечно у нашим срцима. Твоја мајка Радмила и сестра Јелена
0043131

Тужно сјећање на најмилијег брата

БОРБА ДОЈЧИЊОВИЋА

Од браће Милорада, Велимира, Гојка са дјецом
043131

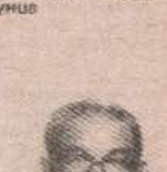
Тужно сјећање на мог драгог брата

БОРБА ДОЈЧИЊОВИЋА

Твоја сестра Зора, зет Драгољуб, сестрићи Мирослав и Младен
0043131

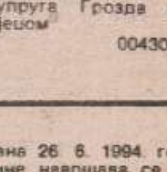
Дана 29. 6. 1994. године навршавају се 3 тужне године од смрти нашег драгог супруга оца дједа и пуног

ЖИВКА СТАЈЧИЋА

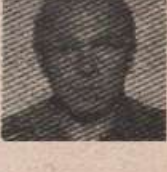
Тога дана посетили смо његов гроб и положили цвијеће. Вјечно ожалаштени супруга Грозда са дјецом
0043032

Дана 26. 6. 1994. године навршавају се 6 тужних мјесеци од смрти нашег драгог оца

ЗДРАВКА БЕРАКА

Твоја кћерка Тања, син Александар и супруга Гордана
0043030

ЗДРАВКА БЕРАКА

КНИН

ПОЧЕЛЕ „ВИДОВАНСКЕ“ СВЕЧАНОСТИ

КНИН, 24. јуна (Танјуг) - Програм Културно-умјетничког друштва „Абрашевић“ из Чака...

и освештана истоимена школа а дан касније предвиђено је представљање Српског културног друштва „Саво Мркаљ“ из Топуског.

СТОЛАЦ

ИСПОРУЧЕНА ТРИ ТИЈЕЛА

БИЛЕПА, 24. јуна (Танјуг) - Представници Хрватског вијећа одбране (ХВО) данас су код Стоца српској страни испоручили три тијела...

ности Херцеговачког корпуса биће обављена наредних дана. Представници надлежних комисија за разјену Херцеговачког корпуса и ХВО на данашњем састанку у Стоцу договорили су се да се наредна размјена тијела погинулих бораца обави за петнаест дана.

СРБОБРАН

ДЕЈСТВА МУСЛИМАНА

СРБОБРАН, 24. јуна (Танјуг) - На ратишту око Србобрана (бивши Доњи Вакуф) муслиманске формације настављају са дејствима из пјешадијског наоружања дуж цијеле линије раздвајања...

амбене линије. На влашкиком ратишту муслимани су провокативно дејствовали ватром из пјешадијског наоружања дуж цијеле линије разграничења. Истовремено су из рејона Дуге лаким ракетним лансерима гађали српске одбрамбене линије.

ВИЛИЈАМ ОВЕНС:

САД НЕБЕ САМЕ УКИНУТИ ЕМБАРГО НА ОРУЖЈЕ

СОФИЈА, 24. јуна - Замјеник начелника Штаба америчких оружаних снага адмирал Вилијам Овенс изјавио је данас у Софији да САД не желе да једнострано укину ембарго на испоруке оружја бившој Босни.

жаној на крају тродневне посјете Софији.

АП наводи да је амерички предједник Бил Клинтон под великим притиском домаће политичке јавности да укине ембарго на испоруку оружја босанским муслиманима али засад то није спреман да учини без сагласности УН и европских савезника.

РАСИМ ДЕЛИЋ:

РАТ ДО ПОТПУНОГ ОСЛОБОЂЕЊА

САРАЈЕВО, 24. јуна - Командант муслиманске босанске армије Расим Делић позвао је муслимане и Хрвате да крену у офанзивни рат до потпуног ослобођења заједничке државе.

аде људи морало да избјегне из својих домова.

Сукоб у тим подручјима сенаставља упркос јеневском договору трију страна о примирју и многи аналитичари сматрају да би то могао бити увод у ново разбухтавање рата.

СРЕТАН ВИДОВДАН - КРСНА СЛАВА ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

МП ЛЕВИТА БОСАНСКА ГРАДИШКА Д.Д. ТЕЛЕФОНИ: 078/ 813-399, 813-444, 813-350, 813-308 ТЕЛЕФАКС: 078/ 813-956

В Р И Ј Е М Е

БАЊА ЛУКА, 24. јуна - На аријеме у нашој земљи и даље утиче поље високог ваздушног притиска, па је и днама регистровано мало до умјерено облачно, суичано и доста спарно вријеме.

ЈУГОБАНКА Д.Д. БАЊА ЛУКА СЕФРОВИ У ТРИ ВЕЛИЧКЕ Телефони: 078/12-930 и 12-948

СУБОТА, 25. ЈУНА

СРПСКА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА Програм емитује Студио Бања Лука и Студио Сарајево. 12.00 - Отворени програм Студија Сарајево...

РАДИО-САРАЈЕВА 16.00 - Вјести, 17.00 - Директан пренос финала фудбалског Купа РС...

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ-ФРЕКВЕНЦИЈИ 95,3 МХз 17.00 - Најава Другог програма, 18.15 - ЛИРИКА НОЛИ...

БИГ-РАДИО

6.00 - ДОБРО ЈУТРО, БАЊА ЛУКО! 8.00 БИГОВО ПРИЈЕПОДНЕ, 12.00 - ПОСЛИЈЕПОДНЕВНА ШАРЕНИЦА...

ВИЈЕСТИ: 7.55, 8.55, 9.55, 10.55, 11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 16.55, 17.55, 18.55, 19.55.

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ Програм емитује на средњеталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз.

СРПСКА РАДИО - КНИН Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз.

СРПСКА РАДИО - ГРАДИШКА Програм емитује на УКТ 98,8 МХз и средњеталасно подручје 1485 КХз.

СРПСКА РАДИО - ПРЊАВОР Програм емитује на УКТ-фреквенцијима: 98,3 и 102,3 МХз и на средњим таласима 1341 КХз.

НЕДЈЕЉА, 26. Јуна

СРПСКА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА Програм емитује Студио Бања Лука и Студио Сарајево. 11.00 - Вјести (БЛ), 11.05 - На бранику отаџбине...

СТУДИО КНИН 18.00 - Најава програма, 18.02 - Вјести, 18.10 - Музичка неђеља...

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД 7.20 - Музички спотови, 7.30 - Јутарњи програм, 9.55 - Најава програма...

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ Програм емитује на средњеталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз.

СРПСКА РАДИО - КНИН Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз.

СРПСКА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА - СТУДИО БАЊА ЛУКА ПРВИ ПРОГРАМ НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈАМА: 92,7 93,5 95,9 МХз и СТ 1071 КХз

КО-ЗАБАВНИ ПРОГРАМ 14.00 - Вјести 14.30 и 16.30 - Огласи и обавјештења 15.00 - Новости Радио-Сарајево...

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ-ФРЕКВЕНЦИЈИ 95,3 МХз 17.00 - Најава Другог програма, 18.15 - ЛИРИКА НОЛИ...

БИГ-РАДИО

6.00 - 10.00 ДОБРО ЈУТРО БАЊА ЛУКО! 10.00 - 12.00 ПРИЈЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ...

ВИЈЕСТИ: 7.55, 8.55, 9.55, 10.55, 11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 16.55, 17.55, 18.55 и 19.55.

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ Програм емитује на средњеталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз.

СРПСКА РАДИО - КНИН Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз.

СРПСКА РАДИО - ГРАДИШКА Програм емитује на УКТ 98,8 МХз и средњеталасно подручје 1485 КХз.

СРПСКА РАДИО - ТЕСЛИН Програм емитује на ултракратким таласима 98,3 МХз и средњим таласима 657 КХз.